

Univerza v Ljubljani

Fakulteta za socialno delo

Zala Pešut

**Izzivi učiteljev pri poučevanju otrok s posebnimi potrebami v času
zaprtja institucij zaradi epidemije koronavirusa**

Magistrsko delo

Ljubljana, 2022

Univerza v Ljubljani

Fakulteta za socialno delo

Zala Pešut

**Izzivi učiteljev pri poučevanju otrok s posebnimi potrebami v času
zaprtja institucij zaradi epidemije koronavirusa**

Magistrsko delo

Mentorica: doc. dr. Liljana Rihter

Ljubljana, 2022

Hvala doc. dr. Liljani Rihter za vso strokovno pomoč in podporo ter mentorstvo.

Tilnu in družini – pokazali ste mi, da je s pogumom in voljo vse mogoče.

Tebi, ki me spremljaš od tam zgoraj.

PODATKI O DIPLOMSKEM DELU

Ime in Priimek: Zala Pešut

Naslov: Izzivi učiteljev pri poučevanju otrok s posebnimi potrebami v času zaprtja institucij zaradi epidemije koronavirusa

Mentorica: doc. dr. Liljana Rihter

Kraj: Ljubljana

Leto: 2022

Število strani: 132 **Število tabel:** 1 **Število prilog:** 5

Ključne besede: učitelji otrok s posebnimi potrebami, izobraževanje od doma, prilagojeni izobraževalni program vzgoje in izobraževanja z nižjim izobrazbenim standardom, zaprtje vzgojno-izobraževalnih institucij, koronavirus

Povzetek: V magistrskem delu raziskujem izzive učiteljev pri poučevanju otrok s posebnimi potrebami v času zaprtja institucij zaradi epidemije koronavirusa. V kvalitativno raziskavo z neslučajnostnim priložnostnim vzorcem je bilo vključenih deset učiteljic, ki so v času zaprtja institucij izobraževale otroke s posebnimi potrebami v prilagojenem izobraževalnem programu vzgoje in izobraževanja z nižjim izobrazbenim standardom. Želela sem raziskati, kako so se učiteljice prilagodile izobraževanju od doma in kako so prilagajale in usklajevale učni načrt. Glede na nov način poučevanja me je zanimalo, kako kompetentne so se učiteljice takrat počutile, kaj jim je predstavljalo ovire in kakšno pomoč so prejele s strani šole ter drugih. So pomoč učiteljice iskale tudi same? Ker je poučevanje potekalo od doma, me je zanimalo, kako je potekalo usklajevanje dela od doma in časa za zasebne opravke. Raziskovala sem, kako se je ocenjevanje spremenilo in kako so otroci s posebnimi potrebami prejeli pomoč na daljavo. Zanimal me je še odziv otrok in staršev na poučevanje od doma in kakšne predloge imajo učiteljice za ustrežnejši odziv na zaprtje institucij.

Rezultati so pokazali, da so si učiteljice prilagodile pouk s pomočjo informacijsko-komunikacijske tehnologije, pri mlajših učencih pa so poučevale na daljavo tudi brez omenjene tehnologije. Učni načrt so prilagajale in sledile minimalnim vzgojno-izobraževalnim standardom. Kompetentnost učiteljic je postopoma naraščala, so se pa soočale z veliko

ovirami. Pomoč so prejele predvsem v obliki izposoje informacijsko-komunikacijske tehnologije, povezovale so se s sodelavci in pomoč iskale na spletu. Pomoč so jim nudili sodelavci in družina. Dnevi učiteljev so potekali drugače, bilo je zelo naporno. Ocenjevanje otrok je potekalo prilagojeno, predvsem ustno. Otroci so pomoč prejeli na daljavo. Odzivi otrok so bili mešani, odzivi staršev pa predvsem slabi. Najpogosteje so učiteljic predlagale, da se šole ne zapirajo več.

Title: Challenges of Teachers in Teaching Children With Special Needs During the Closure of Institutions Due to the COVID-19 Pandemic

Key Words: Teachers of Children with Special Needs, home schooling, adapted educational program of upbringing and education with lower educational standard, closure of educational institutions, coronavirus

Abstract: In my master's thesis, I research teachers' challenges in teaching children with special needs during the closure of institutions due to the coronavirus epidemic. In the qualitative research with a non-random convenience sample, I included ten teachers who, during the closure of the institutions, educated children with special needs in adapted educational programmes and programmes with lower academic standards. I investigate how teachers adapted to education by home schooling and how they modified and coordinated the curriculum. Considering the new way of teaching, I was interested in the levels of the teacher's self-assessed competences at the time. What obstacles did they face, and what kind of support did they receive from the school and others? Did the teachers seek help themselves? Since teaching took place from home, I was interested in how that affected the teacher's work-life balance. I researched the alterations to the assessment models and how children with special needs continued to receive help. I was also interested in the reaction of children and parents to home-schooling practices and what suggestions teachers have for an appropriate response to a hypothetical closure of institutions in the future.

The results showed that teachers could adapt the lessons with the help of information and communication technology while they continued to teach younger students even without those tools. The curriculum was altered to follow the minimum educational standards. The competences of female teachers gradually improved, but they were faced with significant obstacles. They received support mainly in the form of helping with the acquisition of the appropriate information and communication technology. Furthermore, they connected with colleagues and looked for help online. They were supported mainly by their colleagues and family. Their daily work routines changed and proved to be very arduous. The assessment models were altered and happened primarily through oral evaluations. The children received help remotely. Children's reactions to home schooling were mixed, while parents' reactions

were mainly adverse. Most often, teachers suggested that hypothetical closures of schools in the future should be avoided.

KAZALO VSEBINE

1. TEORETIČNI UVOD	1
1.1. Otroci s posebnimi potrebami	1
1.2. Šolanje otrok s posebnimi potrebami	7
1.3. Učitelji v programih šolanja otrok s posebnimi potrebami	11
1.4. Vloga socialnega dela v programih šolanja otrok s posebnimi potrebami	14
1.5. Šolanje otrok s posebnimi potrebami od doma v času covida-19	18
2. FORMULACIJA PROBLEMA.....	22
3. METODOLOGIJA.....	24
3.1. Vrsta raziskave	24
3.2. Merski instrumenti	24
3.3. Populacija in vzorčenje	24
3.4. Metoda zbiranja podatkov	24
3.5. Obdelava in analiza podatkov	25
4. REZULTATI.....	29
Osnovni podatki intervjuvanih učiteljic	29
Prilagajanje izobraževanja od doma.....	30
Usklajevanje in prilagajanje učnega načrta za delo od doma	30
Občutek kompetentnega in usposobljenega učitelja za delo od doma	31
Ovire in skrbi ob poučevanju od doma.....	32
Pomoč in podpora s strani šole	33
Željeni načini nudenja pomoči in podpore s strani šole	33
Pomoč s strani drugih	33
Iskanje pomoči.....	34
Potek dneva	34
Ocenjevanje na daljavo	35

Prejemanje pomoči na daljavo	36
Odziv otrok na poučevanje od doma	36
Odziv staršev na poučevanje od doma	36
Predlogi za ustrežnejši odziv na epidemijo	37
5. RAZPRAVA	38
6. SKLEP	47
7. PREDLOGI	50
8. UPORABLJENA LITERATURA	52
9. PRILOGE.....	59
9.1. Smernice za intervju.....	59
9.2. Zapis intervjujev z učitelji.....	60
9.3. Odprto kodiranje intervjujev	82
9.4. Osno kodiranje intervjujev.....	108
9.5. Odnosno kodiranje.....	119

1. TEORETIČNI UVOD

1.1. Otroci s posebnimi potrebami

Definicije otrok s posebnimi potrebami se med državami zelo razlikujejo. Nekateri imajo podskupin otrok s posebnimi potrebami le nekaj (ena ali dve podskupini) – na primer Danska, nekateri jih imajo več (več kot 10 podskupin) – na primer Poljska (Kavkler in Magajna, 2008). V slovenski zakonodaji so otroci s posebnimi potrebami opredeljeni kot otroci:

- z motnjami v duševnem razvoju,
- ki so slepi in slabovidni, oziroma imajo okvaro vidne funkcije,
- ki so gluhi in naglušni,
- ki imajo govorno-jezikovne motnje,
- ki so gibalno ovirani,
- ki so dolgotrajno bolni,
- ki imajo primanjkljaje na posameznih področjih učenja,
- z avtističnimi motnjami,
- s čustvenimi in vedenjskimi motnjami.

Otroci s posebnimi potrebami potrebujejo prilagojene vzgojno-izobraževalne programe oziroma posebne vzgojno-izobraževalne programe in dodatno strokovno pomoč ali prilagojeno izvajanje vzgojno-izobraževalnih programov (Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami, 2011). Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami mednje ne uvršča otrok z učnimi težavami in nadarjenih otrok, saj se ti dve skupini ne usmerjata (Murgel, 2014).

Otroci z motnjami v duševnem razvoju se razlikujejo glede na motnje. Poznamo otroke z lažjo, zmerno, težjo in težko motnjo v duševnem razvoju. Otroci z lažjo motnjo v duševnem razvoju imajo znižane sposobnosti za učenje, dosežejo lahko temeljna šolska znanja v prilagojenih pogojih učenja (Krapše, 2004). Uporabljajo preprostejši jezik, z ustreznim šolanjem se lahko usposobijo za manj zahtevno poklicno delo ter tudi za samostojno socialno življenje (Vovk Ornik, 2015). Otroci z zmerno motnjo v duševnem razvoju imajo različno razvite sposobnosti. Pri branju, pisanju in računanju osvojijo osnove, na drugih področjih imajo lahko bolj razvite sposobnosti. Pri skrbi zase zmorejo osnovna opravila, pri večini potrebujejo vodenje in pomoč

skozi življenje. Ti otroci se le redko usposobijo za popolnoma neodvisno socialno življenje (Krapše, 2004). Otroci s težjo motnjo v duševnem razvoju so sposobni upravljanja najenostavnejših opravil, vendar pri skrbi zase potrebujejo pomoč drugih (Vovk Ornik, 2015). Težave imajo lahko v gibanju, pridružene imajo lahko tudi druge motnje in bolezni. Otroci s težko motnjo v duševnem razvoju se lahko usposobijo samo za sodelovanje pri določenih aktivnostih. Celo življenje potrebujejo stalno nego, pomoč, vodenje in varstvo. Otroci imajo hudo omejeno razumevanje in upoštevanje navodil. V gibanju so omejeni, pridružene so druge težke motnje, bolezni in obolenja (Krapše, 2004).

Slepi ali slabovidni otroci imajo okvaro vida, očesa ali okvaro vidnega polja. Slabovidni otroci se razlikujejo glede na slabovidnost. Otroci, ki so zmerno slabovidni, imajo 10 %–30 % vida in v šoli delajo po metodi za slabovidne. Potrebujejo posebna znanja o uporabi pripomočkov, ki jih v življenju uporabljajo. Težko slabovidni otroci imajo 5 %–9,9 % vida. V šoli delajo po metodi za slabovidne, vendar so pri delu počasnejši. Uporabljajo učbenike s povečanim tiskom. Prilagoditve so odvisne od otrokovih posebnosti predvsem glede na to, kakšna je okvara očesa. Zelo pomembna je primerna osvetlitev. V vsakdanjem življenju potrebujejo ustrezno previdnost in obvladanje specialnih znanj. Z uporabo le-teh je lahko otrok popolnoma samostojen. Glede na slepoto poznamo slepe otroke z ostankom vida, slepe otroke z minimalnim ostankom vida in popolnoma slepe otroke. Slepi otroci z ostankom vida imajo 2 %–4,9 % vida. Pri gibanju in delu potrebujejo primerno osvetlitev in kontraste ter podobno. V šoli delajo po kombinirani metodi, najpogosteje v Braillovi pisavi, pri tem si pomagajo z različnimi povečevali, pa tudi vidno. Slepi otroci z minimalnim ostankom vida (do 1,9 % vida) v življenju pridobivajo znanja in spretnosti podobno kot popolnoma slepi. Uporabljajo prilagojene učne pripomočke, potrebujejo stalni specialni trening. Uporabljajo tudi pripomočke za slepe za orientacijo in vsakdanje življenje. Pišejo v Braillovi pisavi, otroci z minimalnim ostankom vida, določenim na zgornji meji, berejo tudi močno povečane črke. Popolnoma slepi otroci v svojem življenju uporabljajo vsa ostala čutila. Če imajo ustrezno podporo, se v povprečju kasneje izenačijo v drugih vidikih razvoja s svojimi vrstniki. Ti otroci potrebujejo stalni specialni trening za vsakdanje življenje. Uporabljajo prilagojene učne pripomočke in pripomočke za slepe za orientacijo in vsakdanje življenje. Pišejo v Braillovi pisavi (Krapše, 2004). Otroci z okvaro vidne funkcije imajo okvaro kot posledico obolenja in/ali delovanja osrednjega živčevja. Prepoznamo jih lahko kot težave z vidno pozornostjo, z vidno kompleksnostjo, motnje pogleda

in fiksacije, imajo lahko zakasnel in upočasnen vidni odgovor, ali je ta odsoten in netipičen, vidno-motorično vedenje je neustrezno, vidna percepcija je učinkovita, prisotna je lahko vidna agnozija (Vovk Ornik, 2015). Pri slepih otroci moramo biti pozorni na čas, kdaj so oslepel. Med otroci, ki so se rodili slepi in otroci, ki so oslepel kasneje, je velika razlika. Otroci, ki so slepi od rojstva, nimajo vizualnih predstav na svet, prepoznavajo ga s tipanjem in pripovedovanjem drugih. Otroci, ki so oslepel kasneje v otroštvu, imajo ohranjene vizualne slike, ki jih dopolnjujejo z drugimi informacijami (Opara, 2005).

Gluhi in naglušni otroci so otroci, ki imajo okvare ušesa, njegove strukture ter funkcije, ki so povezane z ušesom. Naglušni otroci imajo težave pri besednem sporazumevanju in verbalnem govoru. Imajo zoženo slušno polje in delno moteno sporazumevanje s pomočjo govora. Glede na naglušnost razlikujemo otroke z lažjo izgubo sluha, zmerno izgubo sluha, težjo izgubo sluha in težko izgubo sluha (Opara, 2005). Otrok z lažjo izgubo sluha ima težjo ali težko izgubo sluha na enem ušesu ter lažjo oziroma je brez izgube sluha na drugem ušesu. Lahko pride le do lažje izgube sluha na obeh ušesih. Otroci z lažjo izgubo sluha imajo slabšo orientacijo, oteženo je sporazumevanje in poslušanje govora. Zaznane so lahko tudi druge vrste prizadetosti poslušanja. Otroci z zmerno izgubo sluha imajo obojestransko zmerno izgubo, popolno izgubo sluha na enem ušesu, lažjo izgubo ali so brez izgube sluha na drugem ušesu oziroma imajo težko izgubo sluha na enem in zmerno, lažjo ali nimajo izgube sluha na drugem ušesu. Otroci imajo težave v orientaciji in telesni neodvisnosti. Pri otrocih se lahko pokaže prizadeto sporazumevanje in poslušanje govora, lahko so prisotne tudi druge vrste prizadetosti poslušanja, imajo lahko tudi prizadetost pri pridobivanju znanja ter pri vedenju. Otroci, ki imajo težjo izgubo sluha, imajo težjo obojestransko izgubo sluha ali težko izgubo sluha na enem ušesu ter težjo izgubo na drugem ušesu. Pri orientaciji so ovirani, težave imajo pri vključevanju v družbo in pri telesni neodvisnosti. Otroci s težjo izgubo sluha imajo težave pri sporazumevanju, razumevanju govora in poslušanju govora. Pojavi se lahko istočasna prizadetost vedenja, pridobivanja znanja in prilagajanja vedenja vsem okoliščinam. Otroci s težko izgubo sluha imajo popolno izgubo sluha na enem in težko izgubo sluha na drugem ušesu. Imajo lahko tudi težko izgubo sluha na obeh ušesih. Otroci imajo težave v orientaciji, telesni neodvisnosti in z vključevanjem v družbo. Zaznana je prizadetost sporazumevanja, razumevanja in poslušanja govora. Zelo pogosto so prisotne tudi prizadetost vedenja, prilagajanja vedenja okoliščinam in težave pri pridobivanju novega znanja. Otroci, ki so gluhi,

imajo najtežjo izgubo sluha. Njim krepitev zvoka ne pripomore k boljšemu sluhu. Med otroci, ki so gluhi, se glede na gluhoto razlikujejo otroci z najtežjo izgubo sluha in otroci s popolno izgubo sluha. Otroci, ki imajo najtežjo izgubo sluha, ne morejo slišati in razumeti govora, četudi je zvok ojačan, kar pomeni, da otroci ne morejo spremljati govora niti s slušnim aparatom. Otroci so telesno odvisni od drugih, ovirani so v orientaciji in pri vključevanju v družbo. Pojavljajo se težave s sporazumevanjem, razumevanjem in poslušanjem govora. Prisotne so tudi druge vrste prizadetosti poslušanja. Pri otrocih z najtežjo izgubo sluha so pogoste istočasne prizadetosti vedenja, orientiranosti v času in prostoru, težave v prilagajanju vedenja glede na okoliščine in težave pri pridobivanju znanja. Otroci s popolno izgubo sluha ne ločijo različnih jakosti zvoka in frekvenc. Otroci ne slišijo in razumejo govora ne glede na jakost, kar pomeni, da jim pri tem ne pomaga niti slušni aparat. Otroci imajo težave v orientiranosti, telesni neodvisnosti in pri vključevanju v družbo. Pri otrocih je stalna prisotnost prizadetosti sporazumevanja, razumevanja in poslušanja govora ter druge oblike prizadetosti poslušanja. Pogosto se pojavljajo istočasne prizadetosti vedenja, orientacije v prostoru in času, prilagajanje vedenja okoliščinam in težave pri pridobivanju znanja (Krapše, 2004).

Otroci, ki imajo govorno-jezikovne motnje, imajo motnje pri usvajanju in razumevanju ter pri govornem izražanju, kar pa ni posledica izgube sluha. Motnje se kažejo v govornem razumevanju in govorno-jezikovnem izražanju, vse od blagega zaostajanja do nerazvitosti. Glede na govorno-jezikovne motnje razlikujemo otroke z lažjimi, zmernimi, težjimi in težkimi govorno-jezikovnimi motnjami. Otrok z lažjimi govorno-jezikovnimi motnjami odstopa od povprečja enako starih otrok v govorno-jezikovnem sporazumevanju, v izgovorjavi, strukturi ali semantiki. Zmožen je uporabljati zahtevno multimodalno nadomestno ali dopolnilno komunikacijo. Z uporabo te komunikacije se otrok lahko uspešno sporazumeva, z njo pridobiva in izraža znanje o sebi in svetu okoli sebe. Z določenimi prilagoditvami lahko otrok uporablja tudi pisno komunikacijo. Otrokom z zmernimi govorno-jezikovnimi motnjami oviranost sporazumevanja preprečuje uspešno komunikacijo z okoljem. Zaostanek v govorno-jezikovnem razvoju se kaže v izgovorjavi, morfologiji, sintaksi in semantiki. Uporablja lahko multimodalno nadomestno in dopolnilno komunikacijo. V pisni komunikaciji je omejen. Otrok s težjimi govorno-jezikovnimi motnjami se sporazumeva zelo omejeno. Sporazumevanje je vezano na ožje osebe. Otrok potrebuje konstantno vodenje in različne stopnje pomoči, pri čemer pa je sposoben uporabljati enostavno nadomestno in dopolnilno komunikacijo. Z njo

se sporazumeva z bližnjimi osebami. Otrok s težkimi govorno-jezikovnimi motnjami za sporazumevanje večinoma uporablja samo govorico telesa. Nadomestno in dopolnilno komunikacijo otrok uporablja le za ponavljajoče se situacije in za zadovoljevanje najosnovnejših potreb. Za komunikacijo uporablja konkretne predmete (Krapše, 2004).

Gibalno ovirani otroci so otroci, ki imajo prirojene ali pridobljene okvare, poškodbe gibalnega aparata, perifernega ali centralnega živčevja. Oviranost se kaže v obliki funkcionalnih in gibalnih motenj (Opara, 2005). Glede na oviranost razlikujemo lažje gibalno ovirane otroke, zmerno gibalno ovirane otroke, težje gibalno ovirane otroke in težko gibalno ovirane otroke. Lažje gibalno ovirani otroci imajo motnje gibov. Ti povzročajo lažjo funkcionalno motenost, otroci lahko hodijo samostojno, težave imajo lahko pri teku in daljši hoji po neravnem terenu. Samostojni so pri vseh opravilih (izjema so opravila, ki zahtevajo dobro spretnost rok). Od pripomočkov niso odvisni, morda potrebujejo manjše prilagoditve. V šoli ne potrebujejo fizične pomoči, le pripomočke pri nekaterih oblikah izvajanja šolskega dela (miza, stol, pisala ...). Zmerno gibalno ovirani otroci imajo motnje gibov, ki povzročajo zmerno funkcionalno oviranost. Samostojno hodijo na krajše razdalje, uporabljajo posebne pripomočke, težave se lahko pojavijo na neravnem terenu in stopnicah. Tukaj so počasnejši, potrebujejo nadzor ali oprijemanje. Na daljše razdalje uporabljajo prilagojena kolesa ali voziček za transport ali na ročni pogon oziroma pomoč in nadzor druge osebe. Pri dnevnih opravilih potrebujejo nadzor ali pomoč, pri zahtevnejših opravilih pa potrebuje prilagoditve ali pripomočke. Za izvajanje šolskega dela občasno potrebujejo fizično pomoč druge osebe. Težje gibalno ovirani otroci imajo motnje gibov, ki povzročajo težjo funkcionalno oviranost. Hoja na krajše razdalje je samostojna, vendar brez uporabe pripomočkov ni funkcionalna. V večini uporabljajo voziček na ročni pogon ali prilagojeno kolo oziroma pomoč druge osebe. Hoje po stopnicah niso zmožni, pri dnevnih opravilih potrebujejo stalno delno pomoč druge osebe. Za izvajanje šolskega dela potrebujejo fizično pomoč (Krapše, 2004). Otroci, ki imajo težko gibalno oviranost, imajo zelo hude motnje gibanja, kar povzroči popolno funkcionalno odvisnost. Samostojnega gibanja niso zmožni, lahko ga dosežejo z elektromotornim vozičkom. Pri sedenju potrebujejo prilagojene pripomočke. Funkcionalnih gibov rok je malo. Pri dnevnih opravilih so popolnoma odvisni od tuje pomoči, delno se lahko hranijo sami (možne so posebne prilagoditve hranjenja – sonda). Za izvajanje šolskega dela potrebujejo stalno fizično pomoč (Opara, 2005).

Dolgotrajno bolni otroci so otroci, ki imajo dolgotrajne oziroma kronične motnje ter bolezni, ki jih ovirajo pri šolskem delu. Dolgotrajna bolezen je bolezen, ki po treh mesecih ne izzveni (Opara, 2005). Mednje sodijo alergološke, gastroenterološke, endokrinološke, revmatološke, kardiološke, nefrološke, hematološke, pulmološke, dermatološke, onkološke, motnje prehranjevanja, avtoimune motnje in nevrološke bolezni (Krapše, 2004).

Otroci s primanjkljaji na posameznih področjih učenja se srečujejo z zaostanki v razvoju, povezanimi s pozornostjo, pomnjenjem, mišljenjem, koordinacijo, komunikacijo, z razvojem socialnih sposobnosti in z emocionalnim dozorevanjem. Do zaostankov v razvoju pride zaradi znanih ali neznanih motenj v delovanju centralnega živčnega sistema. Primanjkljaji so prisotni celotno življenje in vplivajo na učenje in vedenje. Primanjkljaji na posameznih področjih učenja so opredeljeni šele, ko je bil otroku nujen dopolnilni pouk ter druge oblike individualne in skupinske pomoči v skladu s tretjim odstavkom 12. in 24. člena Zakona o osnovni šoli (1996). Kljub pomoči otrok pri posameznem ali več predmetih ni dosegel minimalnega standarda znanja (Krapše, 2004).

Otroci z avtistično motnjo imajo težave na treh glavnih področjih: socialni komunikaciji, socialni interakciji ter fleksibilnosti mišljenja in vedenja. Avtizem je razvojna motnja, pri kateri so prizadeti možgani pri procesiranju informacij (Vodušek, b. d.). Kot razvojna motnja vpliva na potek harmoničnega razvoja otroka. Je vseživljenjsko stanje, ki se lahko pojavi v lažji ali težji obliki. Značilnosti avtizma lahko opazimo pri otrocih, ki se izogibajo socialnih stikov, tudi stikov z bližnjimi osebami, ki ne vzpostavljajo očesnega kontakta, redko ali sploh ne govorijo o svojih čustvih, ob intenzivnih dražljajih se burno odzovejo. Nekatere značilnosti lahko skozi življenje izginejo ali se celo spremenijo. Med motnje avtističnega spektra sodi tudi Aspergerjev sindrom. Osebe z avtizmom, ki so povprečno oziroma nadpovprečno inteligentne, imajo dobro razvit slovnični jezik, vendar težave pri razumevanju neverbalne komunikacije. To pomeni, da je kljub njihovi inteligenci komunikacija z njimi otežena zaradi motnje avtističnega spektra (Kesič Dimić, 2010).

Otroci, ki imajo čustvene in vedenjske motnje, se v daljšem časovnem obdobju ponavljajoče vedejo neprimerno. Kobolt (2011) v svojih člankih navaja, da so čustvene in vedenjske motnje odziv na izgubo skladnosti s seboj in z drugimi. Kaže se skozi nenavadne čustvene in vedenjske odzive, ki so lahko blažji in prehodni ali pogostejši in se lahko utrdijo kot motnje. Zaradi tega se pojavijo težave s socialno integracijo – odnosi z vrstniki so slabši, otroci so v stalnih konfliktih

s starši in učitelji, vedejo se uporniško, so nasilni do ljudi in živali, imajo nizko empatijo, ne prevzemajo odgovornosti in podobno. Odziv otrok, ki imajo čustvene in vedenjske motnje, je predvsem zaradi bioloških dejavnikov (dedna zasnova, temperament, družinski vzorci ...), dejavnikov otrokovega razvoja in individualnih družinskih potekov, možnosti za razvoj strategij spoprijemanja z izzivi, kombinacije zaščitnih in travmatskih dejavnikov ter interaktivnih dejavnikov socialnega okolja, v katerem sta družinsko in šolsko okolje osnovni in ključni vir (Kobolt, 2011).

1.2. Šolanje otrok s posebnimi potrebami

Pri delu z otroki, ki imajo v osnovni šoli težave pri učenju, razlikujemo pet osnovnih stopenj pomoči v sklopu kontinuuma pomoči učencev z učnimi težavami (Magajna, Kavkler, Čačinovič Vogrinčič, Pečjak in Bregar Golobič, 2008):

Prva stopnja pomoči je pomoč učitelja pri pouku – v skupnem pouku in v heterogenih skupinah, v sklopu dopolnilnega pouka in podaljšanega bivanja. Prva oseba, ki pristopi na pomoč učencu s težavami, je učitelj. Ta po navadi tudi prvi odkrije težave. Učitelji so pozorni na otrokovo sodelovanje in napredek pri pouku. Učencem, ki izkazujejo splošne ali specifične učne težave, učitelji prilagajajo oblike in metode dela kar med samim poukom. Učencu pri rednem pouku v razredu in pri dopolnilnem pouku pomaga razredni ali predmetni učitelj. V nižjih razredih otrokom nudijo pomoč tudi učitelji v podaljšanem bivanju, v sodelovanju s starši in razrednim učiteljem. Po potrebi sodeluje tudi s šolsko svetovalno službo in specialno pedagoginjo (Magajna, Kavkler, Čačinovič Vogrinčič, Pečjak in Bregar Golobič, 2008).

V kolikor otrok ob vseh navedenih oblikah pomoči ne napreduje, se na pobudo učitelja ali staršev vključi svetovalna služba v drugi stopnji pomoči. Ob potrebi individualne obravnave razrednik ob pomoči svetovalne delavke oblikuje izvirni delovni projekt pomoči, iz katerega je razviden potek in razvoj učenja otroka na posamezni stopnji kontinuuma pomoči. Svetovalna delavka svetuje učitelju in učencu pri opredeljevanju otrokovih močnih področij, težav, odločanju, izbiri in določanju prilagojenih metod in oblik dela pri pouku. Izvirni delovni projekt pomoči postane sestavni del otrokove osebne mape oziroma uradne šolske dokumentacije, za kar je potrebno pridobiti soglasje staršev oziroma skrbnikov (Magajna, Kavkler, Čačinovič Vogrinčič, Pečjak in Bregar Golobič, 2008).

V tretji stopnji pomoči se ob nadaljevanju težav kljub navedeni pomoči, otroku omogoči še dodatna individualna in skupinska pomoč. Za organizacijo le-te je odgovorna svetovalna delavka, ki jo, tako kot izvirni delovni projekt pomoči, evidentira in shranjuje. To pomoč izvajajo učitelji, specialni in rehabilitacijski pedagogi, socialni pedagogi, pedagogi ali psihologi. S tem se otroku nudi še dodatna pomoč za premagovanje primanjkljajev in ovir, težav pri razumevanju učne snovi individualno, v paru ali manjši skupini. Po potrebi se opravijo dodatni diagnostični postopki (Magajna, Kavkler, Čačinovič Vogrinčič, Pečjak in Bregar Golobič, 2008).

V kolikor so otrokove težave bolj zapletene, se v obravnavo vključijo zunanje bolj specializirane strokovne institucije. Te predstavljajo četrto stopnjo pomoči. Kadar vse vrste pomoči, ki jih šola izvaja za otroka, niso učinkovite, šola zaprosi za strokovno mnenje ustrezne zunanje specializirane strokovne ustanove. Če opažajo, da vzgojno-izobraževalna ustanova ni izčrpala vseh virov pomoči, jo pri tem usmerijo in se po potrebi tudi sami vključijo v pomoč tako šoli, kot tudi staršem in otrokom (Magajna, Kavkler, Čačinovič Vogrinčič, Pečjak in Bregar Golobič, 2008).

Otroke, pri katerih strokovnjaki zaznajo motnje oziroma primanjkljaje, je potrebno čim prej vključiti v proces usmerjanja, ki je namenjen otrokom s posebnimi potrebami, kar predstavlja peto stopnjo pomoči – usmeritev in prešolanje v primeren program šolanja za posameznega otroka. Otroci s posebnimi potrebami potrebujejo različne načine in oblike pomoči ter ustrezne vzgojno-izobraževalne programe (Vöröš, 2015). Vovk Ornik (2014) navaja programe vzgoje in izobraževanja, ki jih določa Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami (2011):

- vzgojno-izobraževalni program s prilagojenim izvajanjem in dodatno strokovno pomočjo – izvaja se v rednih osnovnih šolah. Otroci morajo dosegati standarde znanja, določene za program osnovne šole. Vse prilagoditve se pripravijo glede na Navodila za izobraževalni program s prilagojenim izvajanjem in z dodatno strokovno pomočjo za devetletno osnovno šolo (2003).
- Prilagojen program vzgoje in izobraževanja z enakovrednim izobrazbenim standardom – se izvaja v ustanovah, ki so namenjene učencem z gibalnimi ovirami, slepim in slabovidnim, gluhim in naglušnim ter učencem, ki imajo govorno-jezikovne motnje. Izobrazben standard je enakovreden standardu v rednih osnovnih šolah. Učenci imajo v tem programu na voljo specialnopedagoške dejavnosti, ki so oblikovane glede na vrsto ovire oziroma primanjkljajev.

- Prilagojen program vzgoje in izobraževanja z nižjim izobrazbenim standardom – izvajajo v šolah s prilagojenim programom oziroma v šolah, ki imajo oddelke prilagojenih programov. Standardi znanja so nižji od minimalnega standarda programa v osnovni šoli. Prilagojeni so tudi normativi in kadrovski pogoji.
- Posebni program vzgoje in izobraževanja za otroke z zmerno, težjo in težko motnjo v duševnem razvoju – izvaja se ga v šoli s prilagojenim programom in v socialnovarstvenih zavodih. Sem so usmerjeni otroci z zmerno, težjo ali težko motnjo v duševnem razvoju. Ta program nima določenih standardov znanja in vsebuje šest področij dejavnosti, namesto predmetov.
- Vzgojni program – izvajajo vzgojni zavodi in domovi za otroke s posebnimi potrebami.

Postopek usmerjanja v programe vzgoje in izobraževanja lahko zahtevajo starši s pisno zahtevo za začetek postopka usmerjanja, vzgojno-izobraževalni oziroma socialnovarstveni zavod, v katerega je oziroma bo otrok vključen, s predlogom za začetek postopka usmerjanja (Opara, 2005). Zahtevo za začetek postopka lahko vloži tudi otrok sam, v kolikor je starejši od 15 let. Kadar postopka z zahtevo ne pričnejo starši, se mora zahteva za pričetek postopka usmerjanja vročiti tudi njim. Ob zahtevi se priložijo vsi dokumenti in poročilo vzgojno-izobraževalnega oziroma socialnovarstvenega zavoda o otroku. Ko Zavod Republike Slovenije za šolstvo prejme popolno zahtevo, je uveden postopek usmerjanja. Svetovalec zavoda zaprosi komisijo prve stopnje za strokovno mnenje o usmerjanju otroka. Komisija se v strokovnem mnenju opredeli glede vrste in stopnje primanjkljaja, ovire oziroma motnje in poda predlog o njegovi usmeritvi. Strokovno mnenje se posreduje staršem in morebitnim drugim vložnikom zahteve za uvedbo postopka usmerjanja otroka s posebnimi potrebami. Zavod pošlje strokovno mnenje tudi zavodu, kjer se bo otrok šolal. V kolikor na izdano strokovno mnenje ni pritožb oziroma ni potrebe po dopolnitvi strokovnega mnenja, se izda odločbo o usmeritvi (Murgel, 2014).

Odločba o usmeritvi je dokument, v katerem se določi usmeritev otroka s posebnimi potrebami v program vzgoje in izobraževanja oziroma se ugotovi, da otrok ne potrebuje usmeritve. V kolikor je usmeritev potrebna, se v odločbi odloči o potrebah, ki jih ima otrok v vzgoji in izobraževanju, o vzgojno-izobraževalnem programu, ki je najprimernejši za otroka ter zavodu, v katerega se bo otrok vključil in kdaj. Določi se obseg, obliko in izvajalca določene oblike dodatne strokovne pomoči, pripomočke, prostor in opremo, ki zagotavljajo optimalno

vzgojo in izobraževanje, začasnega ali stalnega spremljevalca, število otrok v razredu, glede na normative ter rok preverjanja ustreznosti otrokove usmeritve. Določijo se pravice, ki so določene s posebnim zakonom (Murgel, 2014).

Za vsakega otroka se, najkasneje v 30 dneh po dokončnosti odločbe, v šoli pripravi individualiziran program, v katerem se opredelijo oblike pomoči, ki jih otrok potrebuje (Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, 2021). Za vsakega učenca ravnatelj imenuje skupino, ki bo za otroka pripravila individualiziran program, kjer se opredelijo oblike in načini dela z otrokom. Pri pripravi individualiziranega programa sodelujejo tudi starši, saj s svojimi informacijami o otroku pripomorejo, da bo program upošteval vse otrokove posebnosti (Opara, 2005). Ti s strokovnjaki sodelujejo, če lahko v komunikaciji aktivno sodelujejo tudi sami. Kavkler (2008) poudarja, da partnerstvo, ki je vzpostavljeno med strokovnjaki in starši, temelji na spoštovanju, obojestranskem pričakovanju in pripravljenosti, da se drug od drugega učijo. V individualnem načrtu se določita pomoč za premagovanje primanjkljajev in učna pomoč, ki se izvajata neposredno z učencem. Svetovalne storitve pa zagotavljajo inkluzivno in podporno okolje, ki zajema tudi delo z ostalimi vključenimi, ki delajo ali živijo z otrokom (Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, b. d.). Evalvacija programa se v vzgojno-izobraževalnem obdobju predvideva vsaj enkrat letno. Po potrebi se cilji, prilagoditve in ostala določila individualiziranega programa spremenijo (Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami, 2011).

Dodatna strokovna pomoč se lahko izvaja kot pomoč za premagovanje primanjkljajev, ovir oziroma motenj, svetovalna storitev ali učna pomoč. Ta pomoč se izvaja skupinsko ali individualno v oddelku ali izven njega. Izvaja se tedensko, lahko pa tudi v strnjeni obliki in občasno. V izobraževalnem programu osnovne šole s prilagojenim izvajanjem in dodatno strokovno pomočjo se pomoč za premagovanje primanjkljajev, ovir oziroma motenj izvaja največ štiri ure tedensko, razen za otroke s primanjkljaji na posameznih področjih učenja največ dve uri (Pravilnik o dodatni strokovni in fizični pomoči za otroke s posebnimi potrebami, 2013). Gluhim in naglušnim otrokom se prizna pravica do tolmača slovenskega znakovnega jezika (Murgel, 2014). Dodatna strokovna pomoč kot učna pomoč se določi največ dve uri tedensko. V srednješolskih izobraževalnih programih s prilagojenim izvajanjem in dodatno strokovno pomočjo se izvaja največ dve uri tedensko. Svetovalne storitve se izvajajo v okviru celostne obravnave otroka, ki je opredeljena v individualiziranem programu. Svetovalna

storitev je namenjena za zagotavljanje podpornega okolja za uspešnejše vključevanje otroka s posebnimi potrebami. To pomeni, da ni namenjena le otroku, ampak tudi njegovi družini, strokovnim delavcem, ki bodo vzgajali in poučevali otroka ter otrokom iz skupine, v katero je vključen otrok s posebnimi potrebami. Izvaja se največ eno uro tedensko. Dodatna strokovna pomoč ne sme presegati pet šolskih ur tedensko, od tega mora biti vsaj ena ura svetovalnih storitev. V odločbi o usmeritvi so določeni obseg, oblika in izvajalci dodatne strokovne pomoči (Pravilnik o dodatni strokovni in fizični pomoči za otroke s posebnimi potrebami, 2013). Težje in težko gibalno oviranim otrokom, ki so usmerjeni v izobraževalne programe s prilagojenim izvajanjem in dodatno strokovno pomočjo, se lahko dodeli stalni ali začasni spremljevalec za izvajanje fizične pomoči za čas izvajanja obveznega in razširjenega programa osnovne šole ali izvajanja organiziranega izobraževalnega dela v srednji šoli. Za izvajanje fizične pomoči se lahko spremljevalec dodeli tudi slepim otrokom, ki so usmerjeni v izobraževalne programe s prilagojenim izvajanjem in dodatno strokovno pomočjo v času izvajanja obveznega in razširjenega programa v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju osnovne šole, izjemoma lahko tudi kasneje. Izjemoma se lahko začasni spremljevalec za izvajanje fizične pomoči dodeli tudi slabovidnemu otroku, otroku z okvaro vidne funkcije, otroku z avtistično motnjo, otroku s čustvenimi in vedenjskimi motnjami ter dolgotrajno bolnemu otroku (Murgel, 2014).

1.3. Učitelji v programih šolanja otrok s posebnimi potrebami

Cilji vzgoje in izobraževanja v vzgojno-izobraževalnih institucijah v Sloveniji so razni. Med njimi so mnogi, ki so pomembni za otroke s posebnimi potrebami:

- zagotavljanje optimalnega razvoja posameznika ne glede na spol, socialno in kulturno poreklo, veroizpoved, rasno, etnično in narodno pripadnost ter telesno in duševno konstitucijo oziroma invalidnost,
- vzgajanje za medsebojno strpnost, razvijanje zavesti o enakopravnosti spolov, spoštovanje drugačnosti in sodelovanje z drugimi, spoštovanje otrokovih in človekovih pravic in temeljnih svoboščin, razvijanje enakih možnosti obeh spolov ter s tem razvijanje sposobnosti za življenje v demokratični družbi,
- zagotavljanje kakovostne izobrazbe,
- spodbujanje zavesti o integriteti posameznika,
- omogočanje vzgoje in izobraževanja, ki ustreza stopnji razvoja in življenjski dobi posameznika,

- zagotavljanje enakih možnosti za vzgojo in izobraževanje na območjih s posebnimi razvojnimi problemi,
- zagotavljanje enakih možnosti za vzgojo in izobraževanje otrok, mladostnikov in odraslih s posebnimi potrebami,
- omogočanje splošne izobrazbe in pridobitve poklica vsemu prebivalstvu (Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, 1996).

Za otroke je poskrbljeno, da prihajajo in ostajajo v varnem in spodbudnem učnem okolju, kjer ni dovoljeno telesno kaznovanje otrok ali druga oblika nasilja nad ali med otroki. Prepovedana je neenakopravna obravnava, ki temelji na spolu, spolni usmerjenosti, socialnem ali kulturnem poreklu, rasni, verski, narodni in etični pripadnosti in telesnem in duševnem razvoju. Dejavnosti vzgoje in izobraževanja v šolah opravljajo učitelji, svetovalni delavci in drugi strokovni delavci, ki sodelujejo pri izvajanju strokovnih nalog, ki so potrebne za nemoteno delovanje šole (Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, 1996).

Za vse zgoraj zapisano poskrbijo učitelji, svetovalni delavci in ostali strokovni delavci, ki morajo imeti izobrazbo ustrezne smeri, pridobljene po študijskih programih za pridobitev izobrazbe druge stopnje oziroma izobrazbo, pridobljeno po študijskih programih, ki v skladu z zakonom ustreza izobrazbi druge stopnje in pedagoško izobrazbo oziroma specialno pedagoško izobrazbo. Pedagoško oziroma specialno pedagoško izobrazbo oseba pridobi, ko opravi vse obveznosti v študijskem programu za pridobitev izobrazbe druge stopnje oziroma v študijskem programu, ki po zakonodaji ustreza izobrazbi druge stopnje, po katerem se pridobi strokovni naslov magister profesor oziroma profesor; po študijskem programu, v katerega so vključene vse ustrezne strokovne vsebine. Strokovni delavci, ki so opravili pripravništvo, opravljajo strokovni izpit iz vzgoje in izobraževanja (Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, 1996).

Delovna obveznost učitelja obsega pouk in druge oblike organiziranega dela z učenci, pripravo na pouk, popravljanje in ocenjevanje izdelkov in drugo delo, ki je potrebno za uresničitev izobraževalnega programa. Tedenska učna obveznost učitelja je 22 ur (Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, 1996).

Pri delu z otroki s posebnimi potrebami se vključuje kader, kot so specialni in rehabilitacijski pedagogi v vlogi razrednikov ali kot mobilni specialni in rehabilitacijski pedagogi ter razredniki otrok.

Kastelic (2009) opredeljuje specialnega in rehabilitacijskega pedagoga kot strokovnjaka, ki preučuje, razvija in izvaja edukacijo in reedukacijsko ter kompenzacijsko in rehabilitacijsko delo z otroki s posebnimi potrebami in z osebami s posebnimi potrebami v vseh življenjskih obdobjih.

Cilj specialnega in rehabilitacijskega pedagoga je spodbujati posameznikova močna področja za razvijanje potencialov, da se lahko čim bolj vključi v širše socialno in poklicno okolje, oziroma razvija kompenzacijske tehnike. Pomembno je, da se pedagog zaveda enkratnosti vsake osebe, jo varuje pred negativnimi mnenji iz okolice, zagovarja njene interese in te interese podpira (Etični kodeks specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije, 2009).

Poleg izobrazbe je pomembno, da imajo učitelji (predvsem specialni in rehabilitacijski pedagogi) določene kompetence. Najpomembnejše, ki so jih sami izpostavili, so: poznavanje teoretičnih osnov s področja specialne in rehabilitacijske pedagogike in njihove uporabe v praksi; zmožnost ugotavljanja posebnih potreb posameznika z uporabo ustreznih postopkov, metod in tehnik ter načrtovanja individualiziranih programov oziroma intervencij v procesu rehabilitacije; zmožnost razvijanja inkluzivne kulture, politike in prakse; delo s starši, skrbniki in družino – informiranje, izobraževanje, svetovanje in nudenje čustvene opore; poznavanje socialnih sistemov, nevladnih organizacij, prostovoljnega dela, zagovorništva; uporaba ustreznih postopkov raziskovanja in razvoja prakse; sinergistično delovanje v organizaciji/interdisciplinarnem timu; zmožnost reševanja konfliktov na odnosni in strokovni ravni; poklicno delovanje v skladu s poklicno etiko, kodeksi, prepoznavanje in reševanje moralno etičnih dilem in problemov: delovanje na način, ki ščiti osnovne pravice, integriteto in dostojanstvo posameznika; sposobnost prevzeti odgovornost za lasten poklicni razvoj in učenje z evalvacijo in refleksijo lastnega dela (Tancig, 2006).

Poleg specialnega in rehabilitacijskega pedagoga, ki je v šoli s prilagojenim programom v vlogi razrednika, poznamo še mobilnega specialnega in rehabilitacijskega pedagoga. Takšna oblika je najpogostejša, saj vstopa v osnovno šolo in izvaja vzgojno-izobraževalni program s prilagojenim izvajanjem ter dodatno strokovno pomoč. Oseba je zaposlena v osnovni šoli s

prilagojenim programom, vendar delo opravlja na terenu na rednih šolah. Lastnosti in naloge mobilnega specialnega in rehabilitacijskega pedagoga na osnovnih šolah so neposredno delo z učenci, starši in učitelji ter drugimi strokovnjaki v šoli in izven nje, strpnost, razumnost do učencev, topel odnos in omogočanje individualnih obravnav z ustreznimi diagnostičnimi metodami, dobro sodelovanje z učitelji, izmenjevanje informacij in medsebojna pomoč pri urejanju dokumentacije in informiranje o dosežkih učenca, dobro in redno sodelovanje s starši, ki jih seznani z otrokovimi težavami ter jim glede njih svetuje (Eržen, 2016).

Med učitelje v programih izobraževanja otrok s posebnimi potrebami pa spadajo tudi razredniki, ki so za učenca most, preko katerega se učenec vključuje v širšo skupnost, ki jo predstavlja šola. Z učencem so v stalnem stiku, spremljajo ga in so mu v oporo in pomoč pri reševanju težav in v pomoč pri sodelovanju z drugimi učitelji in strokovnjaki. Razrednik je tudi nosilec izvirnega delovnega projekta pomoči učencu z učnimi težavami, za katerega je tudi odgovoren. Zanj si mora prizadevati in se po potrebi dodatno strokovno usposablja. Poleg neposrednega sodelovanja z učitelji je obenem pomembno sodelovanje učitelja v vlogi razrednika v strokovnih organih in z oddelčno skupnostjo. Tudi z učenčevimi starši razrednik vzpostavi pozoren, občutljiv, odprt in spoštljiv odnos soustvarjanja, ki bo staršem vedno znova omogočal dobro izkušnjo sodelovanja, v kateri so priznani in sprejeti kot sogovorniki (Magajna, Kavkler, Čačinovič Vogrinčič, Pečjak in Bregar Golobič, 2008).

1.4. Vloga socialnega dela v programih šolanja otrok s posebnimi potrebami

Socialni delavec v šolski svetovalni službi ima nalogo, da v projektih reševanja težav otrok in družin skrbi, da v delovnem odnosu in izvirnih projektih pomoči v šoli prejmejo učinkovito pomoč za uspešno učenje in vključenost v skupnost. Socialna delavka v delovnem odnosu učencu zagotavlja odprt prostor za soustvarjanje uspešnega učenja, v katerem procesi podpore in pomoči temeljijo na spoštovanju otroštva (Čačinovič Vogrinčič, 2020).

Profesionalno opravljanje svetovalnega dela v šolah predstavljajo temeljna načela, ki so predstavljena v Programskih smernicah svetovalne službe v osnovni šoli (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008), za osnovno orientacijo:

- Načelo strokovnosti in strokovnega izpopolnjevanja: delo mora biti opravljeno strokovno korektno, torej v skladu s strokovnimi spoznanji ter etičnimi načeli. Svetovalni delavci so dolžni, da se strokovno izpopolnjujejo in svojo strokovnost preverjajo v supervizijah ali

intervizijah. Strokovna etična načela, po katerih se svetovalni delavci ravnaajo, so načelo dobrobiti – svetovalno delo ne sme biti nikdar v škodo učencem, ne sme jim povzročati neupravičenega nelagodja ali stisk, zadreg ali stresov ter ne sme stigmatizirati v socialnem okolju. Sledi načelo prostovoljnosti, ki pomeni, da v svetovalni odnos vsi vstopajo prostovoljno. Načelo prostovoljnosti se izključuje v primerih, kadar je ogrožen otrok ali druga oseba. Načelo zaupanja in zaupnosti je pogoj, da lahko vzpostavimo svetovalni odnos. To načelo se dopolnjuje s pravili varstva osebnih podatkov.

- Načelo strokovne avtonomnosti: svetovalna služba je pri svojem delu avtonomna. Pri svojem delu ima pravico odkloniti naloge in zadolžitve, ki niso v skladu z etičnimi načeli dela. V kolikor je potrebno, se pri svojem delu obrača na ustrezne druge strokovnjake zunaj šole.
- Načelo interdisciplinarnosti, strokovnega sodelovanja in povezovanja: delo svetovalnega delavca je najbolj učinkovito, kadar ga sestavlja strokovni tim. S tega vidika je pomembno tudi sodelovanje in povezovanje svetovalnih delavcev različnih strokovnih profilov iz drugih šol in drugih zunanjih ustanov.
- Načelo aktualnosti: svetovalni delavec mora pri svojem delu upoštevati vse posebnosti šole in izhajati iz vse pomembnejših potreb posamezne šole.
- Načelo razvojne usmerjenosti: delo svetovalne službe v šoli je usmerjeno v optimalni razvoj učenca in hkrati v razvoj šole kot celote. Neposredno delo z učenci se dopolnjuje s posrednimi oblikami svetovalnega dela.
- Načelo fleksibilnega ravnotežja med osnovnimi vrstami dejavnosti svetovalne službe: program svetovalne službe mora vsebovati tri osnovne vrste dejavnosti. To so dejavnost pomoči, razvojne in preventivne dejavnosti in dejavnost načrtovanja in evalvacije.
- Načelo celostnega pristopa: pri svojem delu moramo upoštevati posameznika kot osebnost v celoti, obenem pa ne smemo spregledati, da je uporabnik s svojimi dejavniki vedno del ožjega ter širšega socialnega okolja. Znotraj ustanove (šole) in v razmerju do zunanjih sodelavcev vzpostavimo in ohranjamo položaj, ki nam omogoča odprto in stalno sodelovanje z vsemi.
- Načelo sodelovanja v svetovalnem odnosu: svetovalna služba si preko svetovalnega odnosa prizadeva vzpostavljati in vzdrževati pogoje za stalno odprte možnosti sodelovanja z vsemi udeleženci in za ustvarjalno sodelovanje udeležencev med sabo. Za dostopnost vsem je potrebo stalno prizadevanje in vzdrževanje svetovalne službe. Pomembno je

razumevanje delovanja na način »svetovalna služba je sodelavec vseh udeležencev in ne servis podsistema proti drugemu«.

- Načelo evalvacije lastnega dela: za naslanjanje svetovalnega dela na posebne in vsakokratne potrebe šole je potrebno dobro načrtovanje in evalvacija lastnega dela. Za še boljše in učinkovitejšo svetovalno delo se je z rezultati treba soočiti čim bolj kritično in objektivno. Bistvo evalvacije: kritična analiza svetovalnega dela, ki se opira na primerjavo predvidenih ciljev ter rezultatov.

Svetovalni delavec v osnovni šoli je lahko oseba, ki ima univerzitetno izobrazbo študijskega programa defektologije, psihologije, pedagogike, socialne pedagogike, socialnega dela ali specialne in rehabilitacijske pedagogike (Vogrinc in Krek, 2012). To pomeni, da je socialni delavec le eden izmed poklicev, ki lahko opravlja delo svetovalnega delavca v izobraževalnih institucijah.

Delo svetovalnega delavca v programih šolanja otrok s posebnimi potrebami je nudenje svetovalne storitve v okviru dodatne strokovne pomoči. Obsega delo z otrokom, s starši in svetovanje s šolo. Obsega tudi delo z vrstniki in njihovimi starši ter delo z zunanjimi institucijami (Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, b. d.).

Delo z otrokom obsega svetovanje glede ustreznih prilagoditev in pripomočkov ter prilagoditev v domačem okolju, ki bi bile za otroka primerne. Svetovalni delavec se dogovori za hospitacije v oddelku, če je potrebno, in svetuje ob morebitnih dilemah, težavah in vprašanjih. Svetovalni delavec nudi tudi individualne pogovore in po potrebi svetuje glede ustrezne izbire poklica v prihodnosti (Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, b. d.).

Veliko staršev se spopada s številnimi izzivi, svetovalni delavci pa lahko prispevajo na način, da jih vključujejo v sodelovanje s šolo (Plešec, 2021). Delo s starši je namenjeno svetovanju staršem ob vključitvi otrok v vzgojno-izobraževalno institucijo. Staršem se predstavi pomen in izvajanje specialnih znanj za njihovega otroka. Svetuje se jim glede prilagojenih gradiv in prilagojenih pripomočkov, ki bi učencu bili v pomoč pri izobraževanju in delu v šoli. V kolikor pride do težav, dilem in vprašanj, so staršem svetovalni delavci vedno na voljo. Oblikujejo se roditeljski sestanki za starše ter delavnice za starše, sorojence in širšo družino (Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, b. d.). Ko družina vstopi v delovni odnos, je lahko dobro izhodišče, da ob nudenju pomoči učencu, družino povabimo v sodelovanje s šolo v obliki

skupnih akcij, kot so prenašane znanja o kulturi, kulinariki, druženje ob posebnih praznikih in podobno. Povezovanje staršev s šolo je raznoliko, povezovalcev pa poznamo več. To so razredniki, svetovalna služba, drugi učitelji ali vodstvo šole. Tako se lahko ljudje naučijo, da družina, ki v določenem času potrebuje pomoč, v drugem nudi pomoč sama. Tako noben starš in nobena družina ne bi smela ostati le v vlogi prvega (Čačinovič Vogrinčič, 2020). S takšnim odnosom se starši in strokovni delavci eden od drugega veliko naučimo, hkrati pa oboji pripomorejo k dobri podpori otrokovega razvoja (Dukes in Smith, 2007).

Svetovalni delavci oblikujejo in izvajajo izobraževanja za strokovne delavce v obliki seminarjev in individualnih predstavitev posebnih potreb posameznega učenca, pripomočkov, gradiv, opreme in prilagoditev, ki jih uporablja. V kolikor je potrebno, svetujejo učiteljem in drugim strokovnim delavcem šole ter svetujejo ob dilemah in vprašanjih, ki se pojavijo (Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, b. d.). Pomembno je, da svetovalni delavec in učitelj delata kot tim, saj lahko le tako oblikujeta kvaliteten oddelčni program. Tako vodenje in svetovalna pomoč sta najpomembnejša za uresničevanje visoke učne storilnosti in kvalitetne vloge šole in strokovnih delavcev v razvoju učencev (Resman, 1999). Svetovalni delavec po potrebi oblikuje tudi predstavitve otroka in posebnih potreb vrstnikom, sodeluje pri oblikovanju individualiziranega programa, dopolnitvah in pri kasnejši evalvaciji (Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, b. d.).

Za vrstnike in njihove starše se oblikujejo predstavitve otroka v razredu, oblikujejo se izkustvene delavnice za lažje razumevanje ovir oziroma primanjkljajev otroka, ki je v razredu (Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, b. d.). Šola ne more nadomeščati družinske vzgoje, lahko pa z obojestranskim sodelovanjem prispeva k drugačni vzgoji doma in v šoli in jo dopolnjuje (Prunk in Stanič, 2008).

Poleg sodelovanja z družino, šolo in vrstniki, svetovalno delo obsega tudi povezovanje z zunanjimi institucijami. Svetovalni delavec sodeluje s strokovnjaki na drugih področjih, ki so vpeti v delo z otrokom. To so lahko fizioterapevti, delovni terapevti, psihiatri, pedopsihiatri in drugi. Sodelujejo tudi z Zavodom za šolstvo, društvi, občino itd.. V kolikor je potrebno, se povežejo s centri za socialno delo ali raznimi humanitarnimi ustanovami. V določenih primerih stopijo v kontakt z distributerji optičnih pripomočkov in specialne didaktične opreme (Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, b. d.).

1.5. Šolanje otrok s posebnimi potrebami od doma v času covida-19

Covid-19 je bil Sloveniji s prvo okužbo zaznan 4. 3. 2020, čemur je 12. 3. 2022 sledila epidemija koronavirusa. S tem dnem so se zaprle šole (osnovne, glasbene, šole s prilagojenim programom, zavodi za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami) in vrtci, pričelo se je poučevanje na daljavo (Odredba o prepovedi zbiranja ljudi v zavodih s področja vzgoje in izobraževanja ter univerzah in samostojnih visokošolskih zavodih, 2020). Epidemija Covid-19 je povzročila največjo motnjo izobraževanja v zgodovini človeštva. Na učence in učitelje po vsem svetu je imela praktično univerzalni vpliv – odsotnost izobraževanja na način, ki je bil poznan tako učiteljem kot tudi učencem.

8. 5. 2020 je Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport izdalo okrožnico, v kateri je bilo načrtovano postopno odpiranje vzgojno-izobraževalnih zavodov. Izdali so navodila za varno izvajanje izobraževalnih dejavnosti. V šole je bilo predvideno vračanje otrok prve triade in zaključnih letnikov (Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 2020). Otroci, ki obiskujejo posebni program vzgoje in izobraževanja, bi se v šole lahko vrnil še 25. 5. 2020 (Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, 2020a). 1. 6. 2020 se je v šole vrnila skupina otrok 4. in 5. razredov, dva dni za tem pa še ostali osnovnošolski učenci. Dijaki in študentje so šolanje nadaljevali na daljavo (Slovenska tiskovna agencija, 2020a).

Vzgojno-izobraževalni zavodi so bili informirani o dodatnih navodilih, ki jih je oblikovalo Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. Dejavnosti v institucijah so se smele izvajati le v sklopu istih skupin v enakem prostoru, skupine pa niso smele prehajati med različnimi prostori ali se med seboj združevati. Združevale so se lahko le v jutranjem varstvu in podaljšanem bivanju ali v primeru čakanja na avtobusni prevoz ali dopolnilni pouk. Ministrstvo je predlagalo oblikovanje manjših skupin in posledično večjo potrebo po strokovnih delavcih (Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, 2020b).

Pred šolskim letom 2020/2021 je vlada s svetovalno skupino za covid-19 odločila, da bodo učenci in dijaki odšli v šolo po modelu B – to pomen vsi naenkrat (Slovenska tiskovna agencija, 2020b). Epidemija koronavirusa je bila ponovno razglašena 19. 10. 2020 in se z 18. 12. 2020 podaljšala za dodatnih 30 dni. Zaradi epidemiološkega poslabšanja se je 5. 11. 2020 sprejel sklep o ponovnem šolanju na daljavo za osnovne, srednje in glasbene šole (Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, 2020c). Otroci s posebnimi potrebami so ostajali doma vse do

4. 1. 2021, ko je ustavno sodišče odločilo, da je to zadnji dan, ko mora vlada omogočiti začetek izvajanja programa za otroke s posebnimi potrebami. S tem je bilo ugodeno pobudnikoma, ki sta bila zaradi zaprtja šol prikrajšana za nujno strokovno pomoč. Otroka sta namreč vložila pobudo za začetek postopka za oceno ustavnosti sklepa vlade o podaljšanju ukrepov in omejitev ter začasnem izvajanju vzgojno-izobraževalnega dela v osnovnih in glasbenih šolah na daljavo (Odločba o neveljavnosti sklepov vlade in sklepa ministrice za izobraževanje, 2020).

Otroci s posebnimi potrebami so se vrnili v šolo s 5. 1. 2021. Šolanje na daljavo je bil izziv tako za otroke s posebnimi potrebami kot tudi za otroke z večjimi razvojnimi težavami (Slovenska tiskovna agencija, 2021a). V vrtce in šole so se otroci vrnili 26. 1. 2021. To so bili otroci prve triade in predšolski otroci regij, kjer je epidemiološka slika omogočala vrnitev v vzgojno-izobraževalne institucije (Slovenska tiskovna agencija, 2021b).

Covid-19 je učitelje in predvsem otroke postavil pred težko preizkušnjo. Učitelji so bili eni izmed prvih strokovnih delavcev, ki so se morali prilagoditi in zagotoviti nadaljevanje poučevanja in uspešen potek pouka na daljavo. Svoje pristope so morali inovirati na način, da so učencem omogočili kakovostno učenje na daljavo z ali brez uporabe digitalnih tehnologij (UNESCO, United Nations Children's Fund, World Bank, 2020).

Strokovni delavci šol so bili v prvih tednih izobraževanja na daljavo mnjenja, da kakovost poučevanja na daljavo ni primerljiva s kakovostjo klasičnega pouka v učilnici. Takšna oblika pouka ni pravična do vseh učencev. Pouka za otroke s posebnimi potrebami učitelji niso mogli prilagoditi na nivo poučevanja, kot je možen v šoli (Krajnc, Huskić, Kokol in Košir, 2020). Veliko učiteljev je mnjenja, da je bilo njihovo delo v času šolanja od doma manj kakovostno v primerjavi s poukom v razredu (Rupnik Vec, Slivar, Ivanuš Grmek, Holcar Brunauer in Deutsch, 2020). Učitelji so pri pripravi gradiva vedeli, kaj želijo sporočiti učencem, vendar učenci pogosto niso vsega razumeli, kar se je počasi odpravljalo s pogovori z videoklici (Valenčič, 2020). Učitelji dodatne strokovne pomoči so cilje uresničevali različno. Nekateri ciljev, opredeljenih v individualiziranem programu s področja čustveno-vedenjskih primanjkljajev, niso uresničevali, saj ti niso bili prioriteta. Izvajalce so vodile potrebe učencev in pomoč, ki so jo potrebovali pri izvajanju šolskega dela (Rupnik Vec, Slivar, Ivanuš Grmek, Holcar Brunauer in Deutsch, 2020). Veliko oviro so učitelji videli predvsem v pomanjkanju osebnega stika. To je oteževalo delo učiteljem, kot tudi učencem, ki so pogrešali sovrstnike (Krajnc, Huskić, Kokol in

Košir, 2020). Šolske rutine so pomemben mehanizem, s pomočjo katerega otroci lažje obvladujejo svoje življenje (Dobnik Renko idr., 2020).

Starši so pričeli opazati, da otroci potrebujejo vsakodnevno pomoč s prisotnostjo strokovnjakov, saj jim starši z njihovim znanjem ne morejo nuditi tako kvalitetne pomoči, kot jo potrebujejo (Pešut, 2021). Njihove potrebe v procesu izobraževanja presegajo možnosti, ki jih omogoča delo na daljavo v kombinaciji s podporo staršev. Starši otroku ne morejo nadomestiti učitelja in izkušnje šole, še posebej, kadar gre za starše otrok s posebnimi potrebami (Dobnik Renko idr., 2020).

Nezadovoljstvo s poukom na daljavo so izražali tudi učenci, ki potrebujejo več dodatne pomoči. Slabša odzivnost je bila predvsem pri učencih, ki imajo pri klasičnem pouku več težav z regulacijo lastnega učenja, imajo učne težave in slabšo zmožnost koncentracije (Krajnc, Huskić, Kokol in Košir, 2020), kar je razumljivo, saj so otroci z razvojnimi, vedenjskimi in duševnimi motnjami ter drugimi oviranostmi ranljiva skupina. Za ranljive otroke in mladostnike, ki so se že pred epidemijo soočali s težavami v duševnem zdravju na področju čustvovanja, razpoloženja, vedenja, učenja in odnosov z drugimi, so se neugodne razmere pokazale kot huda obremenitev, ki je večinoma sami ne morejo obvladovati (Dobnik Renko idr., 2020). Otroci so v času šolanja od doma prejeli pomoč preko spleta ali telefona, pri čemer so izvajalci prilagajali način izvajanja (Pešut, 2021). Učenci, ki se izobražujejo v šolah s programom nižjega izobrazbenega standarda, so prejeli povratne informacije o svojih izdelkih in znanju sproti, prilagojeno njihovim zmožnostim uporabe informacijsko-komunikacijske tehnologije (Rupnik Vec, Slivar, Ivanuš Grmek, Holcar Brunauer in Deutsch, 2020).

Z zaprtjem šol so otroci izgubili enega pomembnejših virov podpore in pomoči (Dobnik Renko idr., 2020). Otroci so najbolj potrebovali pogovore o počutju, delu in težavah, s katerimi so se pri šolanju od doma soočali ter spodbudo za delo in prilagoditve pri gradivu in ciljih (Rupnik Vec, Slivar, Ivanuš Grmek, Holcar Brunauer in Deutsch, 2020). Otroci in mladostniki so na doživljanje velikih obremenitev in z njimi povezanega stresa slabše prilagojeni kot odrasli. To se kaže v različnih vedenjskih, čustvenih in telesnih težavah. Zato je otroke in mladostnike potrebno opremiti s potrebnimi znanji in veščinami, ki jim lahko pomagajo pri učinkovitem spoprijemanju s stresom (Jeriček Klanšek, Roškar, Britovšek, Scagnetti in Kuzmanič, 2016).

Za odpravljanje negativnih občutkov in stresa pri otrocih je Zelko Sitar (2020) navedla nekaj tehnik, ki so jih otroci in učitelji v času šolanja od doma lahko uporabljali, da se je njihovo psihofizično zdravje izboljšalo. EFT metoda oziroma tapkanje (psihološka akupresura, pri kateri s konicami prstov tapkamo določene dele telesa) pripomore k čustvenemu in fizičnemu olajšanju. S to metodo se lahko znebimo negativnih čustev in stresa. Uporabljanje čuječnosti oziroma vaje za usmerjanje pozornosti tukaj in zdaj. To je metoda sproščanja in usmerjanja pozornosti nase. Z uporabo čuječnosti so skrbeli za osredotočenost sedanjega trenutka na nezavedni ravni in vplivali na kakovost življenja. Pozornost in usmerjenost so vadili s pomočjo dihalnih tehnik.

Za pomoč pri poučevanju na daljavo pa ne smemo pozabiti na starše, ki so bili v času izobraževanja na daljavo ob svojih otrocih ves dan, jim pomagali, svetovali in bili njihovi učitelji na domu, ko z dejanskimi učitelji niso imeli možnosti biti v stiku in v šolskih klopeh. Pomembno je, da so pričakovanja staršev realna in pozitivna, ob tem pa je potrebno, da se starši v vzgojo in izobraževanje aktivno vključujejo. Da starši lahko uspešno pomagajo pri učenju na daljavo, jih morajo učitelji ali drugi strokovnjaki za to ustrezno usposobiti in informirati o pomenu njihove podpore. Da lahko svetujejo staršem, morajo strokovni delavci s starši vzpostaviti partnerski odnos in odprto komunikacijo. To omogoča pogovor o težavah, ki so prisotne pri učencu (Ažman, 2015). Temelj dobre vzgoje so dobri odnosi med učitelji in starši. Osnovni namen sodelovanja je zmeraj vzgojiti otroka v zdravo, samostojno, zadovoljno, odgovorno in aktivno osebo. Vsi odrasli deležniki pa morajo poskrbeti, da bo okolje v šoli čim bolj ustrezno za razvoj otrok (Korošec, 2015).

Po koncu pandemije ne smemo pozabiti, da so številne šole in učitelji opravili neverjetno delo. Šole in učitelji so učence poučevali in spodbujali ne glede na izzive. Nekateri učitelji, šole in izobraževalni sistemi so se hitro odzvali in uvedli spremembe na sistemski in individualni ravni, da bi zagotovili enakost dostopa do izobraževanja za vse učence. Te dosežke moramo spoštovati in uporabiti za boj proti obstoječim neenakostim. Z njimi lahko spremenimo naš izobraževalni sistem na poti k drugačni novi prihodnosti (de Bruin in Sharma, 2021).

2. FORMULACIJA PROBLEMA

Tema magistrskega dela, ki jo želim raziskati, so izzivi učiteljev pri poučevanju otrok s posebnimi potrebami v času zaprtja institucij zaradi epidemije koronavirusa.

S covidom-19 je v svetu prišlo do velikih sprememb, ki so se odražale na različnih področjih. Eno izmed teh področij je izobraževalno področje. Med zaprtimi institucijami zaradi koronavirusa so bile tudi izobraževalne institucije, kar je pomenilo, da so se morali otroci šolati od doma. Pouk se je iz učilnic preselil v spletno okolje, kjer so učitelji uporabljali različne pristope za delo z otroki v omenjenem okolju. Poučevanje na daljavo je od učiteljev terjalo drugačen pogled na znanje in razmislek, kaj je zares pomembno, da učenec zna (Kustec idr., 2021). Učitelji so morali prilagoditi izvajanje poučevanja od doma, saj imajo otroci s posebnimi potrebami v šolah prilagojeno organizacijo in način izvajanja programov. V kolikor je potrebno, prejemajo strokovno pomoč. V individualiziranem programu, ki je oblikovan za vsakega otroka posebej, so navedene oblike pomoči, ki jih otrok potrebuje (Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, 2020d).

Strokovnim delavcem šol so nudili podporo predvsem ravnatelji, ki so zagotavljali pretok informacij. S temi informacijami so ravnatelji prepoznali prednosti in pasti dela na daljavo ter stiske zaposlenih. Večina ravnateljev se je zavedala, da niso kvalitetno usposobljeni za takšen način vodenja, saj je bilo izobraževanje na daljavo oblikovano brez priprave in načrtovanja vnaprej. Posledično tudi ravnatelji niso imeli možnosti, da bi se za takšno vodenje usposobili (Kustec idr., 2021).

V raziskavi želim ugotoviti, kako so se učitelji lotevali prilagajanja izobraževanja od doma, še posebej glede na posebne potrebe otrok, ki se razlikujejo. Ker učni načrt ni oblikovan za poučevanje od doma, so ga morali prilagoditi glede na takratno situacijo. Glede na novo obliko poučevanja od doma me zanima, kako kompetentni so se za takšen način poučevanja počutili učitelji in kaj jim je predstavljalo ovire ter skrbi. V času poučevanja od doma bi naj učitelji prejeli podporo s strani šole. Zanima me, kakšno podporo so prejeli ter, če bi si podpore želeli več in kakšne vrste podpore oziroma bi jo raje prejeli od koga drugega. V kontekstu prejemanja pomoči me zanima tudi, ali so učitelji pomoč poiskali sami. Ker je potekalo delo od doma, želim raziskati, kako je potekal dan učiteljev in kako so razmejili delo od doma in čas za zasebna opravila. Zaradi zaprtja šol se je morebiti spremenilo tudi ocenjevanje – na kakšen način so ocenjevali otroke na daljavo? Ker so otroci prejeli pomoč v času šolanja v šoli na dnevni

bazi, me zanima, kako so to pomoč strokovni delavci nudili v času izobraževanja od doma. Izobraževanje na daljavo je vplivalo tako na otroke kot starše. Zanima me, kako so otroci in starši o tem poročali učiteljem. Predvsem pa bi rada raziskala predloge učiteljev glede ustrežnejšega odziva na situacijo, v kolikor menijo, da so ob morebitnem novem zaprtju možne izboljšave v samem sistemu.

Namen moje raziskave je predvsem pridobiti nove informacije o potrebah učiteljev v času poučevanja od doma in potrebnih spremembah v procesu izobraževanja otrok s posebnimi potrebami na daljavo. Želela bi, da z raziskavo pridem do možnih predlogov za preoblikovanje sistema izobraževanja od doma za otroke s posebnimi potrebami, ki bi bili učiteljem v pomoč pri poučevanju, obenem pa bi pomagali tudi otrokom s posebnimi potrebami in njihovim družinam.

Raziskovalna naloga bo tudi vir idej in predlogov za učitelje, ki se bodo morda ponovno spopadali s številnimi izzivi poučevanja od doma.

V raziskavi so me zanimala predvsem naslednja vprašanja:

1. Kako so se učitelji otrok s posebnimi potrebami lotili prilagajanja izobraževanja v času izobraževanja od doma?
2. Kako so usklajevali in prilagajali poučevanje od doma z učnim načrtom, ki je narejen za klasični pouk?
3. Kako kompetentni in usposobljeni so se počutili za poučevanje od doma?
4. Kakšne so bile razlike v odzivih na poučevanje od doma glede na izobrazbo učiteljev?
5. Kakšno pomoč oz. podporo so prejeli s strani šole?
6. Kakšno pomoč bi si želeli in od koga?
7. Kako je potekalo ocenjevanje na daljavo?
8. Kako so otroci in starši sprejeli izobraževanje na daljavo?

3. METODOLOGIJA

3.1. Vrsta raziskave

Opravljen raziskava je kvalitativna. Temelji na izkustvenem gradivu, besednih opisih ali pripovedih. Gradivo je bilo zbrano v procesu raziskovanja. Obdelano in analizirano je na besedni način, kar pomeni, da pri tem nisem uporabljala merskih postopkov, ki bi mi za rezultat ponudili števila, in brez številskih operacij (Mesec, 1998). Moja raziskava je prav tako eksplorativna – poskušala sem dobiti osnovne značilnosti problema, gradivo sem zbirala s pomočjo spraševanja le določenega vzorca. Raziskava je empirična, saj sem zbirala novo, neposredno izkustveno gradivo s spraševanjem (Mesec, 2009).

3.2. Merski instrumenti

Moj merski instrument so bila vodila z 11 vprašanji, ki so odprtega tipa. Z vprašanji sem pridobivala informacije od učiteljev otrok s posebnimi potrebami. Vodila za intervju nadete v prilogi.

Teme, ki so me zanimale:

- Prilagoditve in usklajevanje poučevanja otrok od doma z učnim načrtom
- Počutje učiteljev v času poučevanja od doma
- Pomoč in podpora, ki so je bili deležni učitelji v času šolanja od doma
- Način ocenjevanja otrok na daljavo
- Odziv otrok na poučevanje od doma
- Predlogi za ustrežnejši odziv na zaprtje institucij

3.3. Populacija in vzorčenje

Populacija v raziskavi so učiteljice otrok s posebnimi potrebami, ki so v šolskem letu 2019/2020 poučevale v osnovnih šolah s prilagojenim programom. Vzorec je priročni in neslučajnostni. V raziskavo so vključene učiteljice, ki jih poznam ali sem jih spoznala preko znancev ali z njimi sodelujem v službi ter so mi na ta način bolj dostopne za zbiranje potrebnih podatkov. V vzorec je vključenih 10 učiteljic.

3.4. Metoda zbiranja podatkov

Podatki so zbrani z metodo spraševanja, natančneje z delno strukturiranim intervjujem. Intervju sem opravila osebno ali po telefonu, če snidenje ni bilo izvedljivo. Pripravljena sem

imela glavna in dodatna vprašanja, v kolikor z glavnim vprašanjem ne bi prejela potrebnih informacij ali da vprašanje ne bi bilo razumljivo. Pred opravljanjem intervjujev z učitelji sem vprašanja poslala po mailu vnaprej, da so se lahko nanje pripravili. Obenem sem jih obvestila, za kakšen namen bodo intervjuji uporabljeni. Intervjuje sem opravljala individualno. Zbiranje podatkov je potekalo v oktobru 2022. Intervjuvance sem izbrala preko Centra za duševno zdravje otrok in mladostnikov, kjer sem zaposlena in sem v kontaktu s svetovalnimi delavci in učitelji otrok s posebnimi potrebami in ostalimi, ki potrebujejo strokovno pomoč.

Zaradi oddaljenosti učiteljic sem opravila pogovore po telefonu, le enega pa osebno. S privolitvijo sem vse intervjuje smela snemati. Intervjuji so potekali približno pol ure, v času glavnega odmora za malico. Bilo je veliko motenj, saj smo se za izvedbo intervjujev dogovorili med delovnim časom učiteljic. Najpogosteje so bile te motnje kričanje otrok, otroški jok ali smeh, šolski zvonec ali motnje drugih mimoidočih učiteljev. Osebni pogovor je potekal v kabinetu, kjer je bil edina motnja šolski zvonec.

3.5. Obdelava in analiza podatkov

Intervjuje sem transkribirala, nepomembne dele pogovorov sem izpustila in podatke obdelala s kvalitativno analizo. V nadaljevanju sem določila enote kodiranja in odprto kodirala s pripisom relevantnih pojmov, kategorij, nadkategorij in tem. Sledilo je osno in kasneje še odnosno kodiranje. Pri odnosnem kodiranju sem med seboj primerjala kategorije in med njimi oblikovala domnevne odnose.

Pogovore sem zapisala v Wordovem programu in vsakemu intervjuju dodelila določeno črko (npr. intervju A). Zapisom sem dopisala vzorčne podatke in jih oblikovala na način vprašanja z odgovorom.

Primer obdelave gradiva:

8. Kako ste usklajevali delo od doma in svoj zasebni čas? Kako je zaprtje vplivalo na vaš potek dneva?

Moj potek dneva je bil popolnoma spremenjen. Kot sem že omenila, sem izvajala pouk oziroma posamezne ure z učenci skozi celoten dan (ko so učenci ali starši učencev imeli čas), vmesni čas pa sem porabila za delo z lastnimi otroki, ki so bili v tistem času stari tri in pet. Zasebni čas in delo od doma se je prepletalo in včasih je bilo težko potegniti ločnico med obema.

a) Izpis relevantnih pojmov

Pomembne dele intervjuja sem označila z določeno črko intervjuja in številko izjave. Deli so ločeni s poševnico.

Primer:

8. Kako ste usklajevali delo od doma in svoj zasebni čas? Kako je zaprtje vplivalo na vaš potek dneva?

/Moj potek dneva je bil popolnoma spremenjen. (A36)/ Kot sem že omenila, /sem izvajala pouk oziroma posamezne ure z učenci skozi celoten dan (ko so učenci ali starši učencev imeli čas), (A37)/ /vmesni čas pa sem porabila za delo z lastnimi otroki, ki so bili v tistem času stari tri in pet. (A38)/ /Zasebni čas in delo od doma se je prepletalo in včasih je bilo težko potegniti ločnico med obema. (A39)/

b) Izpis enot kodiranja in odprto kodiranje

V odprtem kodiranju sem označene izjave razvrstila v tabelo in posamezni izjavi določila pojem, kategorijo ter nadkategorijo raziskovanja.

Primer:

A36	Moj potek dneva je bil popolnoma spremenjen	Spremenjen potek	Drugačen potek dneva	Potek dneva
A37	sem izvajala pouk oziroma posamezne ure z učenci skozi celoten dan (ko so učenci ali starši učencev imeli čas)	Težko razmejevanje med zasebnim in službenim časom	Prepletanje zasebnega in službenega časa	Potek dneva
A38	vmesni čas pa sem porabila za delo z lastnimi otroki, ki so bili v tistem času stari tri in pet	Vmesni čas porabi za delo z lastnimi otroki	Čas za družino	Potek dneva
A39	Zasebni čas in delo od doma se je prepletalo in včasih je bilo težko potegniti ločnico med obema	Težko razmejevanje med zasebnim in službenim časom	Prepletanje zasebnega in službenega časa	Potek dneva

c) Osno kodiranje

Pojme sem uredila v kategorije in nadkategorije.

Primer:

POTEK DNEVA

Drugačen potek dneva:

- Spremenjen potek (A36)

Prepletanje zasebnega in službenega časa:

- Težko razmejevanje med zasebnim in službenim časom (A37, A39)

Čas za družino:

- Vmesni čas porabi za delo z lastnimi otroki (A38)

d) Odnosno kodiranje

Med kategorijami sem poiskala primerjave in jih uredila v domnevne odnose.

Primer:

PREDLOGI ZA USTREZNEJŠI ODZIV NA EPIDEMIJO

Osebe, ki poučujejo v šoli (C, D, E, I, J)

Brez zapiranja vzgojno-izobraževalnih institucij
Prilagojeno izobraževanje
Ni predlogov

Osebe, ki poučujejo na centrih (A, B, F, G, H)

Ustrezno okolje vzgojno-izobraževalnih institucij
Podporna učna okolja vzgojno-izobraževalnih institucij
Zagotavljanje ustrezne informacijsko-komunikacijske tehnologije
Enoten spletni program ali aplikacija za vse
Enoten program za videokonference
Enoten program za naloge
Predvajanje vsebin na nacionalni TV
Poenotene in poenostavljene učne vsebine (A52)
Učenje uporabe informacijsko-komunikacijske tehnologije
Potrebna prisotnost specialnega pedagoga
Delo v živo v manjših skupinah
Individualno delo v živo
Enoten način dela

4. REZULTATI

V tem poglavju so predstavljeni rezultati izvedene raziskave. Rezultati so povzeti v okviru 15 tem, ki zajemajo vprašanja, na katera so odgovarjale osebe, vključene v raziskavo. Poizvedovala sem po osnovnih podatkih vključenih učiteljic in o načinih prilagajanja izobraževanja in učnega načrta v času zaprtja institucij zaradi epidemije koronavirusa. Želela sem izvedeti, kako ne/kompetentne so se učiteljice ob izobraževanju od doma poučile in kaj jim je pri tem predstavljalo ovire in skrbi. Raziskovala sem, kakšno pomoč so učiteljice prejele s strani šole in drugih ter kje so jo iskale same. Zanimalo me je, kako je delo potekalo od doma – usklajevanje zasebnega in službenega časa ter potek dneva. Poizvedela sem o ocenjevanju na daljavo in o morebitnih spremembah ter o prejemanju pomoči na daljavo, ki so je otroci sicer deležni v šoli. Zanimal me je odziv otrok in staršev na poučevanje od doma. Učiteljice so mi posredovale še svoje predloge za ustrežnejši odziv na zaprtje institucij.

Osnovni podatki intervjuvanih učiteljic

V raziskavi je sodelovala večina učiteljic, ki so po izobrazbi specialne in rehabilitacijske pedagoginje. Med sodelujočimi pa je bilo tudi nekaj učiteljic z izobrazbo inkluzivne pedagoginje ali izobrazbo specialne in rehabilitacijske pedagoginje in socialne pedagoginje.

V raziskavo so bile vključene učiteljice šol in centrov, ki izvajajo prilagojeni izobraževalni program vzgoje in izobraževanja z nižjim izobrazbenim standardom po celi Sloveniji. Mednje sodijo Center za vzgojo, izobraževanje in usposabljanje Velenje, Center Janeza Levca, enota Levstikov trg, Center za usposabljanje Elvira Vatovec Strunjan, Center Gustava Šiliha Maribor ter Osnovna šola dr. Ljudevita Pivka Ptuj, Osnovna šola Glazija, Osnovna šola Poldeta Stražišarja in Osnovna šola Roje.

Delovna doba intervjuvanih v trenutni zaposlitvi se giblje med 4 in 25 let. Največ učiteljic je v trenutni zaposlitvi zaposlenih 5 let. Dobra polovica je zaposlenih manj kot 10 let, manj kot polovica pa od 10 do 25 let.

Njihova skupna delovna doba je med 5,5 in 25 let. Polovica jih je zaposlenih 10 let ali manj, ostala polovica med 13 in 25 let.

Prilagajanje izobraževanja od doma

Učiteljice so si izobraževanje od doma prilagajale na zelo različne načine. Nekatere so se na delo pripravile s pomočjo oblikovanja nalog po dnevih, pripravile so delovne liste. Le-te so nekatere pošiljale po pošti (*»... enkrat tedensko poslala s klasično pošto«* (J7)). Lotile so se tudi oblikovanja navodil za starše (*»... in staršem podajala bolj podrobna navodila.«* (C6)) ali za učence. Redke so prilagajale izobraževanje od doma glede na starostno obdobje otrok in se v primeru mlajših otrok niso posluževale uporabe neposredne informacijsko-komunikacijske tehnologije. Redke učiteljice so prilagajale izobraževanje posameznemu otroku glede na njegovo zmožnost (*»Stremela sem k individualnem prilagajanju glede na zmožnosti učencev.«* (F5)). Nekatere izmed sodelujočih učiteljic so izobraževanje prilagodile posamezni družini in otroku glede na zmožnosti družine oziroma so izvajale vsaj eno učno uro na teden za vsakega posameznega otroka (*»Z vsemi učenci sem želela izvesti vsaj eno uro tedensko ena na ena.«* (A13)).

Najpogosteje so učiteljice izobraževanje od doma prilagajale s pomočjo informacijsko-komunikacijske tehnologije. Uporabljale so aplikacije Viber, Facebook, Zoom, Messenger in druge spletne storitve. S starši in otroki so kontaktirale preko telefona in elektronske pošte (*»Rešene naloge so starši fotografirali in mi jih poslali na mail.«* (B10)), kjer so bile staršem dostopne ves čas. Z učenci so imele učiteljice video srečanja, nekatere le z namenom druženja. Za namene poučevanja so učiteljice izdelovale PowerPoint predstavitve in videe (*»Veliko vsebin sem predstavila s pomočjo video posnetkov, ki so vsebovali rokovanje s konkretnim materialom, predmeti, kot to počnemo v šoli.«* (G8)), nekatere so učno snov prilagodile v obliko, ki jo je bilo možno posredovati učencem. Učencem so nudile pomoč pri vzpostavitvi informacijsko-komunikacijske tehnologije, obenem pa so tudi same morale imeti primerno informacijsko-komunikacijsko tehnologijo za ohranjanje stika z učenci.

Učiteljice so prilagajale izobraževanje na daljavo tudi svoji družinski dinamiki, obenem pa so iskale nova znanja o informacijsko-komunikacijski tehnologiji.

Usklajevanje in prilagajanje učnega načrta za delo od doma

Redke učiteljice so se držale klasičnega izvajanja učnega načrta ter mu sledile. Prav tako so redke učiteljice raziskovale možnosti izvajanja učnega načrta skupaj s sodelavci ali samostojno. Redke so raziskovale učenčeve potrebe in temu prilagodile učni načrt (*»Tekom izobraževanja*

od doma sem iskala različne načine podajanja snovi» (A16)). Redke učiteljice so prilagodile način podajanja snovi posamezniku oziroma poenostavile vsebine na podlagi razumevanja posameznega učenca.

Večina učiteljic je prilagajala učni načrt. Načini, kako so to delale, so zelo različni. Najpogosteje niso sledile obstoječemu učnemu načrtu, so prilagojeno podajale učno snov, sledile minimalnim vzgojno-izobraževalnim standardom (*»Pri pouku sem sledila samo minimalnim standardom, veliko več se na tak način dela ni dalo.« (C7))* in podajale omejen obseg snovi. Ostale prilagoditve, ki so se pojavljale redkeje, so prilagajanje učnega načrta pri urah, ki so predvsem pogovorne, prilagoditev učne snovi, prenašanje učnih vsebin v kasnejše obdobje poučevanja v živo, vključevanje učnih vsebin v otrokove vsakdanjike (*»Veliko učnih vsebin sem poskušala vključiti v njihov vsakdanjik« (I10))*. Učiteljice so izbirale vsebine, ki so bolj primerne za izobraževanje od doma, osredotočale so se na temeljne podatke in poučevale lažje vsebine. Dale so poudarek na vsebine, ki jih v višjih razredih nadgrajujejo (*»... poudarek dala na vsebine, ki jih morajo učenci usvojiti pred vstopom v višji razred, kjer jih morajo obvladati in nadgrajevati ...« (F8))*, nekatere so poučevale vsebine, ki niso ključne za napredovanje. Pomoč so poiskale tudi v informacijsko-komunikacijski tehnologiji, učni načrt so prilagajale in vanj vključile tudi uporabo videoposnetkov. Za posamezno učno snov so nekatere učiteljice namenile večje število ur (*»Za obravnavno določene učne snovi je bilo pri šolanju na daljavo potrebno nameniti več ur« (J18))*, nekatere pa so del bremena prenesle na starše.

Občutek kompetentnega in usposobljenega učitelja za delo od doma

Vsaka izmed učiteljic se je na neki točki poučevanja od doma počutila nekompetentno. Nekaj se jih je nekompetentno počutilo čez cel proces poučevanja od doma (*»Popolnoma nekompetentna.« (I11))*. Dobra polovica učiteljic se je počutila nekompetentno ob začetku poučevanja od doma (*»Na začetku tudi jaz nisem točno vedela, kako postopati.« (E8))*. Občutek kompetentnosti pa so nato stopnjevale z različnimi načini. Najpogosteje so občutek kompetentnosti stopnjevale s pomočjo nadgrajevanj že obstoječih znanj (*»... sem jih potem poskusila nadgrajevati in dopolnjevati« (A21))*, uporabljale so različne računalniške programe in aplikacije in tako nadgradile usposobljenost za uporabo različnih programov. Učile so se uporabe Zoom-a in izdelave video posnetkov (*»Potem sem se udeležila izobraževanja, na katerem sem se naučila snemati in sestavljati videe« (B14))*. Oblikovale so video izobraževalne vsebine in poiskale pomoč drugih v zvezi z informacijsko-komunikacijsko tehnologijo.

Učiteljice so iskale nova znanja na področju učnih vsebin, načinov, kako pritegniti učence, kako razložiti določeno snov.

Popolnoma kompetentna se je počutila le redko katera učiteljica.

Ovire in skrbi ob poučevanju od doma

Popolnoma vse učiteljice so izrazile ovire, ki so jih imele pri poučevanju od doma. Najpogosteje je bila ta ovira računalniška nepismenost otrok. Ostale pogostejše ovire, na katere so učiteljice naletale v času izobraževanja od doma, so bile neodzivnost otrok in usklajevanje z gospodinjskimi obveznostmi (*»Največ ovir in skrbi mi je predstavljajo usklajevanje del službenih obveznostmi z gospodinjskimi«* (D16)).

Med redkeje navedenimi ovirami je bilo tudi usklajevanje zasebnega in službenega dela, konkretnije usklajevanje z materinskimi obveznostmi, skrb za lastne otroke, ki so zaradi zaprtja institucij prav tako ostali doma (*»Težko je zamotiti lastne otroke v tolikšni meri, da lahko v miru izpelješ nekaj učnih ur dnevno.«* (A27)) ter razpršenost poučevanja čez dan. Učiteljem so ovire predstavljale tudi posebne potrebe otrok, katerim je bilo potrebno prilagoditi način izvajanja dela; nesamostojnost otrok, motiviranje otrok za prisostvovanje pri pouku na daljavo in za opravljanje zadolžitev (*»... kako učence pridobiti, pripraviti do tega, da se udeležijo video konference.«* (G13)). Otroci so od pouka na daljavo izostajali (*»Nekateri so bili tudi pogosto odsotni«* (E12)), niso resno jemali situacije, med sodelujočimi in nesodelujočimi učenci se je pokazal razkorak. Ovire, s katerimi so se učiteljice srečevale, so še večja potrebna podpora s strani staršev, kako jih razbremeniti, in napor, ki so ga doživljali zaposleni starši ter tuje govoreče družine (*»Težave so bile tudi pri tuje-govorečih družinah«* (B21)). Nekateri starši so bili neodzivni ali so kot izgovor za neodzivnost navajali računalniško nepismenost. Ovire je predstavljala računalniška nepismenost ostalih staršev in učiteljev (*»Potem pa mi je veliko skrbi predstavljajo tudi nezadostno znanje o uporabi računalnika za tak način poučevanja.«* (D19)), pomanjkanje računalniške opreme in domače Wi-Fi omrežje, če je bilo preobremenjeno (*»Ovire so se pojavljale zaradi slabega Wi-Fi signala doma, saj smo bili tudi po štirje naenkrat na videokonferencah in včasih preprosto ni šlo skozi.«* (H11)).

Učiteljice so imele težavo z razporejanjem pravega števila predmetov na dan, iskale so nove načine sporazumevanja na daljavo in kvaliteten način podajanja snovi. Kot oviro so opazile

tudi razumevanje snovi, podano na daljavo (*»Ali bodo učenci razumeli mojo razlago snovi ...«* (J21)).

Pomoč in podpora s strani šole

Malo učiteljic je bilo brez pomoči in podpore v šoli (*»Šola ni kot taka nudila nobene podpore.«* (G16)). Izpostavila se je tudi težava manjka informacij o poučevanju na daljavo.

Slaba polovica učiteljic je izpostavila pomoč šole pri izposoji informacijsko-komunikacijske tehnologije (*»Izkoristila sem možnost uporabe šolskega računalnika ...«* (J23)), kar je tudi najpogostejša oblika pomoči, ki jo je šola ponudila učiteljem. Obenem so jim ponudili izobraževanje na področju informacijsko-komunikacijske tehnologije, kar pa naj bi učiteljicam predstavljalo dodatno obremenitev (*»A hkrati je meni osebno to bila dodatna obremenitev v pomanjkanju časa.«* (D21)). Učiteljice navajajo še druge oblike nudenja pomoči v času izobraževanja na daljavo. Med njimi je manj stresno delo, psihična podpora, tudi ob neprimernih odzivih staršev, svetovanje o izvedbi izobraževanja na daljavo, ponudili so jim pomoč pri iskanju staršev in pri stikih s starši. Preko aplikacije Zoom so imeli tedenske timske sestanke, prisotno je bilo obojestransko sodelovanje šole in zaposlenih (*»Vodstvo nas je spodbujalo in sprejemalo naše predloge.«* (H13)).

Željeni načini nudenja pomoči in podpore s strani šole

Slaba polovica učiteljic je podala željene načine podpore in pomoči, ki naj bi jih zagotovila šola. To so primeri izvajanja izobraževanja na daljavo (*»Mogoče bi si želela še kakšne konkretne primere poučevanja na daljavo.«* (C14)), razumevanje na področju usklajevanja zasebnega in službenega časa (*»Vsekakor bi si želela več razumevanja o usklajevanju družinskega in službenega življenja.«* (D22)), posoja ali financiranje računalnika, izobraževanje na področju informacijskih tehnologij ter pomoč pri vzpostavljanju stikov z neodzivnimi starši neodzivnih otrok.

Pomoč s strani drugih

Večina učiteljic je prejela pomoč drugih, le redke so poročale o tem, da pomoči s strani drugih niso prejele (*»Od drugih nisem prejela nobene pomoči.«* (C15)).

Kar polovica učiteljic se je povezovala s sodelavci in sodelavkami (*»Smo se pa med seboj neformalno povezali sodelavci in si pomagali.«* (G18)), redke so prejele pomoč svetovalne

delavke. Nekatere učiteljice so izvajale supervizijo, medsebojno delile gradiva za poučevanje, sodelovale z učitelji drugih šol, ali prejele pomoč s strani druge izobraževalne institucije, kjer so ponudili izposojno računalnika. Druge so prejele pomoč svojih otrok in partnerjev pri spoznavanju novih načinov uporabe informacijsko-komunikacijske tehnologije (*»Veliko pomoči sem dobila od mojih otrok, ki so me naučili rokovanja z novimi aplikacijami in drugim spletnimi orodji.«* (H14)).

Iskanje pomoči

Učiteljice so pomoč iskale na različnih področjih. Največ (več kot polovica) jih je pomoč poiskala na spletu, v spletnih izobraževanjih (*»Sama sem poiskala pomoč v spletnih predavanjih.«* (G20)), ali pa so le brskale po spletu. Nekaj jih je pomoč poiskalo v okviru službe pri sodelavcih, redke so sodelovale z učitelji drugih šol (*»Sama sem našla še pomoč preko učiteljic iz drugih šol.«* (F16)). Slaba polovica učiteljic je pomoč poiskala pri svojih bližnjih (*»Pomoč sem iskala sama pri možu, ki je računalničar.«* (A34)) ali pri sorodstvu.

Potek dneva

Veliki večini učiteljic se je v času šolanja od doma zasebni in službeni čas prepletal. Večina učiteljic, ki je imela težave s prepletanjem zasebnega in službenega časa, je težko razmejevala zasebni in službeni čas (*»Težko, nemogoče je bilo razmejiti oboje. To je bila zame največja težava.«* (G21)). Prav tako je večina učiteljic izvajala službene dolžnosti skozi cel dan (*»Po cele dneve sem bila pred računalnikom, preverjala in pregledovala sem naloge učencev ...«* (E18)). Pogosto so se učiteljice pripravljale na delo v času, ki ni bil namenjen službenim dolžnostim (*»Dnevi so bili zapolnjeni z izdelavo posnete video razlage«* (F20)). Nekatere so zato zanemarjale družinske obveznosti (*»Tako da je v tem času zelo trpelo naše družinsko življenje«* (E20)), imele več službenih obveznosti in bile brez zasebnega časa, saj so zelo individualno delale z učenci. Posamezne učiteljice so navajale, da je bilo nemogoče razmejevanje med zasebnim in službenim časom, svoj zasebni čas so prilagajale službenemu času (*»Tako da je bil potek dneva povsem prilagojen službenim obveznostim«* (D38)), imele so malo zasebnega časa (*»Ko pogledam nazaj, sploh nisem imela veliko časa zase in mojo zasebnost«* (E17)), popravljale so izdelke učencev in naporno jim je bilo izvajati službene in zasebne dolžnosti (*»Bilo je zelo naporno.«* (H21)). Šola je bila osrednja tema vsakega dneva v času zaprtja institucij.

Nekaj učiteljic je navedlo, da so imele v času dela od doma spremenjen potek dneva, niso imele ustaljene rutine (*»Rutina je bila popolnoma porušena.«* (G23)). Za redke učiteljice se potek dneva ni spremenil. Bilo je brez večjih sprememb (*»Ni pa preveč vplivalo na potek dneva«* (C18)), bile so razbremenjene in preprosto so razmejevale med zasebnim in službenim časom (*»Preprosto sem se omejila – po 16. uri nisem več gledala mailov.«* (C17)). Redke učiteljice so svoje priprave na delo izvajale le v času, ki je za to namenjen.

Posamezne učiteljice so ob poučevanju od doma doživljale negativne občutke – občutke groze, strahu, živčnosti, napetosti in preobremenjenosti.

Čez dan si je slaba polovica učiteljic vzela čas za družino. V tem času so predvsem delale z lastnimi otroki, odšle z njimi na sprehod (*»Po kosilu sem s svojima otrokoma vsak dan šla na sprehod – da sem jih zvelkla ven.«* (J32)) ali porabile čas za kuhanje obrokov.

Posamezne učiteljice so v sklopu poteka dneva poročale o napornejšem izvajanju izobraževanja na daljavo (*»... zoom srečanja ali video klici z učenci pa so bili običajno precej naporni ...«* (B32)) in o potrebnem sprotnem prilagajanju na situacije.

Ocenjevanje na daljavo

Večina učiteljic je ocenjevanje prilagodila glede na situacijo, v kateri so se znašli učitelji in učenci. Najpogosteje so učiteljice ocenjevale ustno, sledilo je pisno ocenjevanje. Nekatere so ocenjevanje zaradi specifik posameznega učenca (*»Vsak ima svoje specifike in na podlagi teh sem se za vsakega odločala, kakšen pristop bom ubrala.«* (A41)) prilagodile vsakemu posebej. Le redke so se posluževale pisnega ocenjevanja, ki je potekalo tako, da so naloge poslale učencem po klasični pošti (*»Poslala sem jim preverjanje, ocenjevanje skupaj s kuverto in znamko in so ga poslali nazaj.«* (J35)). Pri ocenjevanju so si pomagale z Zoom aplikacijo in ocenjevale s pomočjo Zoom posnetka. Nekatere so ocenjevale otrokove govorne nastope, projektne naloge ali pa so ocenjevale na daljavo s starši.

Manjše število učiteljic se je odločilo, da z otroki izvedejo manjše število ocenjevanj ali le eno ocenjevanje (*»Imeli smo samo eno ocenjevanje na daljavo«* (B36)). Manj se jih je odločalo, da prilagodijo ocenjevanje glede na starostno obdobje otrok ali jih ocenjujejo le na njihovo željo.

Zelo malo učiteljic je pri ocenjevanju ohranilo enak način kot takrat, ko učijo v šoli.

Prejemanje pomoči na daljavo

Učenci so prejeli pomoč na daljavo na različne načine. Najpogosteje so pomoč prejeli preko videoklica oziroma preko aplikacije Zoom (*»Imeli so individualne ure preko Zoom-a.«* (E25)). Pomoč so prejeli tudi preko telefonskega klica ali s pomočjo podpornega učitelja (*»Neodzivni učenci so dobili dodeljenega podpornega učitelja, ki jih je dodatno spodbujal.«* (J38)). Malo otrok je dobivalo manj pomoči kot sicer, ko delo poteka v šoli. V redkih primerih so učenci, ki prejemajo pomoč fizioterapevta, to prejeli preko aplikacije Zoom (*»Učenci, ki so bili obravnavani s strani šolske fizioterapevtke, so se z njo povezali in preko ZOOM aplikacije izvajali fizioterapevtske vaje.«* (F28)). Nekateri otroci so tak način prejetja pomoči sprejeli težje. Bili so manj motivirani za delo in pomoč so sprejemali z zadržkom. Posamezni otroci pomoči s strani šole niso prejeli in so imeli na voljo le pomoč staršev.

Odziv otrok na poučevanje od doma

Skoraj večina otrok se je na poučevanje od doma sprva odzvala z dobrim odzivom (*»Otrokom je bilo zelo všeč«* (C23)). Bili so veseli, navdušeni, aktivno so sodelovali in uspešno opravljali zadolžitve. Poučevanje na daljavo jim je ustrezalo.

Dobra polovica otrok je kasneje poučevanje od doma doživljala slabo, pri večini se je to kazalo kot pomanjkanje socializacije (*»Predvsem so, menim da, kar vsi pogrešali druženje s sošolci in ta socialni vidik, ki ga lahko otroci dobijo le v šoli.«* (D46)), kot želja po vrnitvi v šolo in kot neodzivnost. Nekateri so se skrivali za zasloni, težko so se prilagajali na nov način dela. Takšen način poučevanja na daljavo jim ni ustrezal.

Pri posameznih otrocih so se pojavili mešani odzivi.

Odziv staršev na poučevanje od doma

Večina staršev je ob poučevanju otrok od doma izkazovala slab odziv. Najpogosteje so bili nemočni, izčrpani (*»So pa bili izčrpani. Zelo.«* (J42)) in obremenjeni (*»Starši so bili zelo obremenjeni.«* (E28)). Prav tako so učiteljem navajali zaskrbljenost in stres. Malo je bilo takih, ki niso sodelovali.

Slaba polovica učiteljic je navajala dobre odzive staršev, pri čemer so najpogosteje omenjale zavzetost (*»Starši so se zelo zavzeli za pomoč učencem.«* (H26)), ob tem pa še neobremenjenost in zadovoljstvo. Redki starši so vzeli poučevanje otrok od doma kot izziv.

Redek, a zanimiv podatek, je predvsem ta, da so sodelujoče učiteljice omenile primer, da sta se starša želela odločiti tudi za kasnejše nadaljevanje poučevanja otroka od doma (*»Le en primer starša je bil, ko so želeli s tem načinom nadaljevati, a vzrok za to je bil večplasten.«* (D49)).

Predlogi za ustrežnejši odziv na epidemijo

Učiteljice so podale več različnih predlogov za ustrežnejši odziv na epidemijo. Najpogosteje se je pojavil predlog, da se vzgojno-izobraževalne ustanove ne zapirajo več (*»Do zaprtja šol enostavno ne sme več prihajati, ker vsaj pri mlajših učencih ni možno ustrezno delati na daljavo.«* (B51)). Ostali predlogi, ki so bolj povezani s tehničnimi vidiki, so bili oblikovanje ustreznega okolja v vzgojno-izobraževalnih institucijah, podporno učno okolje za učence, zagotavljanje ustrezne informacijsko-komunikacijske tehnologije, enoten spletni program za videokonference in naloge, predvajanje vsebin na nacionalni TV (*»Lahko bi bile predvajane tudi na nacionalni televiziji ...«* (A53)) in potrebna prisotnost specialnega pedagoga (*»... ni je tehnologije, ki bi zamenjala specialnega pedagoga.«* (B50)).

Posamezne učiteljice so predlagale, da se učne vsebine poenotijo in poenostavijo ali da se v šolah uvede učenje uporabe informacijsko-komunikacijske tehnologije (*»Glede na razvoj bi bilo smiselno v šoli uvesti učenje uporabe informacijsko-komunikacijske tehnologije in drugih spletnih orodij v času pouka.«* (G31)).

Slaba polovica učiteljic je predlagala drugačne načine dela. Najpogostejši so delo v manjših skupinah (*»Obiskovanje šole v manjših skupinah.«* (F34)) in individualno delo v živo (*»... tudi individualno, če bi bilo potrebno.«* (A55)). Sledijo še prilagojeno izobraževanje in enoten način dela za vse.

Pojavilo se je, sicer redko, da učiteljice niso imele predloga za ustrežnejši odziv na epidemijo.

5. RAZPRAVA

Učiteljice, ki so bile sogovornice v raziskavi, so po svoji izobrazbi večinoma ustrezale Pravilniku o izobrazbi učiteljev in drugih strokovnih delavcev v prilagojenem izobraževalnem programu osnovne šole z nižjim izobrazbenim standardom (2015), ki pravi, da so učitelji v omenjenem programu osebe, ki so končale univerzitetni študijski program defektologije ali specialne in rehabilitacijske pedagogike ali magistrski študijski program druge stopnje specialna in rehabilitacijska pedagogika, ali osebe, ki so končale ustrezne študijske programe, glede na področje poučevanja posameznega predmeta (npr. učitelj angleščine je lahko tudi oseba, ki je končala univerzitetni študijski program angleščine ali magistrski študijski program druge stopnje poučevanja angleščine ali anglistike). Glede na pravilnik se inkluzivni pedagog ali socialni pedagog ne umeščata v izobrazbo, ki je primerna za poučevanje na tem programu.

Učiteljice so bile zaposlene v vzgojno-izobraževalnih ustanovah v podravski regiji – Maribor in Ptuj, Savinjski regiji – Celje in Velenje, Osrednjeslovenski regiji – Ljubljana in Domžale, Obalno-kraški regiji – Strunjan in Gorenjski regiji – Jesenice. Vse šole in centri (razen enota Levstikov trg, ki izvaja le prilagojen izobraževalni program z nižjim izobrazbenim standardom) izvajajo dva programa: prilagojen izobraževalni program z nižjim izobrazbenim standardom in posebni program vzgoje in izobraževanja. Ob tem imajo še strokovne delavke, ki v okviru mobilne službe izvajajo dodatno strokovno pomoč za otroke drugih osnovnih šol in vrtcev. Center Gustava Šiliha in Osnovna šola Roje imata ob navedenih programih še predšolske oddelke s prilagojenim programom. Center Gustava Šiliha, Osnovna šola Glazija in Osnovna šola dr. Ljudevita Pivka nudijo tudi domsko oskrbo za otroke, ki so vključeni v vzgojno-izobraževalni proces.

Skupna delovna doba učiteljic je zelo raznolika. Vse od pet in pol do 25 let. Ugotoviti je možno, da imajo učiteljice, ki poučujejo v osnovni šoli, daljšo skupno delovno dobo, učiteljice, ki poučujejo na centrih pa krajšo. Delovne dobe v trenutni zaposlitvi so zelo različne, a je večina učiteljic na svojih trenutnih delovnih mestih 10 let ali manj.

Prilagajanj izobraževanja od doma so se učiteljice lotile na zelo različne načine. Nekatere so se lotile oblikovanja navodil za starše in učence ali pa so pripravile delovne liste. Le-te so nekatere pošiljale po pošti. Podoben način dela je v svojem članku opisala Wright (2020), kjer so učiteljice otrokom na dom pošiljale sklop matematičnih in bralnih nalog, ki so zajemale osem

tednov šolskega dela, da so si starši lahko razporedili potek dela. Učiteljice so glede na starostno obdobje otrok odločile tudi pristop, kjer so poskušale učencem omogočiti kakovostno učenje na daljavo tudi brez uporabe informacijsko-komunikacijske tehnologije (UNESCO, United Nations Children's Fund, World Bank, 2020). Prilagajale so se posameznemu otroku ali družini in jim posamezno namenile vsaj eno uro na teden. Najpogosteje so se prilagajale s pomočjo informacijsko-komunikacijske tehnologije. Uporabljale so različne aplikacije, staršem so bile na voljo po telefonu ali preko elektronske pošte. Z učenci so se videvali na video srečanjih, za namen izobraževanja so učiteljice oblikovale PowerPoint predstavitve ter videe. Če so otroci potrebovali pomoč pri vzpostavljanju informacijsko-komunikacijske tehnologije, so jim priskočile na pomoč, morale pa so tudi same imeti primerno opremo za izobraževanje otrok. A nivoja pouka, ki so ga otroci poznali v šoli, učiteljice niso mogle zagotavljati v takšnem poteku poučevanja, kar ugotavljajo tudi Krajnc, Huskić, Kokol in Košir (2020). Kljub temu so učiteljice iskale nova znanja o informacijsko-komunikacijski tehnologiji, da bi otrokom približale klasični način poučevanja v vzgojno-izobraževalnih ustanovah v trenutnega, ki je potekal na daljavo. Učenci so bili navajeni fizične prisotnosti učiteljice, kjer jim je snov razložena na prilagojen način, učenje poteka počasneje, učenci pa imajo priložnost, da s pomočjo praktičnih ravnanj zbirajo informacije in utrjujejo učno snov (Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, 2022). V času izobraževanja na daljavo je bila prisotnost učiteljice omejena na čas videoklica. V tem času so učiteljice želele snov razložiti s pomočjo video posnetkov in PowerPoint predstavitev s pomočjo novega znanja, ki so ga poiskale o informacijsko-komunikacijski tehnologiji. V raziskavi Spear in Parkin (2022) so se učitelji lotili sodelovanja s starši, da so jim pomagali pri razvijanju njihovih digitalnih spretnosti. To je vključevalo izvajanje spletnih delavnic in ogled kratkih video posnetkov za seznanitev s ključnimi koncepti in metodami poučevanja, s katerimi bodo lahko otrokom, v času izobraževanja na daljavo, nudili potrebno pomoč, kadar to s strani učiteljev ne bo mogoče. V raziskavi World Bank (2021) so učitelji poiskali kreativne načine poučevanja, med katerimi sta bila vključevanje iger v delovni proces in pripovedovanje zgodb.

Prilagajanje učnega načrta v času izobraževanja na daljavo je bilo pogosto. Učiteljice so se posluževale različnih tehnik in načinov prilagoditve učnega načrta – sledile so samo minimalnim standardom, podajale omejen obseg snovi in jo prilagajale, poudarek so dajale na temeljne podatke in vsebine, ki jih učenci potrebujejo tudi v višjih razredih in vključevale učne

vsebine v vsakdanjik otroka. Vključevanje učne vsebine v domača opravila je bila ključna zahteva učiteljev tudi v raziskavi, ki sta jo izvedla Spear in Parkin (2022). Učitelji v njuni raziskavi so želeli dati prednost blaginji otrok in družin ter zmanjšati pritisk, s katerim so se soočali v času šolanja na daljavo. Tudi raziskava World Bank (2021) poroča o razvijanju življenjskih veščin za bolj neodvisno življenje. Učitelji so učence usmerjali predvsem v sodelovanje pri vsakodnevnih domačih dejavnostih (pospravljanje, kuhanje ...). Večina učiteljic se je lotila prilagajanja na osnovi celega razreda, kar je pri otrocih s posebnimi potrebami težko in ni pravično do različnih potreb vseh učencev (Krajnc, Huskić, Kokol in Košir, 2020). Za snov so porabile več časa, nekaj snovi so tudi prenesle v čas poučevanja v živo. Določen del bremena pa so prenesle tudi na starše. Zupan Cvetežar (2022) je poročala, da brez sodelovanja in pomoči staršev šolanje na daljavo ne bi bilo mogoče.

Občutek nekompetentnosti so učiteljice doživljale predvsem v začetku poučevanja na daljavo. Z nadgrajevanjem že obstoječih znanj in iskanjem novih na področju uporabe informacijsko-komunikacijske tehnologije, izdelave video posnetkov, uporabe različne računalniške opreme in aplikacij se je njihov občutek kompetentnosti krepil. V raziskavi so med drugim sodelovale tudi učiteljice, ki so se skozi cel proces izobraževanja na daljavo počutile nekompetentno ali kompetentno. Ugotovite kažejo, da so svojo kompetentnost bolje razvijale učiteljice, ki poučujejo na centrih in ne na osnovnih šolah. Medtem se sodelujoče učiteljice iz osnovnih šol sploh niso počutile kompetentne oziroma so svojo kompetentnost razvijale bolj omejeno. Glede na višjo skupno delovno dobo učiteljic, ki poučujejo v osnovnih šolah in nižjo skupno delovno dobo učiteljic, ki poučujejo na centrih, je občutek kompetentnosti lahko pogojen tudi s splošnim poznavanjem informacijsko-komunikacijske tehnologije še v času klasičnega šolanja v vzgojno-izobraževalnih institucijah. Osebe, ki že dlje poučujejo, so imele v svoji delovni dobi manj stika z novodobno tehnologijo, kot njihove mlajše kolegice, ki jim je ta tehnologija bolj poznana. Smiselno bi bilo, da bi se med seboj povezale mlajše učiteljice, ki imajo predvidoma več znanja o informacijsko-komunikacijski tehnologiji in starejše učiteljice oziroma učiteljice, ki že več let poučujejo na tem delovnem mestu. Tako bi lahko mlajše učiteljice predajale znanje starejšim učiteljicam. V kolikor takšna oblika skupinskega izobraževanja ne bi bila dovolj, bi se oblikovala dodatna, individualna izobraževanja ali izobraževanja v manjših skupinah, kjer učiteljice medsebojno delijo izkušnje in dileme.

Z ovirami v času poučevanja na daljavo se je srečala prav vsaka učiteljica. Ovire so si med seboj zelo različne. Oviral jih je računalniška nepismenost otrok, staršev in tudi njih samih ter neodzivnost otrok. Imele so tudi težavo z usklajevanjem zasebnega in službenega dela, družinskih in gospodinskih obveznosti, s skrbjo za lastne otroke, ki so bili zaradi zaprtja institucij prav tako doma. Ovire so predstavljali tudi nemotiviranost, neresnost in nesamostojnost otrok, izostajanje od pouka na daljavo. Posebne potrebe otrok, katerim je bilo potrebo prilagoditi način dela na daljavo, so predstavljale oviro, s katero se do pričetka izobraževanja na daljavo učitelji še niso srečali. Vöröš (2015) navaja, da vsak otrok s posebnimi potrebami potrebuje določene oblike pomoči in načine. Ti pa so bili v času izobraževanja na daljavo izredno omejeni. V času izobraževanja na daljavo se je pokazal razkorak med učenci, ki so sodelovali, in tistimi, ki niso. Na drugi strani pa so se učiteljice srečevale z ovirami, kako razbremeniti starše, ki so nudili še večjo podporo kot prej, ter kako omiliti napor zaposlenih staršev in tuje govorečih staršev in družin. Starši s svojim znanjem niso mogli nuditi tako kakovostne pomoči, kot jo otroci potrebujejo (Pešut, 2021), saj pravzaprav starši ne morejo nadomeščati učitelja in vzgojno-izobraževalne institucije, še posebej, kadar to potrebujejo otroci s posebnimi potrebami (Dobnik Renko idr., 2020). Pojavljala se je tudi težava s pomanjkanjem računalniške opreme in preobremenjenost domačega spletnega omrežja. Skrbelo jih je, kaj je pravo število predmetov na dan in kakovosten način podajanja snovi ter posledično otrokovo razumevanje na daljavo. Spear in Parkin (2022) navajata podobno težavo s pomanjkanjem informacijsko-komunikacijske tehnologije in dostopa do spleta. To je še povečalo razkorak med družinami in otroki, ki so imeli primerno informacijsko-komunikacijsko tehnologijo ter dostop do spleta in med družinami, ki si tega niso mogle zagotoviti. Ponekod so imeli možnost izposoje računalnikov, a učitelji v omenjeni raziskavi navajajo, da izposoja pogosto ni bila primerna zaradi hitrih okvar računalnikov.

Pomoč šole pri organizaciji dela od doma se je kazala z možno izposojjo informacijsko-komunikacijske opreme in izobraževanjem na področju informacijsko-komunikacijskih tehnologij. Šola jim je pristopila naproti z manj stresnim delom, psihično podporo in svetovanjem o izvedbi izobraževanja na daljavo, iskanjem stikov ter vzpostavljanjem stikov s starši otrok. Dodatno so oblikovali tedenske timske sestanke preko spleta in obojestransko so sodelovali – vzgojno-izobraževalni zavod in učiteljice. Rezultati drugih raziskav kažejo, da se je svetovalni delavec ob doživljanju stisk učiteljev v času izobraževanja od doma redko vključeval

v pomoč učiteljem, ki so jo potrebovali. Delo svetovalnega delavca je namreč, ob sodelovanju s starši in učenci, tudi svetovanje, podpora in nudenje pomoči učitelju, kadar se pojavijo dileme ali vprašanja (Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, b. d.). V sklopu sodelovanja z učitelji bi svetovalni delavec raziskoval težave učiteljev oziroma njihove instrumentalne definicije problema. S pomočjo instrumentalne definicije problema bi oblikovali izvirne delovne projekte pomoči in soustvarjali rešitve, s katerimi bi učiteljem omogočili lažje oziroma primernejše poučevanje učencev na daljavo. Obenem bi bilo potrebno prisluhniti stiski učiteljev o večjih težavah učencev in o učencih, ki so bili neodzivni. Potrebno bi bilo raziskati težave otrok, pri katerih so se težave stopnjevale in jim nuditi dodatno pomoč. V kolikor določena mera pomoči ne bi bila dovolj, bi bilo potrebno razmisliti o oblikovanju izvirnega delovnega projekta pomoči. Ta bi otrokom nudil spekter pomoči, ki bi bil bolj specifično usmerjen na otrokove učne težave. Ob primerni podpori in pomoči bi učiteljem odvzeli del skrbi in učenci bi bolje razumeli ter posledično bolj aktivno sodelovali v izobraževanju na daljavo. Dobro medsebojno sodelovanje in vodenje je povod za uresničevanje visoke učne storilnosti in kvalitetne vloge šole ter zaposlenih v razvoju otrok in mladostnikov (Resman, 1999).

Kljub nudeni pomoči s strani šole so nekatere učiteljice predlagale še druge načine za nudenje potrebne pomoči. Želele so si predstavitev konkretnih primerov izobraževanja otrok s posebnimi potrebami na daljavo s strani šole in več razumevanja na področju usklajevanja zasebnega in službenega časa. Na šolah, kjer niso imeli organizirane izposoje informacijsko-komunikacijske tehnologije, so si želele predvsem le-tega in izobraževanja na področju informacijsko-komunikacijskih tehnologij. Želele so si še pomoči pri stiku z nedosegljivimi starši. Žal pozornega, odprtega in spoštljivega odnosa soustvarjanja, ki staršem omogoči dobro izkušnjo sodelovanja, na kar opozarjajo Magajna, Kavkler, Čačinovič Vogrinčič, Pečjak in Bregar Golobič (2008), z njimi v času poučevanja od doma ni bilo možno oblikovati. Potrebno bi bilo raziskati, zakaj se starši na poučevanje od doma odzivajo na tak način – ali so se v tem obdobju soočali s stiskami, ki so se v tem času poglobile, ali se soočali z novimi, še nepoznanimi težavami, s katerimi se še ne znajo soočiti. V kolikor bi bila instrumentalna definicija problema staršev svetovalnim delavcem poznana in nespremenjena, bi možne načine delovnega procesa opredelili in se skupaj odločili za način sodelovanja, ki bi uporabnikom in svetovalnim delavcem v času izobraževanja na daljavo ustrezal. Kadar pa se uporabniki soočajo s še

nepoznanimi oziroma novimi težavami, torej je instrumentalna definicija problema svetovalnim delavcem še nepoznana, je potrebno odnos soustvarjanja odpreti za še več dialoga in oblikovanja novega izvirnega delovnega projekta pomoči. Pomembno je, da razumemo stisko staršev in učiteljev ter jih za nadaljnje medsebojno sodelovanje podpremo, da razširijo svoje vire v sebi in okoli sebe (Čačinovič Vogrinčič, Kobal, Mešl in Možina, 2022).

Učiteljice so se v času izobraževanja od doma med seboj povezale z ostalimi sodelavci, si izmenjevale gradiva, nekatere so bile udeležene v superviziji. Druge raziskave kažejo, da so se sodelovanje, povezovanje in skupno načrtovanje pouka v času izobraževanja od doma izkazali kot zelo uspešni in izjemno pomembni za uspešno izvedbo pouka (Kustec idr., 2021). Povezale so se tudi s kolegi iz drugih vzgojno-izobraževalnih ustanov, ali so jim te druge ustanove nudile izposojlo informacijsko-komunikacijske tehnologije. Pomoč so prav tako prejele od partnerjev in otrok, ki so jim pomagali pri spoznavanju informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Sogovornice so pomoč večinoma poiskale na spletu, kjer so se udeleževale spletnih izobraževanj. Nekateri so se povezali s sodelavci ali učitelji drugih šol. Pomoč so poiskale tudi pri svojih bližnjih ali sorodstvu. Učiteljice, ki poučujejo na centrih, so v primerjavi z učiteljicami, ki poučujejo v osnovnih šolah, iskale pomoči na več različnih mestih in se z drugimi kolegi in sodelavci pogostejše povezovale.

Potek dneva se je učiteljem večinoma zelo spremenil. Zasebni in službeni čas se je v tem obdobju izobraževanja od doma zelo prepletal, učiteljice so težko razmejile zasebni in službeni čas. Službene dolžnosti so izvajale skozi cel dan, tudi v času, ki je namenjen družini in zasebnim opravkom. Prišlo je do zanemarjanja družinskih obveznosti, bilo je malo zasebnega časa in veliko službenih obveznosti. Zasebni čas so prilagajale službi. Sproti so popravljale izdelke učencev, jim posredovale usmeritve, kar so v svoji analizi enako potrdili drugi učitelji otrok, ki se izobražujejo v tem izobraževalnem programu (Rupnik Vec, Slivar, Ivanuš Grmek, Holcar Brunauer in Deutsch, 2020). Šola je bila osrednja tema vsakega dneva v času zaprtja institucij. Pojavljali so se negativni občutki – groza, strah, živčnost, napetost in preobremenjenost. Učiteljice so si vzele čas za svojo družino in v tem času kuhale, bile s svojimi otroki. Nekaterim pa se potek dneva ni spremenil in so preprosto razmejevale zasebni in službeni čas.

Ocenjevanje na daljavo je potekalo prilagojeno glede na situacijo. Ocenjevanje je bilo ustno in pisno (potekalo s pomočjo klasične pošte). Učenci so bili ocenjeni na podlagi govornih

nastopov ali projektnih nalog, kar navajajo tudi Rupnik Vec, Slivar, Ivanuš Grmek, Holcar Brunauer in Deutsch (2020). Učiteljice so izvajale ocenjevanje kar s pomočjo Zoom-a ali na daljavo s pomočjo staršev. Nekatere so zaradi razmer ocenjevanje prilagodile vsakemu posamezniku. Otroci so ponekod imeli manj ocenjevanj na daljavo ali se učiteljice za ocenjevanje niso odločile oziroma so jih ocenjevale le na njihovo željo. Tudi v raziskavi World Bank (2021) izpostavljajo pomembnost sprejemanja in omogočanja personaliziranega načina ocenjevanja otrok s posebnimi potrebami v času izobraževanja od doma.

Učenci so pomoč na daljavo prejeli preko videoklica oziroma s pomočjo aplikacije Zoom, pri čemer so učitelji način izvajanja prilagajali situaciji (Pešut, 2021). Pomoč so jim nudili tudi preko telefonskih pogovorov ali s pomočjo podpornega učitelja. Učenci so pomoč sprejemali z zadržkom in bili manj motivirani za delo. Učitelji so pomoč učencem prilagajali glede na njihove potrebe. Učenci so potrebovali predvsem pogovor o počutju in o težavah, ki jih pestijo pri šolanju na daljavo in spodbudo za nadaljnje delo (Rupnik Vec, Slivar, Ivanuš Grmek, Holcar Brunauer in Deutsch, 2020). Nekateri otroci pomoči niso dobili in zato so jo bili primorani po svojih zmožnostih nuditi starši. Nekateri otroci, ki imajo v šoli zagotovljene fizio-terapevtske obravnave, so jih v času poučevanja od doma prejeli preko aplikacije. Henley Averett (2021) v svoji raziskavi ugotavlja, da je prihajalo do manjšega obsega nudenja pomoči ali te pomoči, ki je bila otroku dostopna v šoli, na daljavo ni prejel. To so logopedске obravnave, delovna in ostale terapije. Nekatere šole so poskušale to pomoč nuditi preko videokonferenc, kar je daleč od možnega zagotavljanja pomoči vsem učencem in v takšni meri, kot so bili te pomoči navajeni v šoli. Nekateri so prejeli tudi navodila s strani teh izvajalcev pomoči.

Odzivi otrok na poučevanje od doma so bili različni. Na začetku so učenci novo obliko poučevanja dobro sprejeli, bili so veseli in navdušeni, na začetku so dobro opravljali zadolžitve. Otroci, ki jih je v raziskavo zajela Henley Averett (2021), so bili v času izobraževanja na daljavo doma srečnejši, manj zaskrbljeni in poučevanje od doma jim je predstavljalo manj motečih dejavnikov kot v šolskem okolju.

Kasneje so razvili slab odziv. To se je kazalo kot pomanjkanje socializacije, želeli so se vrniti v šolske klopi, bili so neodzivni. Težko so se prilagodili na nov način dela. Henley Averett (2021) poroča o še slabšem odzivu na šolanje na daljavo, kot so ga razvili otroci v moji raziskavi. Imeli so napade jeze, izbruhe, bili so popolnoma odvisni od pomoči staršev in imeli še večje težave s koncentracijo kot v šoli. Pogosto so starši ugotavljali, da so se potrebe otrok v času šolanja

od doma spremenile, zato prilagoditve, ki so bile oblikovane in uporabljene za otroke v šoli, doma pogosto niso ustrezale otrokovim potrebam v tistem času. World Bank (2021) ugotavlja, da je socializacija za otroke s posebnimi potrebami izrednega pomena. Ta jim je bila v času izobraževanja omejena kljub temu, da so se starši in učitelji trudili, da bi bilo socializacije in komunikacije med učenci čim več. Za odpravljanje slabih občutkov in odzivov pri učencih se lahko uporabljajo razne vaje, ki jih lahko pomirijo. Med njimi so tapkanje, uporaba čuječnosti in dihalnih tehnik (Zelko Sitar, 2020). Pomembno je, da otroke opremimo z veščinami, ki jim lahko pomagajo, da se znajo spoprijeti s stresom (Jeriček Klanšek, Roškar, Britovšek, Scagnetti in Kuzmanič, 2016). V tem kontekstu bi se lahko vključila šolska svetovalna služba, kjer bi pripravila delavnice za starše in otroke o spoprijemanju s stresom, večjimi spremembami in sprejemanju le-teh. Tako za starše, otroke in družine bi bilo smiselno oblikovati individualne pogovorne ure. Omogočili bi vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika ter soustvarili proces pomoči, v katerem bi vsak uporabnik vstopil v svojo instrumentalno definicijo problema. Skozi proces sodelovanja bi udeleženi oblikovali izvirni delovni projekt pomoči.

Starši so bili v času izobraževanja na daljavo nemočni, izčrpani in obremenjeni. Ob tem so bili tudi zaskrbljeni in v stresu. Kot navajajo World Bank (2021), so bili starši preobremenjeni in nepripravljeni, da prevzamejo vlogo učitelja, pri kateri ne prejmejo podpore šole oziroma učiteljev, kar pa je za njih predstavljalo dodaten stres. Nekateri starši so se na takšen način izobraževanja odzvali s pozitivnimi odzivi – bili so zavzeti, neobremenjeni in zadovoljni. Nekateri starši so tak način poučevanja sprejeli kot izziv, po vrnitvi v šolske klopi so nekatere družine z načinom šolanja na daljavo nadaljevale in so otroke poučevali doma.

Učiteljice so imele veliko predlogov za ustrežnejši odziv na epidemijo. Najpogosteje so predlagale, da se vzgojno-izobraževalne institucije ne zapirajo več. V sklopu tehničnih predlogov so navajale, da bi bilo potrebno oblikovati ustrezno okolje v vzgojno-izobraževalnih institucijah, podporno okolje za učence, zagotoviti informacijsko-komunikacijsko tehnologijo, prisotnost specialnega pedagoga. Predlagajo še enoten spletni program za videokonference in naloge ter predvajanje vsebin na nacionalni TV. V sklopu učnih vsebin so mnenja, da se morajo le-te poenotiti in poenostaviti ter uvesti učenje uporabe informacijsko-komunikacijske tehnologije. V sklopu načina dela učitelji predlagajo delo v manjših skupinah, individualno delo v živo, prilagojeno izobraževanje in enoten način dela za vse. Učiteljice, ki poučujejo na centrih,

so imele veliko več predlogov kot učiteljice, ki poučujejo v šoli. Te so predlagale le prilagojeno izobraževanje, brez zapiranja šol in bile celo brez predlogov.

Celotna raziskava pripomore k socialnemu delu, saj imamo boljši vpogled v potek, problematiko in možne izboljšave na področju vzgoje in izobraževanja otrok s posebnimi potrebami na daljavo ter na področju socialnega oziroma svetovalnega dela v šolstvu – tako na področju dela z učitelji in ostalimi strokovnimi delavci kot tudi na področju sodelovanja z učenci. Ključno je tudi sodelovanje z družino oziroma starši otrok in po potrebi biti most med starši otrok in učitelji, kjer se kažejo težave v komunikaciji ali neodzivnost. Te rezultate lahko povežem z rezultati svojega diplomskega dela (Pešut, 2021), pri čemer opažam, da so se v času izobraževanja na daljavo v stiski znašli starši, otroci in tudi učitelji otrok s posebnimi potrebami. Kar je še en pokazatelj, kako pomembno je, da se za morebitno ponovno zapiranje ustanov zaradi epidemije koronavirusa oblikujejo racionalne in premišljene smernice za poučevanje na daljavo. Iz rezultatov lahko razberemo, da gre za več dejavnikov, na katere moramo biti pozorni pri oblikovanju le-teh. Poudariti je potrebno, da se smernice oblikujejo na način, da bodo optimalne za učence in učitelje in se bodo oboji z uporabo in sledenjem smernicam počutili varno in ne tako obremenjeno in oddaljeno, kot so se v času izobraževanja na daljavo.

Osebe, ki so sodelovale v raziskavi, so bile izbrane neslučajnostno in priložnostno in jih je številčno premalo, da bi lahko rezultate posploševali na celotno populacijo. Potrudila sem se zajeti učiteljice iz različnih regij po Sloveniji, da bi raziskala raznolike vzgojno-izobraževalne ustanove. Ljudje, s katerimi sem opravila pogovore, so bili torej zaposleni v različnih vzgojno-izobraževalnih ustanovah in krajih po Sloveniji z enakim programom vzgoje in izobraževanja, imeli različno dolgo delovno dobo in različno družinsko dinamiko. Kljub temu sem prejela razmeroma podobne odgovore na različne tematike, ki sem jih raziskovala. Učiteljice so pripovedovale o podobnih načinih dela, občutkih in izkušnjah izobraževanja otrok s posebnimi potrebami na daljavo, podajale so podobna mnenja in predloge.

6. SKLEP

- Učiteljice, ki so sodelovale v raziskavi, so poučevale v šolah in centrih s prilagojenim izobraževalnim programom vzgoje in izobraževanja z nižjim izobrazbenim standardom, ki so locirani po vsej Sloveniji. Imele so izobrazbo specialnega in rehabilitacijskega pedagoga in inkluzivnega pedagoga. Delovna doba učiteljic je raznolika – od 5 let in pol do 25 let. V vzgojno-izobraževalnih ustanovah, kjer so poučevale v času zaprtja institucij zaradi epidemije koronavirusa, delajo vsaj 4 leta.
- Učiteljice so izobraževanje prilagajale po svojih močeh na zelo različne načine. V pomoč jim je bila informacijsko-komunikacijska tehnologija, preko katere so ostajale v stiku z učenci, jim predajale snov, jih ocenjevale in jim pomagale, kadar so potrebovali pomoč. Pri nižji starosti otrok so izobraževanje na daljavo izpeljali brez uporabe informacijsko-komunikacijske tehnologije.
- Učiteljice so pripravile navodila za starše in učence. Učno vsebino so učenci prejeli preko PowerPoint predstavitev in video posnetkov, ki so jih posnele učiteljice ali preko učnih listov, ki so jih pripravile in poslale preko klasične pošte. Po potrebi so prilagodile izobraževanje otrok oziroma z vsakim učencem delale individualno vsaj eno uro na teden. Učno snov so prilagodile do te mere, da so dosegale cilje in standarde znanja.
- Prilagajanje izobraževanja od doma je bilo pogojeno tudi s prilagajanjem družinske dinamike učiteljic.
- Učni načrt so prilagajale, sledile so le minimalnim vzgojno-izobraževalnim standardom, podale so le omejeno količino snovi in snov, ki jo bodo učenci potrebovali še v prihodnjih letih izobraževanja. Druge so se lotile podajanja snovi, ki je lažja, predajale so le temeljne in ključne podatke za napredovanje. Snov so poskušale vpeljati v otrokov vsakdanjik.
- Za določeno snov so učiteljice porabile večje število ur, starši so del bremena prenesli nase.
- Učiteljice so se na začetku izobraževanja počutile nekompetentno. Občutek kompetentnosti je naraščal postopoma, ko so iskale nova znanja in postajale bolj usposobljene z uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije. Popolnoma kompetentna učiteljica v celnem procesu izobraževanja od doma je bila redko katera.
- Vsaka učiteljica je imela skrbi in ovire v času vzgoje in izobraževanja na daljavo. Težave so imele z računalniško nepismenostjo in neodzivnostjo otrok in staršev, izostajanjem od pouka, nesamostojnostjo, s prilagajanjem poučevanja na daljavo glede na posebne

potrebe otrok in motiviranjem otrok. Med učenci se je pokazal razkorak med sodelujočimi in nesodelujočimi. Oviro je predstavljala tudi neodzivnost nekaterih staršev. Vedele so, da so starši v takšnem načinu poučevanja veliko bolj obremenjeni in nudijo več podpore kot prej.

- Oviro za učiteljice je predstavljalo tudi usklajevanje zasebnega in službenega življenja, skrb za otroke in gospodinjstvo.
- Večina učiteljic je prejela podporo. V šolah, kjer sicer delajo, so nudili izposoja informacijsko-komunikacijske tehnologije in izobraževanja na področju informacijsko-komunikacijske tehnologije. Obenem pa so imele manj stresno delo, nudena jim je bila psihična podpora in pomagali so jim pri iskanju stikov s starši. Nekatere so imele Zoom timske sestanke, šola in učitelji so obojestransko sodelovali.
- Učiteljice so si želele še drugih načinov nudenja pomoči s strani šole. Med predlogi so se pojavili primeri izvajanja poučevanja na daljavo, razumevanje šole na področju usklajevanja zasebnega in službenega časa, izposoja informacijsko-komunikacijske tehnologije in izobraževanje na področju informacijskih tehnologij. Želele so pomoč pri stiku z neodzivnimi starši.
- Učiteljice so pomoč drugih prejele s strani sodelavcev in svetovalne delavke. Sodelavci so izvajali supervizijo in medsebojno delili gradivo. Sodelovali so z učitelji drugih šol, nekatere druge šole so jim nudile izposoja informacijsko-komunikacijske tehnologije. Pomoč so nudili tudi partnerji in otroci.
- Učiteljice so iskale pomoč na spletu v sklopu spletnih izobraževanj ali pri drugih vzgojno-izobraževalnih ustanovah ter pri svojih partnerjih in ostalih sorodnikih.
- Dan v času izobraževanja na daljavo je potekal drugače, kot so bile učiteljice navajene v času izobraževanja v šoli. Rutina je bila porušena, zasebni in službeni čas se je zelo prepletal. Službene dolžnosti so izvajale cel dan, bilo je zelo malo zasebnega časa in časa za družino in gospodinjske obveznosti. Zasebni čas so prilagajale službenemu času. Nekatere učiteljice so doživljale negativne občutke.
- Ocenjevanje na daljavo je potekalo prilagojeno. Najpogosteje je potekalo ustno in pisno, ocenjevale so tudi govorne nastope in projektne naloge. Ocenjevanje se je prilagodilo tudi posameznemu otroku, v kolikor je bilo to potrebno. Količina ocenjevanja je bila zmanjšana, nekatere učiteljice so ocenjevale le na željo otrok.

- Učenci so pomoč prejeli na daljavo s pomočjo Zoom-a ali telefonskega klica. Pomoč so prejeli tudi s pomožnim učiteljem. Če pomoči s strani šole niso prejeli, so jo po svojih močeh nudili starši.
- Učenci, ki so v šolah imeli fizioterapevtske obravnave, so v tem času le-te prejeli na daljavo s pomočjo Zoom-a.
- Odziv otrok je bil sprva dober. Veseli in navdušeni so aktivno sodelovali v izobraževanju. Kasneje so razvili slab odziv na poučevanje od doma. Manjkala jim je socializacija, bili so neodzivni in želeli so se vrniti v šolo. Težko so se prilagajali na tak način dela, skrivali so se za zaslone.
- Starši so bili pri takšnem načinu izobraževanja nemočni, izčrpani in obremenjeni. Bili so zaskrbljeni in v stresu. Med starši so bili nekateri tudi zelo zavzeti, nekaterim je to predstavljalo izziv. V času vračanja v šole so se nekateri starši odločili, da s poučevanjem od doma nadaljujejo in otroke izobražujejo sami.
- Predlogi učiteljic za ustrežnejši odziv na epidemijo so bili usmerjeni predvsem v vidik, da se vzgojno-izobraževalnih institucij ne zapira več. Želijo si, da bi se oblikovalo ustrezno in podporno okolje v institucijah, prisotnost specialnega in rehabilitacijskega pedagoga. Otrokom in učiteljem je potrebno zagotoviti ustrezno informacijsko-komunikacijsko tehnologijo in enoten program za videokonference in naloge ali predvajanje vsebin na nacionalni TV.
- Učiteljice so svoje predloge usmerile v poenotenje učnih vsebin ter načina dela in učenje uporabe informacijsko-komunikacijske tehnologije. Za zdravje učencev bi bilo optimalno učenje v manjših skupinah ali individualno delo.

7. PREDLOGI

- V času izobraževanja na daljavo bi učitelji potrebovali več podpore in pomoči pri svojem delu kot tudi pri usklajevanju svojega zasebnega časa. Svetovalni delavci ali psihologi, ki so zaposleni na šolah, bi morali nuditi pomoč ali le sprostivni pogovor učiteljem. Z učitelji bi strokovni delavci predelali težave, ki se pojavijo ob neposrednem poučevanju otrok (na primer dva otroka z zelo različnimi posebnimi potrebami, za katera učiteljica ne ve, kako razložiti snov, da bo za oba otroka kot tudi za ves ostali razred primerno podana na daljavo), psihični napor, ki ga učiteljice čutijo ob specifičnosti svojega dela, ki ga morajo opravljati na daljavo, morebitni pritiski s strani staršev ali vodstva.
- Posledično bi s tem morali zaposliti več kadra v svetovalni službi, saj so bili v času izobraževanja od doma psihologi in svetovalni delavci zasedeni z nudenjem dodatne strokovne pomoči učencem na daljavo. Lahko bi zaposlili zunanega izvajalca, ki bi to pomoč nudil v času, ki bi si ga lahko vzeli tudi učitelji, saj so bili z delom zasedeni tekom celega dneva.
- Eden izmed ključnih dejavnikov v času izobraževanja je bila redna komunikacija s starši in učenci. Za dobro komunikacijo in razumevanje pa so potrebni dobro zgrajeni odnosi, katere je potrebno razvijati od začetka leta oziroma začetka poučevanja otroka. Izrednega pomena je tudi vsestranska komunikacija in sodelovanje. Ne glede na starost otroka je pomembna tudi njegova informiranost o njegovem napredku, ciljih, poteku dela in podobno. V kolikor bodo odnosi in posledično dobra komunikacija stekli še pred morebitnim izobraževanjem na daljavo, bodo zagotovo tudi odzivi staršev in otrok na daljavo pogostejši, sodelovanje bo zato bolj učinkovito in lažje za vse sodelujoče v odnosu.
- Za dobro sodelovanje med sodelavci in boljše delovanje celotne vzgojno-izobraževalne institucije predlagam delavnice, kjer bi se ohranjala dobra povezanost, delovanje, reševanje in razumevanje težav, ki se pojavljajo v procesu izobraževanja otrok s posebnimi potrebami.
- Glede na populacijo, s katero delajo učitelji, bi bilo primerno, da se v vsaki instituciji zaposli strokovnjak, ki je na voljo le zaposlenim za pogovor in reševanje težav in skrbi, ki se v zvezi s šolo in učenci pojavijo. Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI) takšne oblike zaposlitve ne opredeljuje, kar pomeni, da se strokovni delavec,

namenjen za strokovno pomoč učiteljem, ne more financirati iz sredstev, ki jih šola prejme iz državnega proračuna.

- Predlagam, da se preveri, kakšno je stanje otrok (ponovna diagnostika) po tako dolgem času izobraževanj od doma in prejemanja pomoči na prilagojen način. Glede na rezultate predlagam prilagojeno nudenje pomoči – večja ali drugačna oblika pomoči.
- Predlagam teoretično in praktično izobraževanje učiteljev o sodobni informacijsko-komunikacijski tehnologiji. Obenem pa tudi prilagojeno učenje otrok na daljavo s pomočjo informacijsko-komunikacijske tehnologije, česar otroci s posebnimi potrebami niso vajeni v tolikšni meri kot otroci, ki obiskujejo osnovno šolo.
- Kot so že predlagale učiteljice, bi bilo primerno, da se oblikuje enoten program vzgoje in izobraževanja preko spleta – enoten portal za nalaganje video vsebin, vpisovanje ocen in vzpostavljanje videokonferenc.
- Glede na rezultate, ki nakazujejo poslabšanje stanja otrok po zaprtju vzgojno-izobraževalnih institucij, bi bilo potrebno oblikovati novo strategijo morebitnega poučevanja na daljavo oziroma smernice poučevanja, ki bi bile prilagojene situaciji izobraževanja na daljavo. Otroci, ki imajo posebne potrebe, ki imajo kontinuirane obravnave in terapije, ne morejo ostajati popolnoma brez pomoči strokovnjakov, saj jo nujno potrebujejo za ohranjanje ali izboljšanje njihovega stanja.
- Strokovnjaki, ki so navajeni delati v živo in svojega dela ne morejo kvalitetno opravljati na daljavo (fizioterapevti, nefrofizioterapevti, delovni terapevti ...), morajo ostati dosegljivi vsaj za tiste otroke, ki imajo terapije in obravnave namenjene ohranjanju njihovega stanja.
- V času zaprtja institucij bi bilo smiselno organizirati izposojlo medicinskih pripomočkov v za to specializiranih trgovinah za otroke, ki imajo redne nevro/fizioterapije, delovno terapijo ali morebitne druge terapije. Na ta način bi lahko strokovnjaki, s pomočjo otrokovih staršev, izvajali terapije, ki so za otroke tako pomembne.

8. UPORABLJENA LITERATURA

- Ažman, T. (2015). Učitelji učijo starše, starši učitelje, otroci pa oboje?
- Čačinovič Vogrinčič, G. (2020). Socialno delo v osnovni šoli: soustvarjanje podpore in pomoči družinam s številnimi izzivi in preprečevanje socialne izključenosti. *Socialno delo*, 52 (2/3), 163–175.
- Čačinovič Vogrinčič, G., Bregar Golobič, K., Bečaj, J., Pečjak, S., Resman, M., Bezić T., Dobnik Žerjav, M., Grgurevič, J., Niklaović, S., & Šmuk, B. (2008). *Programske smernice. Svetovalna služba v osnovni šoli*. Ljubljana: Zavor Republike Slovenije za šolstvo.
- Čačinovič Vogrinčič, G., Kobal, L., Mešl, N., & Možina, M. (2022). *Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.
- De Bruin, K., & Sharma, U. (2021). Lekcije, ki smo se jih naučili v času zaprtja šol: spodbujanje vključujočega učenja in učenja za vse. *School Education Gateway*. Pridobljeno 23. 8. 2022 s <https://www.schooleducationgateway.eu/sl/pub/viewpoints/experts/lesson-from-lockdown-inclusion.htm>
- Dobnik Renko, B., Janjušević, P., Kreft Hausmeister I., Lampret, M., Mikuž, A., Mlinarič, A., & Pristovnik, T. (2020). Duševno zdravje otrok in mladostnikov v času epidemije covida-19. Zbornica kliničnih psihologov Slovenije. Pridobljeno 10. 8. 2022 s [http://klinikna-psihologija.si/wp-content/uploads/2020/05/ZKP Dusevno zdravje otrok.pdf](http://klinikna-psihologija.si/wp-content/uploads/2020/05/ZKP_Dusevno_zdravje_otrok.pdf)
- Dukes, C., & Smith, M. (2007). *Working with Parents of Children with Special Educational Needs*. London: Paul Chapman Publishing.
- Eržen, D. (2016). *Stres pri specialnih in rehabilitacijskih pedagogih v mobilnih službah in v osnovnih šolah s prilagojenim programom* (diplomsko delo). Pedagoška fakulteta, Ljubljana.
- Etični kodeks specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije (2009). Pridobljeno 19. 9. 2022 s [http://www.drustvo-srp.si/images/pdf/dokumenti/kodeks etike 2009.pdf](http://www.drustvo-srp.si/images/pdf/dokumenti/kodeks_etike_2009.pdf)
- Henley Averett, K. (2021). Remote Learning, COVID-19, and Children With Disabilities. *AERA Open*, 7 (1). pridobljeno 29. 11. 2022 s <https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/23328584211058471>

- Jeriček Klanšček, H., Roškar, S., Britovšek, K., Scagnetti, N., & Kuzmanič, M. (2016). *Mladostniki o duševnem zdravju* [pdf]. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje. Pridobljeno 10. 8. 2022 s <https://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:DOC-NDLLO7JM>
- Kastelic, L. (2009). Zborniku na pot. V: *Zbornik ob 60-letnici organiziranega povezovanja strokovnih delavcev* (str. 7–8). Ljubljana: Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije.
- Kavkler, M. & Magajna, L. (2008). Učne težave kot posebne vzgojno-izobraževalne potrebe – opredelitev, razsežnost in podskupine učnih težav. V L. Magajna, S. Pečjak, C. Peklaj, G. Čačinovič Vogrinčič, K. Bregar Golobič, M. Kavkler, & S. Tancig (ur.), *Učne težave v osnovni šoli: problemi, perspektive, priporočila* (str. 23–31). Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
- Kavkler, M. (2008). Uresničevanje inkluzivne vzgoje in izobraževanja v šolski praksi. V M. Kavkler, A. Clement Morisson, M. Košak Babuder, S. Pulec Lah, & S. Viola (ur.), *Razvoj inkluzivne vzgoje in izobraževanja* (str. 57–94). Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
- Kesič Dimic, K. (2010). *Vsi učenci so lahko uspešni: napotki za delo z učenci s posebnimi potrebami*. Ljubljana: Rokus Klett.
- Kobolt, A. (2011). Razumevanje in odzivanje na čustvene in vedenjske težave. *Socialna pedagogika*, 15 (2), 153–173.
- Korošec, J. (2015). Odnosi med starši in učitelji – temelj vzgoje v šoli. *Učiteljev glas: priloga revije Vzgoja in izobraževanje*, 2 (2), 30–31.
- Krajnc, Ž., Huskič, A., Kokol, Z., & Košir, K. (2020). Učenje in poučevanje na daljavo med zaprtjem šol zaradi epidemije COVID-19: perspektiva pedagoških delavcev v osnovnih in srednjih šolah v prvem mesecu pouka na daljavo. V Ž. Lep & K. Hacin Beyazoglu (ur.), *Psihologija pandemije: posamezniki in družba v času koronske krize* (str. 179–189). Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.
- Krapše, Š. (ur.). (2004). *Otroci s posebnimi potrebami*. Nova Gorica: Educa.
- Kustec, S., Logaj, V., Krek, M., Flogie, A., Truden Dobrin, P., & Ivanuš Grmek, M. (2021). *Šolsko leto 2021/22 v Republiki Sloveniji v razmerah, povezanih s covidom-19*. Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport ter Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

- Magajna, L., Kavkler, M., Čačinovič Vogrinčič, G., Pečjak, S., & Bregar Golobič, K. (2008). *Učne težave v osnovni šoli: koncept dela*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
- Mesec, B. (1998). *Uvod v kvalitativno raziskovanje v socialnem delu*. Ljubljana: Visoka šola za socialno delo.
- Mesec, B. (2009). *Metodologija raziskovanja v socialnem delu 1: Načrtovanje raziskave; študijsko gradivo*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.
- Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. (2020a). *Izvedba vzgojno-izobraževalnega dela v osnovni šoli v šolskem letu 2019/2020*. Pridobljeno 19. 9. 2022 s <https://www.zrss.si/objava/navodila-za-postopno-odpiranje-viz-18-maja-2020>
- Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. (2020b). *OKROŽNICA: Organizacija vzgojno-izobraževalnega dela – dodatna pojasnila*. Pridobljeno 19. 9. 2022 s <https://www.zrss.si/objava/navodila-za-postopno-odpiranje-viz-18-maja-2020>
- Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. (2020c). *V prihodnjem tednu izobraževanje na daljavo*. Pridobljeno 19. 9. 2022 s <https://www.gov.si/novice/2020-11-05-v-prihodnjem-tednu-izobrazevanje-na-daljavo/>
- Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. (2020d). *Izobraževanje otrok s posebnimi potrebami*. Pridobljeno 27. 9. 2022 s <https://www.gov.si/podrocja/izobrazevanje-znanost-in-sport/izobrazevanje-otrok-s-posebnimi-potrebami/>
- Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. (2021). *Izobraževanje otrok s posebnimi potrebami*. Pridobljeno 03. 8. 2022 s <https://www.gov.si/podrocja/izobrazevanje-znanost-in-sport/izobrazevanje-otrok-s-posebnimi-potrebami/>
- Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. (2022). *Osnovnošolsko izobraževanje za otroke s posebnimi potrebami*. Pridobljeno 28. 11. 2022 s <https://www.gov.si teme/osnovnosolsko-izobrazevanje-za-otroke-s-posebnimi-potrebami/>
- Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. (b. d.). *Svetovalna storitev v okviru DSP*. Pridobljeno 10. 8. 2022 s https://www.gov.si/assets/ministrstva/MIZS/Dokumenti/Izobrazevanje-otrok-s-posebnimi-potrebami/cfa0bb34c0/Svet_storitev_A_Q.pdf
- Murgel, J. (2014). *Vodnik po pravicah otrok s posebnimi potrebami*. Ljubljana: IUS SOFTWARE, GV Založba.

- Odločba o neveljavnosti sklepov vlade in sklepa ministrice za izobraževanje (2020), *Ur. l. RS* 179/2020.
- Odredba o prepovedi zbiranja ljudi v zavodih s področja vzgoje in izobraževanja ter univerzah in samostojnih visokošolskih zavodih (2020). *Ur. l. RS* št. 19/20, 22/20.
- Opara, D. (2005). *Otroci s posebnimi potrebami v vrtcih in šolah: vloga in naloga vrtcev in šol pri vzgoji in izobraževanju otrok s posebnimi potrebami*. Ljubljana: Centerkontura.
- Pešut, Z. (2021). *Pogledi staršev na izzive na področju varstva in izobraževanja otrok s posebnimi potrebami v času zaprtja institucij zaradi epidemije koronavirusa* (diplomsko delo). Fakulteta za socialno delo, Ljubljana.
- Plešec, N. (2021). Sodelovanje šolske svetovalne službe s starši otrok s posebnimi potrebami. *Socialno delo*, 60 (4), 347–358.
- Pravilnik o dodatni strokovni in fizični pomoči za otroke s posebnimi potrebami (2013). *Ur. l. RS*, št. 88/13, 108/21.
- Pravilnik o izobrazbi učiteljev in drugih strokovnih delavcev v prilagojenem izobraževalnem programu osnovne šole z nižjim izobrazbenim standardom (2015). *Ur. l. RS*, št. 65/15.
- Prunk, V. & Stanič, S. (2008). Model dobre prakse sodelovanja s starši – beremo in pišemo skupaj. V A. Grobelšek (ur.), *Zbornik povzetkov 4. slovenskega kongresa socialne pedagogike z mednarodno udeležbo* (str. 44–45). Ljubljana: Združenje za socialno pedagogiko – Slovenska nacionalna sekcija FICE.
- Resman, M. (1999). Oddelek, učitelj in svetovalni delavec. V M. Resman (ur.), *Svetovalno delo v vrtcih, osnovnih in srednjih šolah* (st. 143–155). Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
- Rupnik Vec, T., Slivar, B., Ivanuš Grmek, M., Holcar Brunauer, A., & Deutsch, T. (2020). Izobraževanje na daljavo s perspektive učiteljic in učiteljev. V T. Rupnik Vec (ur.), *Analiza izobraževanja na daljavo v času prvega vala epidemije covida-19 v Sloveniji* (str. 46–123). Pridobljeno 25. 8. 2022 s <http://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:DOC-X3BSQ9IN>
- Slovenska tiskovna agencija. (2020a). *Preostanek učencev se v šole vrača 1. in 3. junija, dijaki ostajajo doma*. Pridobljeno 19. 9. 2022 s <https://www.sta.si/2769114/preostanek-ucencev-se-v-sole-vraca-1-in-3-junija-dijaki-ostajajo-doma>

- Slovenska tiskovna agencija. (2020b). *Vlada o usmeritvah za varen začetek šolskega leta*. Pridobljeno 19. 9. 2022 s <https://www.sta.si/2799872/vlada-o-usmeritvah-za-varen-zacetek-solskega-leta>
- Slovenska tiskovna agencija. (2021a). *Otroci s posebnimi potrebami, njihovi starši in učitelji veseli vrnitve v šole*. Pridobljeno 19. 9. 2022 s <https://www.sta.si/2851479/otroci-s-posebnimi-potrebami-njihovi-starsi-in-ucitelji-veseli-vrnitve-v-sole>
- Slovenska tiskovna agencija. (2021b). *Kustečeva ob odprtju šol: Največja možna večina se zdravo in varno vrača na delovna mesta*. Pridobljeno 19. 9. 2022 s <https://www.sta.si/2859645/kusteceva-ob-odprtju-sol-najvecja-mozna-vecina-se-zdravo-in-varno-vraca-na-delovna-mesta>
- Spear, S. & Parkin, J. (2022). *How teachers supported children and parents through COVID-19 school closures*. Pridobljeno 29. 11. 2022 s <https://theconversation.com/how-teachers-supported-children-and-parents-through-covid-19-school-closures-181380>
- Tancig, S. (2006). Analiza pridobljenih in zaželenih kompetenc študijskega programa specialne in rehabilitacijske pedagogike. V S. Tancig & T. Devjak (ur.), *Prispevki k posodobitvi pedagoških študijskih programov* (str. 17–29). Ljubljana: Pedagoška fakulteta.
- UNESCO, United Nations Children's Fund, & World Bank. (2020). *What have we learnt? Overview of findings from a survey of ministries of education on national responses to COVID-19*. Pridobljeno 25. 8. 2022 s <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000374702?posInSet=29&queryId=N-3dae79d0-cd79-4994-969f-887124bf8d7a>
- United Nations (2020). *Policy Brief: Education during COVID-19 and beyond*. Pridobljeno 30. 11. 2022 s <https://unsdg.un.org/resources/policy-brief-education-during-covid-19-and-beyond>
- Valenčič, U. (2020). Prilagajanje pouka različnim učnim stilom. V M. Orel, M. A. Queiruga Dios, K. Vodopivec Kolar & S. Jurjevčič, T. Šetina (ur.), *International conference EDUchallenge »Challenges in Education and Evaluation of Knowledge«* (str. 61–65). Pridobljeno 24. 8. 2022 s http://www.eduvision.si/Content/Docs/The_Book_of_Papers_EDUchallenge_November_20.pdf

- Vodušek, V. (b. d.). Zakaj »Motnje avtističnega spektra« (MAS) in ne »Spektroavtistična motnja« (SAM) ali kaj tretjega? *Svetovalnica za avtizem*. Pridobljeno 18. 8. 2022 s <https://www.avtizem.net/terminologija>
- Vogrinec, J. & Krek, J. (2012). *Delovanje svetovalne službe*. Ljubljana: Pedagoška fakulteta.
- Vöröš, B. (2015). Otroci s posebnimi potrebami. *Didakta*, 25(177), 2–5. Pridobljeno 01. 8. 2022 s https://www.didakta.si/doc/Didakta_177.pdf
- Vovk Ornik, N. (2014). Otroci s posebnimi potrebam v šolskem prostoru. *Šolska knjižnica*.
- Vovk Ornik, N. (ur.). (2015). *Kriteriji za opredelitev vrste in stopnje primanjkljajev, ovir oz. motenj otrok s posebnimi potrebami* [pdf]. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo. Pridobljeno 18. 8. 2022 s <https://www.zrss.si/zrss/wp-content/uploads/kriteriji.pdf>
- World Bank (2021). *Learners with Disabilities and COVID-19 School Closures: Findings from a Global Survey Conducted by the World Bank's Inclusive Education Initiative*. Washington DC: World Bank. Pridobljeno 29. 11. 2022 s <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/36326>
- Wright, E. (2020). *How Parents, Teachers Educate Students with Disabilities During COVID-19*. *Birmingham Times*. Pridobljeno 29. 11. 2022 s <https://www.birminghamtimes.com/2020/05/how-parents-teachers-educate-students-with-disabilities-during-covid-19/>
- Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (1996). *Ur. l. RS* 16/07, 36/08, 58/09, 64/09 – popr., 65/09 – popr., 20/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 47/15, 46/16, 49/16 – popr., 25/17 – ZVaj, 123/21, 172/21, 207/21 in 105/22 – ZZNŠPP).
- Zakon o osnovni šoli (1996). *Ur. l. RS* 81/06, 102/07, 107/10, 87/11, 40/12 – ZUJF, 63/13 in 46/16 – ZOFVI-K.
- Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami (2011). *Ur. l. RS*, št. 58/11, 40/12 – ZUJF, 90/12, 41/17 – ZOPOPP, 200/20 – ZOOMTVI.
- Zavod Republike Slovenije za šolstvo. (2020). *Navodila za postopno odpiranje VIZ 18. maja 2020*. Pridobljeno 19. 9. 2022 s <https://www.zrss.si/objava/navodila-za-postopno-odpiranje-viz-18-maja-2020>
- Zelko Sitar, S. (2020). Sedeti pri miru kot žaba. V M. Orel, M. A. Queiruga Dios, K. Vodopivec Kolar & S. Jurjevčič, T. Šetina (ur.), *International conference EDUchallenge »Challenges in Education and Evaluation of Knowledge«* (str. 448–457). Pridobljeno 24. 8. 2022 s

[http://www.eduvision.si/Content/Docs/The Book of Papers EDUchallenge November 20.pdf](http://www.eduvision.si/Content/Docs/The_Book_of_Papers_EDUchallenge_November_20.pdf)

- Zupan Cvetežar, N. (2022). Izzivi pandemije z vidika oseb s posebnimi potrebami, njihovih bližnjih in strokovnjakov. *Kakovostna starost*, 25 (1), 21–27.

9. PRILOGE

9.1. Smernice za intervju

1. Kakšna je vaša izobrazba?
2. V kateri šoli poučujete? Kako dolgo že poučujete v tej šoli? Kakšna je vaša skupna delovna doba?
3. Kako ste se lotili prilagajanja izobraževanja od doma?
4. Kako ste usklajevali in prilagajali poučevanje od doma z učnim načrtom, ki je narejen za klasični pouk?
5. Kako kompetentni in usposobljeni ste se počutili za poučevanje od doma?
6. Kaj vam je predstavljalo ovire in morebitne skrbi?
7. Kakšno pomoč in podporo ste prejeli s strani šole? Bi si je želeli več? Na kakšen način? Ste jo prejeli od koga druga? (Če da – kdo je bil to?) Ste jo iskali sami? (Če da – kje?)
8. Kako ste usklajevali delo od doma in svoj zasebni čas? Kako je zaprtje vplivalo na vaš potek dneva?
9. Kako ste ocenjevali otroke na daljavo? Se je ocenjevanje spremenilo? Kaj so bile spremembe?
10. Kako so otroci prejeli pomoč, ki so je bili drugače deležni v šoli?
11. Kašen je bil odziv otrok na poučevanje od doma? Kakšen je bil odziv staršev?
12. Kakšni so vaši predlogi za ustrežnejši odziv na zaprtje institucij? Predvsem glede poučevanja otrok na daljavo, podpore, ki ste je bili deležni vi in otroci?

9.2. Zapis intervjujev z učitelji

INTERVJU A

1. Kakšna je vaša izobrazba?

/Specialni in rehabilitacijski pedagog oziroma profesorica defektologije. (A1)/

2. V kateri šoli poučujete? Kako dolgo že poučujete v tej šoli? Kakšna je vaša skupna delovna doba?

/Na Centru za vzgojo, izobraževanje in usposabljanje Velenje. (A2)/ /5 let. (A3) /Skupna delovna doba pa je 10 let. (A4)/

3. Kako ste se lotili prilagajanja izobraževanja od doma?

Sprva je bilo to dokaj neraziskano področje. /Kontaktirala sem vse starše preko elektronske pošte, (A5)/ /telefonskih števil; (A6)/ pri tem so mi /pomagale tudi svetovalne delavke na šolah (iskanje ustreznih podatkov in kontaktov). (A7)/ /S starši smo se dogovorili, da bomo poiskali najbolj optimalen način komunikacije, (A8)/ kar je bil včasih tudi /Viber aplikacija (A9)/ ali /preko FB. (A10)/ /Naučila sem se uporabljati razne spletne storitve, (A11)/ predvsem pa sem /postala domača z aplikacijo Zoom. (A12)/ /Z vsemi učenci sem želela izvesti vsaj eno uro tedensko ena na ena. (A13)/

4. Kako ste usklajevali in prilagajali poučevanje od doma z učnim načrtom, ki je narejen za klasični pouk?

Bilo je težko. /S kolegicami smo se povezale in si med seboj pomagale, delile ideje. (A14)/ Sem pa vedno /povprašala učence, ali pri kateri učni vsebini potrebujejo mojo pomoč. (A15)/ /Tekom izobraževanja od doma sem iskala različne načine podajanja snovi, (A16)/ /poenostavljanja različnih vsebin, da bi bila snov razumljiva posameznemu učencu. (A17)/ /Pomembno je bilo, da sem način podajanja snovi prilagodila vsakemu učencu, ker so si med seboj zelo različni. (A18)/

5. Koliko kompetentni in usposobljeni ste se počutili za poučevanje od doma?

/Sprva sem se počutila izredno nemočno in nekompetentno. (A19)/ /Se mi pa zdi, da sem hitro poskusila pridobiti vsaj osnovna znanja, (A20)/ ki pa /sem jih potem poskusila nadgrajevati in dopolnjevati. (A21)/ /Veliko časa sem porabila za iskanje raznih učnih vsebin, (A22)/ /za načine, kako pritegniti učence, (A23)/ /kako jim določeno snov razložiti tako, da jim bo razumljiva. (A24)/ /Pri aplikacijah in spletnih programih sem se veliko obračala na moža, ki je računalničar. (A25)/

6. Kaj vam je predstavljalo ovire in morebitne skrbi?

/Največja ovira in skrb je bila usklajenost zasebnega življenja z delom. (A26)/ /Težko je zamotiti lastne otroke v tolikšni meri, da lahko v miru izpelješ nekaj učnih ur dnevno. (A27)/ /Pogosto sem ure izvajala tekom celotnega dneva (tudi popoldne), (A28)/ /vmesni čas pa sem izkoristila za igro in delo z lastnimi otroki. (A29)/

7. Kakšno pomoč in podporo ste prejeli s strani šole? Bi si je želeli več? Na kakšen način? Ste jo prejeli od koga druga? (Če da – kdo je bil to?) Ste jo iskali sami? (Če da – kje?)

/S strani šole nisem prejela neke strokovne pomoči, (A30)/ /razen pri iskanju kontaktnih podatkov. (A31)/ /Smo se pa s sodelavkami povezovala in iskale uspešne načine povezovanja, (A32)/ /izvajale smo tudi neke vrste supervizijo. (A33)/ /Pomoč sem iskala sama pri možu, ki je računalničar (A34)/ in /pri sodelavkah, ki so bile pahnjene v isti način dela, iste težave kot jaz. (A35)/

8. Kako ste usklajevali delo od doma in svoj zasebni čas? Kako je zaprtje vplivalo na vaš potek dneva?

/Moj potek dneva je bil popolnoma spremenjen. (A36)/ Kot sem že omenila, /sem izvajala pouk oziroma posamezne ure z učenci skozi celoten dan (ko so učenci ali starši učencev imeli čas), (A37)/ /vmesni čas pa sem porabila za delo z lastnimi otroki, ki so bili v tistem času stari tri in pet. (A38)/ /Zasebni čas in delo od doma se je prepletalo in včasih je bilo težko potegniti ločnico med obema. (A39)/

9. Kako ste ocenjevali otroke na daljavo? Se je ocenjevanje spremenilo? Kaj so bile spremembe?

/Ocenjevanje je potekalo prilagojeno za vsakega učenca posebej. (A40)/ /Vsak ima svoje specifične in na podlagi teh sem se za vsakega odločala kakšen pristop bom ubrala. (A41)/ /Nekateri lažje narišejo in napišejo, (A42)/ /drugi mi lažje odgovorijo. (A43)/ /Nekaterim je zelo težko, da morajo govoriti v računalnik in se osredotočiti name na drugi strani. Ti otroci so naloge naredili doma s starši, prilagojeno z mojo pomočjo. (A44)/

10. Kako so otroci prejeli pomoč, ki so je bili drugače deležni v šoli?

/Otroci so bili veliko manj motivirani za šolsko delo. (A45)/ /Pomoč so sprejemali z zadržkom ali kot nekaj nepotrebnega. (A46)/

11. Kašen je bil odziv otrok na poučevanje od doma? Kakšen je bil odziv staršev?

/Otroci so bili veseli poučevanja na domu, saj je bilo veliko manj dela, veliko manj snovi, (A47)/ /lažje so se 'skrili'. (A48)/ /Starši so bili po drugi strani veliko bolj zaskrbljeni (A49)/ in /nemočni pri delu z otroki. (A50)/

12. Kakšni so vaši predlogi za ustrežnejši odziv na epidemijo? Predvsem glede poučevanja otrok na daljavo, podpore, ki ste je bili deležni vi in otroci.

/Menim, da bi bilo smiselno ob ponovnem zaprtju uvesti enoten spletni program ali aplikacijo, skozi katerega bi dostopali vsi. (A51)/ /Učne vsebine bi morale biti poenotene in poenostavljene. (A52)/ /Lahko bi bile predvajane tudi na nacionalni televiziji. (A53)/ /Težava so predvsem učenci iz oddaljenih območij, iz socialno šibkih družin, ... za tovrstne učence bi bilo smiselno delo v živo v manjših skupinah, (A54)/ /tudi individualno, če bi bilo potrebno. (A55)/

INTERVJU B

1. Kakšna je vaša izobrazba?

/Po izobrazbi sem magister profesor specialne in rehabilitacijske pedagogike. (B1)/

2. V kateri šoli poučujete? Kako dolgo že poučujete v tej šoli? Kakšna je vaša skupna delovna doba?

/Že pet let delam (B2)/ /na Centru Janeza Levca, enota Levstikov trg. (B3)/ /Moja celotna delovna doba je pet let in pol. (B4)/

3. Kako ste se lotili prilagajanja izobraževanja od doma?

/Na začetku sem pripravila delovne liste (B5)/ in /navodila za starše. (B6)/ /Predvidela sem urnik, katere naloge rešijo kateri dan. (B7)/ /Ker sem poučevala 1.razred, se na začetku nisem odločila za zoom srečanja, (B8)/ /staršem sem bila na voljo preko telefona in maila, (B9)/ /rešene naloge so starši fotografirali in mi jih poslali na mail. (B10)/ /Učenca, katerega starši ne govorijo slovensko, sem vsak dan poklicala na video klic in mu podala navodila za delo. (B11)/

4. Kako ste usklajevali in prilagajali poučevanje od doma z učnim načrtom, ki je narejen za klasični pouk?

/Ker ni bilo možno izvajati klasičnega učnega načrta, ki je predviden za šolsko delo, sem iz tega izbrala najpomembnejše minimalne cilje in jih skušala doseči. (B12)/ In to je potem nekako uspevalo.

5. Kako kompetentni in usposobljeni ste se počutili za poučevanje od doma?

/Na začetku se nisem po čutila preveč. (B13)/ /Potem sem se udeležila izobraževanja, na katerem sem se naučila snemati in sestavljati videe (B14)/ in /tako sem lahko za učence pripravljala tudi video učne vsebine. (B15)/ /Sama sem se sčasoma naučila uporabljati zoom (B16)/ in /skušala izkoristiti različne možnosti deljenja zaslona. (B17)/

6. Kaj vam je predstavljalo ovire in morebitne skrbi?

/Predvsem nesamostojnost učencev. (B18)/ /Starši so jim morali nuditi ogromno podpore, (B19)/ /za tiste, ki so morali hoditi v službo, je bil to velik napor. (B20)/ /Težave so bile tudi pri tuje-govorečih družinah (B21)/ in /otrocih s težavami pri pozornosti in koncentraciji. (B22)/ /Za njih je treba raziskovati nove načine sporazumevanja na daljavo. (B23)/

7. Kakšno pomoč in podporo ste prejeli s strani šole? Bi si je želeli več? Na kakšen način? Ste jo prejeli od koga druga? (Če da – kdo je bil to?) Ste jo iskali sami? (Če da – kje?)

/Šola nam je prišla naproti z možnostjo izposoje IKT-jev. (B24)/ /Za drugo pomoč pa tako nihče ni vedel, kako bi bilo najbolje in najlažje izpeljati pouk. (B25)/ /Saj še sami nismo vedeli, kakšna pomoč bi nam prišla prav in kako bi se bilo smiselno lotiti dela. (B26)/ /Od drugih nisem prejela pomoči. (B27)/ /Sama sem jo iskala v on line izobraževanjih. (B28)/

8. Kako ste usklajevali delo od doma in svoj zasebni čas? Kako je zaprtje vplivalo na vaš potek dneva?

Uf. /Kar težko. (B29)/ /Staršem sem bila na voljo praktično ves čas, (B30)/ /priprava materialov in navodil mi je vzelo ogromno časa, (B31)/ /zoom srečanja ali video klici z učenci pa so bili običajno precej naporni, (B32)/ /pogosto so potekali tudi popoldan. (B33)/ /Ni bilo neke ustaljene rutine, (B34)/ /sproti se je bilo potrebno prilagajati na nove izzive, ki so prišli naproti. (B35)/

9. Kako ste ocenjevali otroke na daljavo? Se je ocenjevanje spremenilo? Kaj so bile spremembe?

/Imeli smo samo eno ocenjevanje na daljavo (B36)/ - /govorni nastop. (B37)/ /Imeli smo skupinsko zoom srečanje, (B38)/ /ki sem ga snemala in tako nekoliko lažje ocenila. (B39)/ /Pomanjkljivost je bila ta, da je učence veliko težje razumeti preko zoom srečanja, kot pa v živo. (B40)/

10. Kako so otroci prejeli pomoč, ki so je bili drugače deležni v šoli?

/Z učenci, ki so imeli težave, sem imela kakšen dodaten video klic, (B41)/ /vendar pomoči, kot bi jo lahko prejeli v šoli, niso mogli prejeti. (B42)/

11. Kašen je bil odziv otrok na poučevanje od doma? Kakšen je bil odziv staršev?

/Učenci so pogrešali šolo in druženje, (B43)/ /težko se jim je bilo navaditi na samostojno delo doma. (B44)/ /Starši so morali vložiti ogromno energije, (B45)/ /za njih je bilo zelo stresno. (B46)/ /Ko smo kasneje morali v karantene zaradi okužb v razredu, se nekateri otroci več niso pridruževali uram preko zooma, ker starši niso imeli časa za to. (B47)/

12. Kakšni so vaši predlogi za ustrežnejši odziv na zaprtje institucij?

Zaprtje šol je zelo slabo vplivalo na vse. /Učenci potrebujejo vsakdanjo rutino, red in menjavo okolja, tudi za to, da se dovolj gibajo in zdravo prehranjujejo. (B48)/ /Nikakor doma ne morejo dobiti ustreznih podpore pri učenju (B49)/ in /ni je tehnologije, ki bi zamenjala specialnega pedagoga. (B50)/ /Do zaprtja šol enostavno ne sme več prihajati, ker vsaj pri mlajših učencih ni možno ustrezno delati na daljavo. (B51)/

INTERVJU C

1. Kakšna je vaša izobrazba?

/Sem specialna in rehabilitacijska pedagoginja. (C1)/

2. V kateri šoli poučujete? Kako dolgo že poučujete v tej šoli? Kakšna je vaša skupna delovna doba?

/Delam na Osnovni šoli dr. Ljudevita Pivka Ptuj, (C2)/ /kjer delam že 10 let. (C3) /teh 10 let je pa tudi moja skupna delovna doba. (C4)/

3. Kako ste se lotili prilagajanja izobraževanja od doma?

/Naučila sem se snemanja videov (C5)/ in /staršem podajala bolj podrobna navodila. (C6)/

4. Kako ste usklajevali in prilagajali poučevanje od doma z učnim načrtom, ki je narejen za klasični pouk?

/Pri pouku sem sledila samo minimalnim standardom, veliko več se na tak način dela ni dalo. (C7)/

5. Koliko kompetentni in usposobljeni ste se počutili za poučevanje od doma?

/Nič kaj preveč kompetentno. (C8)/ /Zelo sem se lovila. (C9)/

6. Kaj vam je predstavljalo ovire in morebitne skrbi?

/Na kak način lahko ponudim kvalitetno podano snov otrokom (C10)/ in /kako lahko razbremenim starše. (C11)/

7. Kakšno pomoč in podporo ste prejeli s strani šole? Bi si je želeli več? Na kakšen način? Ste jo prejeli od koga druga? (Če da – kdo je bil to?) Ste jo iskali sami? (Če da – kje?)

/Bolj kot ne samo, da naj poenostavimo navodila za otroke. (C12)/ /Zato sem občutila tudi manj stresa v službi. (C13)/ /Mogoče bi si želela še kakšne konkretne primere poučevanja na daljavo. (C14)/ /Od drugih nisem prejela nobene pomoči, (C15)/ /sama sem jo pa po večini iskala na internetu. (C16)/

8. Kako ste usklajevali delo od doma in svoj zasebni čas? Kako je zaprtje vplivalo na vaš potek dneva?

/Preprosto sem se omejila – po 16. uri nisem več gledala mailov. (C17)/ /Ni pa preveč vplivalo na potek dneva. (C18)/ /Razen izvajanja šolanja na daljavo sem bila razbremenjena. (C19)/

9. Kako ste ocenjevali otroke na daljavo? Se je ocenjevanje spremenilo? Kaj so bile spremembe?

/Ocenjevala sem samo ustno na daljavo. (C20)/ /Drugih sprememb ni bilo. (C21)/

10. Kako so otroci prejeli pomoč, ki so je bili drugače deležni v šoli?

/Prejeli so jo preko individualnih ur zooma. (C22)/

11. Kašen je bil odziv otrok na poučevanje od doma? Kakšen je bil odziv staršev?

/Otrokom je bilo zelo všeč, (C23)/ /staršem pa je bil ta čas zelo obremenjujoč. (C24)/

12. Kakšni so vaši predlogi za ustrežnejši odziv na epidemijo? Predvsem glede poučevanja otrok na daljavo, podpore, ki ste je bili deležni vi in otroci.

/Menim, da zaprtje ni rešitev. (C25)/ /Izvajalo bi se prilagojeno izobraževanje, (C26)/ /zagotovo pa ne zaprtje šol. (C27)/

INTERVJU D

1. Kakšna je vaša izobrazba?

/Magistra specialne in rehabilitacijske pedagogike in univerzitetni diplomirani socialni in rehabilitacijski pedagog. (D1)/

2. V kateri šoli poučujete? Kako dolgo že poučujete v tej šoli? Kakšna je vaša skupna delovna doba?

/V Osnovni šoli Glazija (D2)/ /zdaj že 4 leta. (D3)/ Skupne delovne dobe pa imam že 13 let. (D4)/

3. Kako ste se lotili prilagajanja izobraževanja od doma?

/ Težko. (D5)/ /Načrtovati je bilo potrebno vsako uro dneva, saj sem imela doma tudi sama majhna otroka, ki sta ves čas potrebovala mojo prisotnost. (D6)/ /Na hitro je bilo potrebno usvojiti IKT znanja, (D7)/ /urediti zadostno internetno in računalniško podporo. (D8)/

4. Kako ste usklajevali in prilagajali poučevanje od doma z učnim načrtom, ki je narejen za klasični pouk?

/Kolikor se je dalo sem se držala učnega načrta, (D9)/ /čeprav čisto vedno temu tudi ni bilo mogoče. (D10)/ /Še posebej tam, kjer so bile ure povsem pogovorne. (D11)/ /Takrat sem učno snov prilagodila. (D12)/ /Je pa bilo zaradi tega veliko bremena na starših, (D13)/ /saj naši učenci niso sposobni sami prebrati in/ali slušno razumeti vseh navodil za delo, ki jih je moral otrok narediti. (D14)/

5. Koliko kompetentni in usposobljeni ste se počutili za poučevanje od doma?

/ V začetku, v prvem valu, od 1 do 5 - za 2. (D15)/

6. Kaj vam je predstavljalo ovire in morebitne skrbi?

/Največ ovir in skrbi mi je predstavljajo usklajevanje del službenih obveznostmi z gospodinjskimi (D16)/ in /materinskimi obveznostmi, (D17)/ /deli v domačem okolju. (D18)/ /Potem pa mi je veliko skrbi predstavljajo tudi nezadostno znanje o uporabi računalnika za tak način poučevanja. (D19)/

7. Kakšno pomoč in podporo ste prejeli s strani šole? Bi si je želeli več? Na kakšen način? Ste jo prejeli od koga druga? (Če da – kdo je bil to?) Ste jo iskali sami? (Če da – kje?)

/Ponudili so nam izobraževanja za spletna orodja, da smo lahko izboljšali nekatera znanja. (D20)/ /A hkrati je meni osebno to bila dodatna obremenitev v pomanjkanju časa. (D21)/ /Vsekakor bi si želela več razumevanja o usklajevanju družinskega in službenega življenja. (D22)/ /Hkrati bi si želela, da bi nam ponudili oziroma krili nakup zadosti kakovostnega računalnika za tovrstno delo od doma. (D23)/

/Ja, pomoč sem prejela v moževi službi, ki je prav tako zaposlen na osnovni šoli. (D24)/ /Ponudili so mi računalnik, na katerega sem lahko delala vse potrebno za poučevanje na daljavo. (D25)/ /Sama sem pomoč poiskala v moževi službi, kjer so mi, kot sem že omenila, ponudili računalnik za bolj optimalno delo od doma. (D26)/

8. Kako ste usklajevali delo od doma in svoj zasebni čas? Kako je zaprtje vplivalo na vaš potek dneva?

/Zelo težko. (D27)/ /Ko pomislim na tisti čas, me spreleti groza, (D28)/ /strah, (D29)/ /živčnost, (D30)/ /napetost, (D31)/ /preobremenjenost. (D32)/

/Popolnoma. (D33)/ /Dejansko sem bila v službi skoraj 18 ur na dan. 6 ur sem povprečno spala, ves ostali čas je bil nekako povezan s službo. (D34)/ /Nisem bila 18 ur na računalniku, a tudi ko nisem bila, je prišel mail, klic, na katerega je bilo potrebno odgovoriti. (D35)/ /Moje misli so bile ves čas v načrtovanju tega, kaj in kako pripraviti gradivo na naslednjo temo/uro. (D36)/ /Zvečer, ko sta otroka zaspala, sama nisem mogla leči, ampak sem še nekaj ur delala, da sem uspela vse pripraviti. (D37)/ /Tako, da je bil potek dneva povsem prilagojen službenim obveznostim, (D38)/ zato sem /takrat družinske in materinske obveznosti zelo zanemarila, za kar mi je še danes zelo žal in menim, da ni bilo prav. (D39)/

9. Kako ste ocenjevali otroke na daljavo? Se je ocenjevanje spremenilo? Kaj so bile spremembe?

/Na srečo sem poučevala v 1. vzgojno-izobraževalno obdobje, tako da v tistem času nisem ocenjevala. (D40)/

10. Kako so otroci prejeli pomoč, ki so je bili drugače deležni v šoli?

/V bistvu je niso ravno. (D41)/ /Kolikor so jim bili zmožni pomagati starši, rejniki, zakoniti zastopniki. (D42)/

11. Kašen je bil odziv otrok na poučevanje od doma? Kakšen je bil odziv staršev?

/Povsem različen od vsakega posameznika. (D43)/ /Nekaterim je delo od doma odgovarjalo, (D44)/ /nekaterim pa nikakor ne. (D45)/ /Predvsem so, menim da, kar vsi pogrešali druženje s sošolci in ta socialni vidik, ki ga lahko otroci dobijo le v šoli. (D46)/

/V večini je bilo staršem šolanje na daljavo zelo naporno, (D47)/ /nekateri pa so to vzeli kot izziv, da poučujejo lastne otroke od doma. (D48)/ /Le en primer starša je bil, ko so želeli s tem načinom nadaljevati, a vzrok za to je bil večplasten. (D49)/

12. Kakšni so vaši predlogi za ustrežnejši odziv na epidemijo? Predvsem glede poučevanja otrok na daljavo, podpore, ki ste je bili deležni vi in otroci.

/Bolni otroci in učitelji ostanejo doma, vsi ostali smo normalno v odprti instituciji. (D50)/

INTERVJU E

1. Kakšna je vaša izobrazba?

/Po izobrazbi sem profesorica defektologije. (E1)/

2. V kateri šoli poučujete? Kako dolgo že poučujete v tej šoli? Kakšna je vaša skupna delovna doba?

/V Osnovni šoli Poldeta Stražišarja Jesenice. (E2)/ /Tu delam 20 let. (E3) Vse skupaj pa 22 let. (E4)/

3. Kako ste se lotili prilagajanja izobraževanja od doma?

/Veliko sem se posluževala PowerPoint predstavitev, kar je nadomestilo praktični prikaz učne snovi v razredu. (E5)/

4. Kako ste usklajevali in prilagajali poučevanje od doma z učnim načrtom, ki je narejen za klasični pouk?

/Učnemu načrtu smo morali slediti. (E6)/ /Bolj je bilo odvisno od moje iznajdljivosti, na kakšen način posredovati učno snov, ki bi jo v razredu vsekakor drugače predstavila. (E7)/

5. Koliko kompetentni in usposobljeni ste se počutili za poučevanje od doma?

/Na začetku tudi jaz nisem točno vedela, kako postopati. (E8)/ /Potem je bilo lažje, ko sem se posluževala različnih računalniških programov in aplikacij. (E9)/

6. Kaj vam je predstavljalo ovire in morebitne skrbi?

/Ovira je bila vsekakor neznanje oziroma računalniška nepismenost populacije. (E10)/ /Veliko učencev ni prav resno vzelo vsega skupaj. (E11)/ /Nekateri so bili tudi pogosto odsotni. (E12)/

7. Kakšno pomoč in podporo ste prejeli s strani šole? Bi si je želeli več? Na kakšen način? Ste jo prejeli od koga druga? (Če da – kdo je bil to?) Ste jo iskali sami? (Če da – kje?)

/Šola mi je pomagala pri kontaktiranju staršev otrok, ki niso sodelovali pri pouku na daljavo. (E13)/ /Prav tako je nudila vso programsko opremo, če bi jo potrebovala. (E14)/ /S sodelavkami smo bile vseskozi na zvezi in si pomagale z nasveti in dobrimi praksami. (E15)/ /Pomoč sem poiskala pri sorodniku, ki je vešč računalniških aplikacij. (E16)/

8. Kako ste usklajevali delo od doma in svoj zasebni čas? Kako je zaprtje vplivalo na vaš potek dneva?

/Ko pogledam nazaj, sploh nisem imela veliko časa zase in mojo zasebnost. (E17)/ /Po cele dneve sem bila pred računalnikom, preverjala in pregledovala sem naloge učencev, (E18)/ /se trudila s tistimi, ki

se niso odzivali. (E19)/ /Tako da je v tem času zelo trpelo naše družinsko življenje (E20)/ in sem imela /za šolsko delo neskončno več dela kot sicer. (E21)/ /Praktično ni bilo prostega časa. (E22)/

9. Kako ste ocenjevali otroke na daljavo? Se je ocenjevanje spremenilo? Kaj so bile spremembe?

/Ocenjevala sem ustno preko Zoom-a. (E23)/ /Spremenilo se je predvsem to, da smo morali, po navodilih ministrstva, ocenjevati samo osnovno znanje, ko imamo že tako okleščene vsebine. (E24)/

10. Kako so otroci prejeli pomoč, ki so je bili drugače deležni v šoli?

/Imeli so individualne ure preko Zoom-a. (E25)/

11. Kašen je bil odziv otrok na poučevanje od doma? Kakšen je bil odziv staršev?

/Otroci so bili sprva navdušeni, (E26)/ /potem pa so si zelo želeli nazaj v šolo. (E27)/ /Starši so bili zelo obremenjeni (E28)/ in /večina je bila tudi zelo nemočna. (E29)/

12. Kakšni so vaši predlogi za ustrežnejši odziv na epidemijo? Predvsem glede poučevanja otrok na daljavo, podpore, ki ste je bili deležni vi in otroci.

/Nimam predlogov. (E30)/

INTERVJU F

1. Kakšna je vaša izobrazba?

/Po profesiji sem magistrica profesorica inkluzivne pedagogike (F1)/

2. V kateri šoli poučujete? Kako dolgo že poučujete v tej šoli? Kakšna je vaša skupna delovna doba?

/ Na Centru za usposabljanje Elvira Vatovec Strunjan (F2)/ /poučujem 5. leto. (F3)/ /Delam že 6 let. (F4)/

3. Kako ste se lotili prilagajanja izobraževanja od doma?

/Stremela sem k individualnem prilagajanju glede na zmožnosti učencev. (F5)/

4. Kako ste usklajevali in prilagajali poučevanje od doma z učnim načrtom, ki je narejen za klasični pouk?

/Osredotočila sem se na temeljne podatke, (F6)/ /snov smiselno količinsko zmanjšala (F7)/ in /poudarek dala na vsebine, ki jih morajo učenci usvojiti pred vstopom v višji razred, kjer jih morajo obvladati in nadgrajevati. (F8)/

5. Koliko kompetentni in usposobljeni ste se počutili za poučevanje od doma?

/Ker sem dobro tehnološko podkovana, mi poučevanje na daljavo ni povzročalo večjih težav. (F9)/

6. Kaj vam je predstavljalo ovire in morebitne skrbi?

/Neodzivnost nekaterih učencev(F10)/ in njihovih staršev. (F11)/

7. Kakšno pomoč in podporo ste prejeli s strani šole? Bi si je želeli več? Na kakšen način? Ste jo prejeli od koga druga? (Če da – kdo je bil to?) Ste jo iskali sami? (Če da – kje?)

/Tedenski strokovni sestanki preko ZOOM aplikacije, kjer smo si učitelji izmenjali pozitivne in negativne izkušnje s poučevanjem na daljavo ter delili zamisli. (F12)/ /Mogoče bi si res želela pomoč pri "preganjanju" staršev, ki se za šolanje na daljavo niso zanimali in jih ni bilo moč priklicati. (F13)/ Pomoč sem prejela še od sodelavk učiteljic, s katerimi smo se povezale (F14)/ in /delile ideje in gradivo. (F15)/ /Sama sem našla še pomoč preko učiteljic iz drugih šol (F16)/ in /preko spletnih seminarjev. (F17)/

8. Kako ste usklajevali delo od doma in svoj zasebni čas? Kako je zaprtje vplivalo na vaš potek dneva?

/Zelo težko. (F18)/ /Včasih sem oddelala tudi 12 ur dnevno in prav tako vikende. (F19)/ /Dnevi so bili zapolnjeni z izdelavo posnete video razlage, (F20)/ /popravljanjem domačih nalog (F21)/ in /individualnim delom z vsakim učencem. (F22)/ /Dela sem imela dvakrat toliko, kakor v času odprtja šol in učenja v šolskih klopih. (F23)/

9. Kako ste ocenjevali otroke na daljavo? Se je ocenjevanje spremenilo? Kaj so bile spremembe?

/Z okrožnicami ministrstva in navodili dela, kjer se je število ocen prepolovilo, (F24)/ /sem učence ocenjevala le, če so za to izrazili željo, večinoma za zviševanje ocene. (F25)/

10. Kako so otroci prejeli pomoč, ki so je bili drugače deležni v šoli?

/Imeli so možnost individualnih ur preko ZOOM aplikacije, kjer smo utrjevali snov, ki jim je povzročala največje težave. (F26)/ /Če so čutili potrebo, smo izvajali individualne ure vsakodnevno. (F27)/ /Učenci, ki so bili obravnavani s strani šolske fizioterapevtke, so se z njo povezali in preko ZOOM aplikacije izvajali fizioterapevtske vaje. (F28)/

11. Kašen je bil odziv otrok na poučevanje od doma? Kakšen je bil odziv staršev?

/Nekaterim učencem je poučevanje od doma odgovarjalo, (F29)/ /nekateri pa so bili neodzivni in ta čas enačili s počitnicami. (F30)/ /Starši so bili v splošnem zadovoljni, (F31)/ /saj so učenci za pomoč lahko vedno prosili mene in s tem niso obremenjevali svojih bližnjih. (F32)/

12. Kakšni so vaši predlogi za ustrežnejši odziv na epidemijo? Predvsem glede poučevanja otrok na daljavo, podpore, ki ste je bili deležni vi in otroci.

/Zagotovitev ustrezne tehnologije. (F33)/ /Obiskovanje šole v manjših skupinah (F34)/ ali individualno po urniku, da ne izgubijo stika z učiteljem in delovnimi navadami. (F35)/

INTERVJU G

1. Kakšna je vaša izobrazba?

/Po nazivu sem magistrica profesorica inkluzivne pedagogike. (G1)/

2. V kateri šoli poučujete? Kako dolgo že poučujete v tej šoli? Kakšna je vaša skupna delovna doba?

/Delam na Centru za vzgojo, izobraževanje in usposabljanje, Velenje. (G2)/ /Tu sem že dobrih sedem let. (G3)/ /Skupna delovna doba je ista, 7 let. (G4)/ To je moja prva zaposlitev.

3. Kako ste se lotili prilagajanja izobraževanja od doma?

/Z učenjem uporabe novih orodij, (G5)/ /nudila sem pomoč in oporo pri vzpostavitvi komunikacije na daljavo. (G6)/

4. Kako ste usklajevali in prilagajali poučevanje od doma z učnim načrtom, ki je narejen za klasični pouk?

/Večino vsebin se da podati preko informacijsko-komunikacijske tehnologije in spletnih orodij. (G7)/
/Veliko vsebin sem predstavila s pomočjo video posnetkov, ki so vsebovali rokovanje s konkretnim materialom, predmeti, kot to počnemo v šoli. (G8)/

5. Koliko kompetentni in usposobljeni ste se počutili za poučevanje od doma?

/Sprva manj kompetentno. (G9)/ /A smo v času pouka na daljavo pridobili veliko novih znanj za tovrstno obliko poučevanja. (G10)/ /Dlje kot je poučevanje od doma trajalo, bolj smo bili usposobljeni, več programov in načinov dela smo se posluževali. (G11)/

6. Kaj vam je predstavljalo ovire in morebitne skrbi?

/Neznanje učencev pri uporabi računalniške opreme oziroma programov, (G12)/ /kako učence pridobiti, pripraviti do tega, da se udeležijo video konference (G13)/ in /opravijo zadolžitve. (G14)/
/Razkorak med učenci, ki so na daljavo uspešno sodelovali in tistimi, ki so bili slabo ali neodzivni. (G15)/

7. Kakšno pomoč in podporo ste prejeli s strani šole? Bi si je želeli več? Na kakšen način? Ste jo prejeli od koga druga? (Če da – kdo je bil to?) Ste jo iskali sami? (Če da – kje?)

/Šola ni kot taka nudila nobene podpore. (G16)/ /Želela pa bi si organizirana izobraževanja o spletnih orodjih, ki bi jih uporabljalo več učiteljev. (G17)/ /Smo se pa med seboj neformalno povezali sodelavci in si pomagali. (G18)/ /Prejela sem tudi pomoč šolske svetovalne službe pri vzpostavljanju komunikacije z družinami in učenci. (G19)/ Sama sem poiskala pomoč v spletnih predavanjih. (G20)/

8. Kako ste usklajevali delo od doma in svoj zasebni čas? Kako je zaprtje vplivalo na vaš potek dneva?

/Težko, nemogoče je bilo razmejiti oboje. To je bila zame največja težava. (G21)/ /V delo smo bili vpeti skozi cel dan, saj je komunikacija z učenci, starši in zaposlenimi potekala od jutra do večera. (G22)/ /Rutina je bila popolnoma porušena. (G23)/ /Ogromno časa je bilo namenjenega pripravi gradiv za poučevanje. (G24)/

9. Kako ste ocenjevali otroke na daljavo? Se je ocenjevanje spremenilo? Kaj so bile spremembe?

/Ustna ocenjevanja so bila izvedena na video konferencah. (G25)/ /Pisna so lahko opravljali v obliki kvizov (G26)/.

10. Kako so otroci prejeli pomoč, ki so je bili drugače deležni v šoli?

/Imeli so individualno pomoč preko videokonference. (G27)/

11. Kašen je bil odziv otrok na poučevanje od doma? Kakšen je bil odziv staršev?

/Odziv posameznih učencev je bil zelo dober, uspešno so opravili vse zadolžitve, (G28)/ /na drugi strani se posamezniki na pouk niso odzivali. (G29)/ /Večina staršev je bila nemočnih pri takšnem načinu poučevanja. (G30)/

12. Kakšni so vaši predlogi za ustrežnejši odziv na epidemijo? Predvsem glede poučevanja otrok na daljavo, podpore, ki ste je bili deležni vi in otroci.

/Glede na razvoj bi bilo smiselno v šoli uvesti učenje uporabe informacijsko-komunikacijske tehnologije in drugih spletnih orodij v času pouka. (G31)/

INTERVJU H

1. Kakšna je vaša izobrazba?

/Profesorica defektologije. (H1)/

2. V kateri šoli poučujete? Kako dolgo že poučujete v tej šoli? Kakšna je vaša skupna delovna doba?

/Poučujem na Centru Gustava Šiliha v Mariboru (H2)/ /okoli 25 let. (H3)/ /Tu sem že od samega začetka mojega poučevanja. (H4)/

3. Kako ste se lotili prilagajanja izobraževanja od doma?

/Vsako snov sem prilagodila tako, da sem jo lahko posredovala učencem (H5)/ in /da so kolikor toliko dosegali cilje in standarde znanja. (H6)/

4. Kako ste usklajevali in prilagajali poučevanje od doma z učnim načrtom, ki je narejen za klasični pouk?

/Izbrala sem vsebine, ki so bile lažje za obravnavo na daljavo. (H7)/ /Težje vsebine sem pustila za kasneje, ko smo bili v šoli. (H8)/

5. Koliko kompetentni in usposobljeni ste se počutili za poučevanje od doma?

/Bilo je težko - sploh na začetku, saj sem imela premalo digitalnih znanj, (H9)/ /vendar se je bilo potrebno hitro znajti in učiti novih načinov komunikacije. (H10)/

6. Kaj vam je predstavljalo ovire in morebitne skrbi?

/Ovire so se pojavljale zaradi slabega Wi-Fi signala doma, saj smo bili tudi po štirje naenkrat na videokonferencah in včasih preprosto ni šlo skozi. (H11)/

7. Kakšno pomoč in podporo ste prejeli s strani šole? Bi si je želeli več? Na kakšen način? Ste jo prejeli od koga druga? (Če da – kdo je bil to?) Ste jo iskali sami? (Če da – kje?)

/Šola je omogočila, da smo si domov lahko vzeli računalnik in drugo opremo, (H12)/ kar je v mojem primeru prišlo zelo prav, saj so domačega potrebovali otroci za šolanje od doma. /Vodstvo nas je spodbujalo in sprejemalo naše predloge. (H13)/ /Veliko pomoči sem dobila od mojih otrok, ki so me naučili rokovanja z novimi aplikacijami in drugim spletnimi orodji. (H14)/ /Jaz sem pomoč predvsem poiskala pri svojih otrocih (H15)/ in /pri bolj usposobljenih sodelavcih. (H16)/

8. Kako ste usklajevali delo od doma in svoj zasebni čas? Kako je zaprtje vplivalo na vaš potek dneva?

/Ga nisem usklajevala, delala sem le za službo. (H17)/ In svojim otrokom pomagala pri delu za šolo. (H18)/ Šola se je pri nas doma odvijala skozi cel dan. (H19)/ /Komaj je bil vmes čas za pripravo kosila. (H20)/ /Bilo je zelo naporno. (H21)/

9. Kako ste ocenjevali otroke na daljavo? Se je ocenjevanje spremenilo? Kaj so bile spremembe?

/Ocenjevala sem jih pisno, preko orodja Google Dokumenti in programa Kahoot! (H22)/.

10. Kako so otroci prejeli pomoč, ki so je bili drugače deležni v šoli?

/Dopolnilni pouk sem izvajala individualno preko videokonference. (H23)/

11. Kašen je bil odziv otrok na poučevanje od doma? Kakšen je bil odziv staršev?

/Otroci so se dobro držali. (H24)/ /Bili smo v stalnem stiku preko Messengerja in so me lahko kadarkoli podnevi vprašali, če česa niso znali. (H25)/ /Starši so se zelo zavzeli za pomoč učencem. (H26)/ /Nekateri so v prvih tednih potrebovali več spodbud, saj zadeve niso vzeli resno. (H27)/

12. Kakšni so vaši predlogi za ustrežnejši odziv na epidemijo? Predvsem glede poučevanja otrok na daljavo, podpore, ki ste je bili deležni vi in otroci.

/Potreben bi bil enoten način dela za vso šolo, (H28)/ /videokonference preko enakih kanalov, (H29)/ /objavljanje nalog na enak način. (H30)/

INTERVJU I

1. Kakšna je vaša izobrazba?

/Diplomirana profesorica defektologije. (I1)/

2. V kateri šoli poučujete? Kako dolgo že poučujete v tej šoli? Kakšna je vaša skupna delovna doba?

/Na Osnovni šoli Roje v Domžalah (I2)/ /sem 9 let, (I3)/ /vsega skupaj pa je ravno bilo 15 polnih let zaposlitve. (I4)/

3. Kako ste se lotili prilagajanja izobraževanja od doma?

/S pomočjo video posnetkov (I5)/ in /priprave podrobnih navodil, ki bi učencem pojasnile, kaj in kako naj doma usvajajo določena znanja. (I6)/

4. Kako ste usklajevali in prilagajali poučevanje od doma z učnim načrtom, ki je narejen za klasični pouk?

/Menjavala oziroma izbirala sem lažje vsebine (I7)/ /oziroma vsebine, za katere se mi je zdelo, da bom lažje pripravila vsebino za delo na daljavo. (I8)/ /Naloge za vzgojne predmete so bile zgolj opsijske, (I9)/ /veliko učnih vsebin sem poskušala vključiti v njihov vsakdanjik, (I10)/ na primer gospodinjstvo: pomagaj pripravi obroka.

5. Kako kompetentni in usposobljeni ste se počutili za poučevanje od doma?

/Popolnoma nekompetentna. (I11)/

6. Kaj vam je predstavljalo ovire in morebitne skrbi?

/Neodzivnost (I12)/ in /računalniška nepismenost učencev (I13)/ in /njihovih staršev (I14)/, ki /je bila pogosto tudi izgovor. (I15)/ /Pa tudi pomanjkanje osnovne računalniške opreme. (I16)/

7. Kakšno pomoč in podporo ste prejeli s strani šole? Bi si je želeli več? Na kakšen način? Ste jo prejeli od koga druga? (Če da – kdo je bil to?) Ste jo iskali sami? (Če da – kje?)

/Jaz osebno sem največ podpore dobila na psihični ravni, ko so določeni starš prestopili mejo. (I17)/ /Med seboj smo se sodelavci povezali telefonsko in si izmenjali ideje glede izvajanja dela preko spleta. (I18)/ /Jaz sem pa pomoč našla na spletu v okviru samoizobraževanj. (I19)/

8. Kako ste usklajevali delo od doma in svoj zasebni čas? Kako je zaprtje vplivalo na vaš potek dneva?

/Zelo slabo sem usklajevala. (I20)/ /Zasebnega časa ni bilo, (I21)/ /razen izjem, kot so /pomoč svojim otrokom pri šolskem delu (I22)/ in /kuhanje obrokov. (I23)/ /Delovni dan se je razvlekel čez cel dan. (I24)/

9. Kako ste ocenjevali otroke na daljavo? Se je ocenjevanje spremenilo? Kaj so bile spremembe?

/Ocenjevanje je bilo zmanjšano, (I25)/ /učenci so večinoma izvajali projektne naloge kot pa povzemali vsebino. (I26)/

10. Kako so otroci prejeli pomoč, ki so je bili drugače deležni v šoli?

/Imeli so urejeno individualno pomoč preko Zooma. (I27)/

11. Kašen je bil odziv otrok na poučevanje od doma? Kakšen je bil odziv staršev?

/Na začetku jim je bilo verjetno všeč, (I28)/ /potem pa so komaj čakali, da pridejo nazaj med svoje sošolce. (I29)/ Starši so bili večinoma zaskrbljeni. (I30)

12. Kakšni so vaši predlogi za ustrežnejši odziv na zaprtje institucij?

/Menim, da se inštitucij sploh ne bi smelo zapirati. (I31)/

INTERVJU J

1. Kakšna je vaša izobrazba?

/Univerzitetna profesorica defektologije. (J1)/

2. V kateri šoli poučujete? Kako dolgo že poučujete v tej šoli? Kakšna je vaša skupna delovna doba?

/Na Osnovni šoli Poldeta Stražišarja Jesenice (J2)/ /sem 5 let, (J3)/ /skupaj pa 19. (J4)/

3. Kako ste se lotili prilagajanja izobraževanja od doma?

/Razlago in primere sem kratko in nazorno napisala, vse natisnila, (J5)/ /označila po dnevih (J6)/ in /enkrat tedensko poslala s klasično pošto. (J7)/ /Povratne informacije so mi posredovali tako, da so izdelke fotografirali in fotografije poslali preko Vibra (J8)/ ali /Messengerja. (J9)/ /Kakšno stvar sem učencem poskušala razložiti po telefonu. (J10)/ /Oblikovala sem kanal na youtube, kamor sem naložila vse razlage. (J11)/ /Z učenci smo imeli tudi video srečanja. (J12)/ /Ne toliko v smislu razlaganja snovi ampak klepeta. (J13)/

4. Kako ste usklajevali in prilagajali poučevanje od doma z učnim načrtom, ki je narejen za klasični pouk?

/Izbirala sem vsebine, ki se jih je lažje obdelalo na ta način. (J14)/ /Nisem sledila zastavljenemu učnemu načrtu. (J15)/ /V začetku, ko sem upala, da bo zaprtje trajalo le kakšen teden so učenci utrjevali, (J16)/ /potem sem umestila vsebine, ki niso ključne za napredovanje. (J17)/ /Za obravnavno določene učne snovi je bilo pri šolanju na daljavo potrebno nameniti več ur. (J18)/ /Pazila sem, da ne bi bilo stvari preveč (J19)/

5. Koliko kompetentni in usposobljeni ste se počutili za poučevanje od doma?

/Od začetka izredno slabo (J20)/

6. Kaj vam je predstavljalo ovire in morebitne skrbi?

/Ali bodo učenci razumeli mojo razlago snovi, (J21)/ /pa tudi količina oziroma obsežnost predmetov na dan. (J22)/

7. Kakšno pomoč in podporo ste prejeli s strani šole? Bi si je želeli več? Na kakšen način? Ste jo prejeli od koga druga? (Če da – kdo je bil to?) Ste jo iskali sami? (Če da – kje?)

/Izkoristila sem možnost uporabe šolskega računalnika. Domačega sta namreč potrebovala sinova. (J23)/ /Dobili smo tudi v psihično oporo s strani vodstva. (J24)/ /S sodelavci smo si med sabo veliko

pomagali, svetovali, kako se kaj naredi, kje se kaj pogleda. (J25)/ /Pomoč so mi nudili še v krogu družine, predvsem partner (J26)/ in /drugi kolegi v ostalih šolah. (J27)/ /Jaz sem jo pa iskala na spletu v obliki spletnih izobraževanj. (J28)/

8. Kako ste usklajevali delo od doma in svoj zasebni čas? Kako je zaprtje vplivalo na vaš potek dneva?

/Takrat je bilo vse prepleteno, kot da bi bili ves dan v službi. (J29)/ /Dopoldne sem brskala in iskala, pripravljala gradivo, PowerPoint predstavitve. (J30)/ /Hkrati sem bila v oporo svojima sinovoma, ki sta v dopoldanskem času izpolnjevala dane naloge po navodilih v spletnih učilnicah ali imela videokonference z učitelji. (J31)/ /Po kosilu sem s svojima otrokoma vsak dan šla na sprehod - da sem jih zvelkla ven. (J32)/ /Popoldne sem posnela razlage, prosila koga od domačih, da me je posnel, na primer, risanje daljic. Razlage sem naložila na kanal. (J33)/ /Naloge so pošiljali zelo različno, saj so nekateri za šolo delali dopoldne, drugi popoldne, tako da je bilo treba pregledati in napisati povratno informacijo kadarkoli čez dan. (J34)/

9. Kako ste ocenjevali otroke na daljavo? Se je ocenjevanje spremenilo? Kaj so bile spremembe?

/Poslala sem jim preverjanje, ocenjevanje skupaj s kuverto in znamko in so ga poslali nazaj (J35)/

10. Kako so otroci prejeli pomoč, ki so je bili drugače deležni v šoli?

/Če sem videla, da ima kdo veliko težav - prek telefona, (J36)/ /videoklica. (J37)/ /Neodzivni učenci so dobili dodeljenega podpornega učitelja, ki jih je dodatno spodbujal. (J38)/

11. Kašen je bil odziv otrok na poučevanje od doma? Kakšen je bil odziv staršev?

/Najprej se jim je zdelo fino, (J39)/ /potem so želeli nazaj, pogrešali so se med sabo. (J40)/ /Starši so otroke spodbujali, se z njimi ukvarjali. (J41)/ /So pa bili izčrpani. Zelo. (J42)/

12. Kakšni so vaši predlogi za ustrežnejši odziv na epidemijo? Predvsem glede poučevanja otrok na daljavo, podpore, ki ste je bili deležni vi in otroci.

/Po mojem mnenju šol, sploh pa šol z nižjim izobrazbenim standardom ne bi smeli zapirati. (J43)/

9.3. Odprto kodiranje intervjujev

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Nadkategorija
A1	Specialni in rehabilitacijski pedagog oziroma profesorica defektologije	Specialni in rehabilitacijski pedagog	Pedagog	Izobrazba
A2	Na Centru za vzgojo, izobraževanje in usposabljanje Velenje	Center za vzgojo, izobraževanje in usposabljanje Velenje	Šola za otroke s posebnimi potrebami	Šola
A3	5 let	5 let	Delovna doba v trenutni zaposlitvi	Delovna doba
A4	Skupna delovna doba pa je 10 let	10 let	Skupna delovna doba	Delovna doba
A5	Kontaktirala sem vse starše preko elektronske pošte	Kontaktiranje preko elektronske pošte	Prilagajanje s pomočjo informacijsko-komunikacijske tehnologije	Prilagajanje izobraževanja od doma
A6	telefonskih števil	Kontaktiranje preko telefona	Prilagajanje s pomočjo informacijsko-komunikacijske tehnologije	Prilagajanje izobraževanja od doma
A7	pomagale tudi svetovalne delavke na šolah (iskanje ustreznih podatkov in kontaktov)	Pomoč sodelavcev	Prilagajanje s pomočjo sodelavcev	Prilagajanje izobraževanja od doma
A8	S starši smo se dogovorili, da bomo poiskali najbolj optimalen način komunikacije	Prilagajanje glede na zmožnosti družine	Prilagajanje izobraževanja posamezni družini in otroku	Prilagajanje izobraževanja od doma
A9	Viber aplikacija	Uporaba aplikacije Viber	Prilagajanje s pomočjo informacijsko-komunikacijske tehnologije	Prilagajanje izobraževanja od doma
A10	preko FB	Uporaba aplikacije Facebook	Prilagajanje s pomočjo informacijsko-komunikacijske tehnologije	Prilagajanje izobraževanja od doma
A11	Naučila sem se uporabljati razne spletne storitve	Uporaba spletnih storitev	Prilagajanje s pomočjo informacijsko-komunikacijske tehnologije	Prilagajanje izobraževanja od doma
A12	postala domača z aplikacijo Zoom	Uporaba aplikacije Zoom	Prilagajanje s pomočjo informacijsko-komunikacijske tehnologije	Prilagajanje izobraževanja od doma
A13	Z vsemi učenci sem želela izvesti vsaj eno uro tedensko ena na ena	Izvedba učne ure za vsakega posameznika	Prilagajanje izobraževanja posamezni družini in otroku	Prilagajanje izobraževanja od doma
A14	S kolegicami smo se povezale in si med seboj pomagale, delile ideje	Raziskovanje možnosti izvajanja učnega načrta med sodelavci	Iskanje ustreznih načinov poučevanja	Usklajevanje in prilagajanje učnega načrta za delo od doma

A15	povprašala učence, ali pri kateri učni vsebini potrebujejo mojo pomoč	Raziskovanje potreb po prilagajanju poučevanja med učenci	Iskanje ustreznih načinov poučevanja	Usklajevanje in prilagajanje učnega načrta za delo od doma
A16	Tekom izobraževanja od doma sem iskala različne načine podajanja snovi	Samostojno raziskovanje možnosti izvajanja učnega načrta	Iskanje ustreznih načinov poučevanja	Usklajevanje in prilagajanje učnega načrta za delo od doma
A17	poenostavljanja različnih vsebin, da bi bila snov razumljiva posameznemu učencu	Poenostavljanje vsebin za večjo razumljivost	Individualizirana prilagoditev poučevanja	Usklajevanje in prilagajanje učnega načrta za delo od doma
A18	Pomembno je bilo, da sem način podajanja snovi prilagodila vsakemu učencu, ker so si med seboj zelo različni	Prilagoditev načina podajanja snovi posamezniku	Individualizirana prilagoditev poučevanja	Usklajevanje in prilagajanje učnega načrta za delo od doma
A19	Sprva sem se počutila izredno nemočno in nekompetentno	Občutek nekompetentnosti ob začetku poučevanja od doma	Občutek nekompetentnosti	Občutek kompetentnega in usposobljenega učitelja za poučevanje od doma
A20	Se mi pa zdi, da sem hitro poskusila pridobiti vsaj osnovna znanja	Iskanje novih znanj	Stopnjevanje občutka kompetentnosti	Občutek kompetentnega in usposobljenega učitelja za poučevanje od doma
A21	sem jih potem poskusila nadgrajevati in dopolnjevati	Nadgrajevanje že obstoječih znanj	Stopnjevanje občutka kompetentnosti	Občutek kompetentnega in usposobljenega učitelja za poučevanje od doma
A22	Veliko časa sem porabila za iskanje raznih učnih vsebin	Iskanje novih znanj – učnih vsebin	Stopnjevanje občutka kompetentnosti	Občutek kompetentnega in usposobljenega učitelja za poučevanje od doma
A23	za načine, kako pritegniti učence	Iskanje novih znanj – načinov, kako pritegniti učence	Stopnjevanje občutka kompetentnosti	Občutek kompetentnega in usposobljenega učitelja za poučevanje od doma
A24	kako jim določeno snov razložiti tako, da jim bo razumljiva	Iskanje novih znanj – kako razložiti določeno snov	Stopnjevanje občutka kompetentnosti	Občutek kompetentnega in usposobljenega učitelja za poučevanje od doma
A25	Pri aplikacijah in spletnih programih sem se veliko	Pomoč drugih oseb v zvezi z informacijsko-	Stopnjevanje občutka kompetentnosti	Občutek kompetentnega in usposobljenega

	obračala na moža, ki je računalničar	komunikacijsko tehnologijo		učitelja za poučevanje od doma
A26	Največja ovira in skrb je bila usklajenost zasebnega življenja z delom	Usklajevanje zasebnega in službenega dela	Ovire	Ovire in skrbi ob poučevanju od doma
A27	Težko je zamotiti lastne otroke v tolikšni meri, da lahko v miru izpelješ nekaj učnih ur dnevno	Skrb za lastne otroke, ki so zaradi zaprtja institucij doma	Ovire	Ovire in skrbi ob poučevanju od doma
A28	Pogosto sem ure izvajala tekom celotnega dneva (tudi popoldne)	Razpršenost poučevanja čez dan	Ovire	Ovire in skrbi ob poučevanju od doma
A29	vmesni čas pa sem izkoristila za igro in delo z lastnimi otroki	Čas za družino	Brez ovir	Ovire in skrbi ob poučevanju od doma
A30	S strani šole nisem prejela neke strokovne pomoči	Brez nudene podpore s strani šole	Brez pomoči	Pomoč in podpora s strani šole
A31	razen pri iskanju kontaktnih podatkov	Pomoč pri iskanju kontaktov	Pomoč	Pomoč in podpora s strani šole
A32	Smo se pa s sodelavkami povezovala in iskale uspešne načine povezovanja	Povezovanje s sodelavkami	Pomoč	Pomoč nudena s strani drugih
A33	izvajale smo tudi neke vrste supervizijo	Izvajanje supervizije	Pomoč	Pomoč nudena s strani drugih
A34	Pomoč sem iskala sama pri možu, ki je računalničar	Partner	Družina	Iskanje pomoči
A35	pri sodelavkah, ki so bile pahnjene v isti način dela, iste težave kot jaz	Sodelavke	Služba	Iskanje pomoči
A36	Moj potek dneva je bil popolnoma spremenjen	Spremenjen potek	Drugačen potek dneva	Potek dneva
A37	sem izvajala pouk oziroma posamezne ure z učenci skozi celoten dan (ko so učenci ali starši učencev imeli čas)	Težko razmejevanje med zasebnim in službenim časom	Prepletanje zasebnega in službenega časa	Potek dneva
A38	vmesni čas pa sem porabila za delo z lastnimi otroki, ki so bili v tistem času stari tri in pet	Vmesni čas porabi za delo z lastnimi otroki	Čas za družino	Potek dneva
A39	Zasebni čas in delo od doma se je prepletalo in včasih je bilo težko potegniti ločnico med obema	Težko razmejevanje med zasebnim in službenim časom	Prepletanje zasebnega in službenega časa	Potek dneva
A40	Ocenjevanje je potekalo prilagojeno za vsakega učenca posebej	Personalizirano ocenjevanje	Prilagojeno ocenjevanje	Ocenjevanje na daljavo
A41	Vsak ima svoje specifičnosti in na podlagi teh sem se za vsakega odločala	Personalizirano ocenjevanje – zaradi specifik posameznika	Prilagojeno ocenjevanje	Način ocenjevanja na daljavo

	kakšen pristop bom ubrala			
A42	Nekateri lažje narišejo in napišejo	Pisno ocenjevanje	Prilagojeno ocenjevanje	Način ocenjevanja na daljavo
A43	drugi mi lažje odgovorijo	Ustno ocenjevanje	Prilagojeno ocenjevanje	Način ocenjevanja na daljavo
A44	Nekaterim je zelo težko, da morajo govoriti v računalnik in se osredotočiti name na drugi strani. Ti otroci so naloge naredili doma s starši, prilagojeno z mojo pomočjo	Ocenjevanje na daljavo s starši	Prilagojeno ocenjevanje	Način ocenjevanja na daljavo
A45	Otroci so bili veliko manj motivirani za šolsko delo	Manjša motiviranost za delo	Težje sprejemanje pomoči	Prejemanje pomoči na daljavo
A46	Pomoč so sprejemali z zadržkom ali kot nekaj nepotrebne	Sprejemanje pomoči z zadržkom	Težje sprejemanje pomoči	Prejemanje pomoči na daljavo
A47	Otroci so bili veseli poučevanja na domu, saj je bilo veliko manj dela, veliko manj snovi	Vesetje	Dober odziv	Odziv otrok na poučevanje od doma
A48	lažje so se 'skrili'	Skrivanje za zaslone	Slab odziv	Odziv otrok na poučevanje od doma
A49	Starši so bili po drugi strani veliko bolj zaskrbljeni	Zaskrbljenost	Slab odziv	Odziv staršev na poučevanje od doma
A50	nemočni pri delu z otroki	Nemoč	Slab odziv	Odziv staršev na poučevanje od doma
A51	Menim, da bi bilo smiselno ob ponovnem zaprtju uvesti enoten spletni program ali aplikacijo, skozi katerega bi dostopali vsi	Enoten spletni program ali aplikacija za vse	Tehnični vidik	Predlogi za ustrežnejši odziv na epidemijo
A52	Učne vsebine bi morale biti poenotene in poenostavljene	Poenotene in poenostavljene učne vsebine	Učne vsebine	Predlogi za ustrežnejši odziv na epidemijo
A53	Lahko bi bile predvajane tudi na nacionalni televiziji	Predvajanje vsebin na nacionalni TV	Tehnični vidik	Predlogi za ustrežnejši odziv na epidemijo
A54	Težava so predvsem učenci iz oddaljenih območij, iz socialno šibkih družin, ... za tovrstne učence bi bilo smiselno delo v živo v manjših skupinah	Delo v živo v manjših skupinah	Način dela	Predlogi za ustrežnejši odziv na epidemijo
A55	tudi individualno, če bi bilo potrebno	Individualno delo v živo	Način dela	Predlogi za ustrežnejši odziv na epidemijo

B1	Po izobrazbi sem magister profesor specialne in rehabilitacijske pedagogike	Specialni in rehabilitacijski pedagog	Pedagog	Izobrazba
B2	Že pet let delam	5 let	Delovna doba v trenutni zaposlitvi	Delovna doba
B3	na Centru Janeza Levca, enota Levstikov trg	Center Janeza Levca, enota Levstikov trg	Šola za otroke s posebnimi potrebami	Šola
B4	Moja celotna delovna doba je pet let in pol	5,5 let	Skupna delovna doba	Delovna doba
B5	Na začetku sem pripravila delovne liste	Priprava delovnih listov	Priprava na delo	Prilagajanje izobraževanja od doma
B6	navodila za starše	Priprava navodil za starše	Navodila staršem	Prilagajanje izobraževanja od doma
B7	Predvidela sem urnik, katere naloge rešijo kateri dan	Oblikovanje nalog po dnevih	Priprava na delo	Prilagajanje izobraževanja od doma
B8	Ker sem poučevala 1.razred, se na začetku nisem odločila za zoom srečanja	Izobraževanje brez neposredne informacijsko-komunikacijske tehnologije	Prilagajanje glede na starostno obdobje otrok	Prilagajanje izobraževanja od doma
B9	staršem sem bila na voljo preko telefona in maila	Dostopnost staršem preko telefona in elektronske pošte	Prilagajanje s pomočjo informacijsko-komunikacijske tehnologije	Prilagajanje izobraževanja od doma
B10	rešene naloge so starši fotografirali in mi jih poslali na mail	Kontaktiranje preko elektronske pošte	Prilagajanje s pomočjo informacijsko-komunikacijske tehnologije	Prilagajanje izobraževanja od doma
B11	Učenca, katerega starši ne govorijo slovensko, sem vsak dan poklicala na video klic in mu podala navodila za delo	Prilagajane glede na zmožnosti družine	Prilagajanje izobraževanja posamezni družini in otroku	Prilagajanje izobraževanja od doma
B12	Ker ni bilo možno izvajati klasičnega učnega načrta, ki je predviden za šolsko delo, sem iz tega izbrala najpomembnejše minimalne cilje in jih skušala doseči	Sledenje minimalnim vzgojno-izobraževalnim standardom	Prilagojeno izvajanje učnega načrta	Usklajevanje in prilagajanje učnega načrta za delo od doma
B13	Na začetku se nisem počutila preveč	Občutek nekompetentnosti ob začetku poučevanja od doma	Občutek nekompetentnosti	Občutek kompetentnega in usposobljenega učitelja za poučevanje od doma
B14	Potem sem se udeležila izobraževanja, na katerem sem se naučila snemati in sestavljati videe	Iskanje novih znanj – izdelava videa	Stopnjevanje občutka kompetentnosti	Občutek kompetentnega in usposobljenega učitelja za

				poučevanje od doma
B15	tako sem lahko za učence pripravljala tudi video učne vsebine	Oblikovanje video izobraževalnih vsebin	Stopnjevanje občutka kompetentnosti	Občutek kompetentnega in usposobljenega učitelja za poučevanje od doma
B16	Sama sem se sčasoma naučila uporabljati zoom	Iskanje novih znanj – uporaba Zooma	Stopnjevanje občutka kompetentnosti	Občutek kompetentnega in usposobljenega učitelja za poučevanje od doma
B17	skušala izkoristiti različne možnosti deljenja zaslona	Nadgrajevanje že obstoječih znanj	Stopnjevanje občutka kompetentnosti	Občutek kompetentnega in usposobljenega učitelja za poučevanje od doma
B18	Predvsem nesamostojnost učencev	Nesamostojnost otrok	Ovire	Ovire in skrbi ob poučevanju od doma
B19	Starši so jim morali nuditi ogromno podpore	Potrebna podpora s strani staršev	Ovire	Ovire in skrbi ob poučevanju od doma
B20	za tiste, ki so morali hoditi v službo, je bil to velik napor	Napor za zaposlene starše	Ovire	Ovire in skrbi ob poučevanju od doma
B21	Težave so bile tudi pri tuje-govorečih družinah	Tuje govoreče družine	Ovire	Ovire in skrbi ob poučevanju od doma
B22	otroci s težavami pri pozornosti in koncentraciji	Otroci z različnimi potrebami	Ovire	Ovire in skrbi ob poučevanju od doma
B23	Za njih je treba raziskovati nove načine sporazumevanja na daljavo	Iskanje novih načinov sporazumevanja na daljavo	Ovire	Ovire in skrbi ob poučevanju od doma
B24	Šola nam je prišla naproti z možnostjo izposoje IKT-jev	Posoja informacijsko-komunikacijske tehnologije	Pomoč	Pomoč in podpora s strani šole
B25	Za drugo pomoč pa tako nihče ni vedel, kako bi bilo najbolje in najlažje izpeljati pouk	Manko informacij o poučevanju na daljavo	Brez pomoči	Pomoč in podpora s strani šole
B26	Saj še sami nismo vedeli, kakšna pomoč bi nam prišla prav in kako bi se bilo smiselno lotiti dela	Manko informacij o poučevanju na daljavo s strani učiteljev	Nevednost	Pomoč in podpora s strani šole
B27	Od drugih nisem prejela pomoči	Brez nudene pomoči s strani drugih	Brez pomoči	Pomoč nudena s strani drugih
B28	Sama sem jo iskala v on line izobraževanjih	Spletna izobraževanja	Splet	Iskanje pomoči

B29	Kar težko	Težko razmejevanje med zasebnim in službenim časom	Prepletanje zasebnega in službenega časa	Potek dneva
B30	Staršem sem bila na voljo praktično ves čas	Težko razmejevanje med zasebnim in službenim časom	Prepletanje zasebnega in službenega časa	Potek dneva
B31	priprava materialov in navodil mi je vzelo ogromno časa	Priprava na delo	Prepletanje zasebnega in službenega časa	Potek dneva
B32	zoom srečanja ali video klici z učenci pa so bili običajno precej naporni	Napornejše poučevanje	Spremenjen način poučevanja	Potek dneva
B33	pogosto so potekali tudi popoldan	Težko razmejevanje med zasebnim in službenim časom	Prepletanje zasebnega in službenega časa	Potek dneva
B34	Ni bilo neke ustaljene rutine	Brez rutine	Drugačen potek dneva	Potek dneva
B35	sproti se je bilo potrebno prilagajati na nove izzive, ki so prišli naproti	Sprotno prilagajanje na situacije	Reševanje težav	Potek dneva
B36	Imeli smo samo eno ocenjevanje na daljavo	Eno ocenjevanje	Omejeno število ocenjevanj	Način ocenjevanja na daljavo
B37	govorni nastop	Govorni nastop	Prilagojeno ocenjevanje	Način ocenjevanja na daljavo
B38	Imeli smo skupinsko zoom srečanje	Zoom srečanje	Prilagojeno ocenjevanje	Način ocenjevanja na daljavo
B39	ki sem ga snemala in tako nekoliko lažje ocenila	Ocenjevanje s pomočjo posnetka Zoom srečanja	Prilagojeno ocenjevanje	Način ocenjevanja na daljavo
B40	Pomanjkljivost je bila ta, da je učence veliko težje razumeti preko zoom srečanja, kot pa v živo	Težje razumevanje otrok v času poučevanja na daljavo	Oteženo ocenjevanje	Način ocenjevanja na daljavo
B41	Z učenci, ki so imeli težave, sem imela kakšen dodaten video klic	Nudjenje pomoči preko videoklica	Prilagojeno nudenje pomoči	Prejemanje pomoči na daljavo
B42	vendar pomoči, kot bi jo lahko prejeli v šoli, niso mogli prejeti	Omejena pomoč	Prilagojeno nudenje pomoči	Prejemanje pomoči na daljavo
B43	Učenci so pogrešali šolo in druženje	Pomanjkanje socializacije	Slab odziv	Odziv otrok na poučevanje od doma
B44	težko se jim je bilo navaditi na samostojno delo doma	Težko prilagajanje na nov način dela	Slab odziv	Odziv otrok na poučevanje od doma
B45	Starši so morali vložiti ogromno energije	Izčrpanost	Slab odziv	Odziv staršev na poučevanje od doma
B46	za njih je bilo zelo stresno	Stres	Slab odziv	Odziv staršev na poučevanje od doma
B47	Ko smo kasneje morali v karantene zaradi okužb v razredu, se nekateri otroci več niso pridruževali uram preko	Obremenjenost	Slab odziv	Odziv staršev na poučevanje od doma

	zooma, ker starši niso imeli časa za to			
B48	Učenci potrebujejo vsakdanjo rutino, red in menjavo okolja, tudi za to, da se dovolj gibajo in zdravo prehranjujejo	Ustrezno okolje vzgojno-izobraževalnih institucij	Tehnični vidik	Predlogi za ustrežnejši odziv na epidemijo
B49	Nikakor doma ne morejo dobiti ustrezne podpore pri učenju	Podporno učno okolje vzgojno-izobraževalnih institucij	Tehnični vidik	Predlogi za ustrežnejši odziv na epidemijo
B50	ni je tehnologije, ki bi zamenjala specialnega pedagoga	Potrebna prisotnost specialnega pedagoga	Tehnični vidik	Predlogi za ustrežnejši odziv na epidemijo
B51	Do zaprtja šol enostavno ne sme več prihajati, ker vsaj pri mlajših učencih ni možno ustrezno delati na daljavo	Brez zapiranja vzgojno-izobraževalnih institucij	Tehnični vidik	Predlogi za ustrežnejši odziv na epidemijo
C1	Sem specialna in rehabilitacijska pedagoginja	Specialni in rehabilitacijski pedagog	Pedagog	Izobrazba
C2	Delam na Osnovni šoli dr. Ljudevita Pivka Ptuj	Osnovna šola dr. Ljudevita Pivka Ptuj	Šola za otroke s posebnimi potrebami	Šola
C3	kjer delam že 10 let	10 let	Delovna doba v trenutni zaposlitvi	Delovna doba
C4	teh 10 let je pa tudi moja skupna delovna doba	10 let	Skupna delovna doba	Delovna doba
C5	Naučila sem se snemanja videov	Izdelava videov za namene poučevanja	Prilagajanje s pomočjo informacijsko-komunikacijske tehnologije	Prilagajanje izobraževanja od doma
C6	staršem podajala bolj podrobna navodila	Podajanje bolj podrobnih navodil za starše	Navodila staršem	Prilagajanje izobraževanja od doma
C7	Pri pouku sem sledila samo minimalnim standardom, veliko več se na tak način dela ni dalo	Sledenje minimalnim vzgojno-izobraževalnim standardom	Prilagojeno izvajanje učnega načrta	Usklajevanje in prilagajanje učnega načrta za delo od doma
C8	Nič kaj preveč kompetentno	Nekompetentnost	Občutek nekompetentnosti	Občutek kompetentnega in usposobljenega učitelja za poučevanje od doma
C9	Zelo sem se lovila	Nekompetentnost	Občutek nekompetentnosti	Občutek kompetentnega in usposobljenega učitelja za poučevanje od doma
C10	Na kak način lahko ponudim kvalitetno podano snov otrokom	Iskanje kvalitetnega načina podajanja snovi	Ovire	Ovire in skrbi ob poučevanju od doma

C11	kako lahko razbremenim starše	Razbremenitev staršev	Ovire	Ovire in skrbi ob poučevanju od doma
C12	Bolj kot ne samo, da naj poenostavimo navodila za otroke	Svetovanje o izvedbi izobraževanja na daljavo	Pomoč	Pomoč in podpora s strani šole
C13	Zato sem občutila tudi manj stresa v službi	Manj stresno delo	Pomoč	Pomoč in podpora s strani šole
C14	Mogoče bi si želela še kakšne konkretne primere poučevanja na daljavo	Primeri izvajanja izobraževanja na daljavo	Želja po več pomoči s strani šole	Željeni načini nudenja pomoči in podpore s strani šole
C15	Od drugih nisem prejela nobene pomoči	Brez nudene pomoči s strani drugih	Brez pomoči	Pomoč nudena s strani drugih
C16	sama sem jo pa po večini iskala na internetu	Brskanje po spletu	Splet	Iskanje pomoči
C17	Preprosto sem se omejila – po 16. uri nisem več gledala mailov	Preprosto razmejevanje med zasebnim in službenim časom	Brez prepletanja zasebnega in službenega časa	Potek dneva
C18	Ni pa preveč vplivalo na potek dneva	Brez večjih sprememb	Enak potek dneva	Potek dneva
C19	Razen izvajanja šolanja na daljavo sem bila razbremenjena	Razbremenjenost	Enak potek dneva	Potek dneva
C20	Ocenjevala sem samo ustno na daljavo	Ustno ocenjevanje	Prilagojeno ocenjevanje	Način ocenjevanja na daljavo
C2	Drugih sprememb ni bilo	Brez sprememb	Enak način poučevanja	Način ocenjevanja na daljavo
C22	Prejeli so jo preko individualnih ur zooma	Nudenje pomoči preko aplikacije Zoom	Prilagojeno nudenje pomoči	Prejemanje pomoči na daljavo
C23	Otrokom je bilo zelo všeč	Dober odziv otrok	Dober odziv	Odziv otrok na poučevanje od doma
C24	staršem pa je bil ta čas zelo obremenjujoč	Obremenjenost	Slab odziv	Odziv staršev na poučevanje od doma
C25	Menim, da zaprtje ni rešitev	Brez zapiranja vzgojno-izobraževalnih institucij	Tehnični vidik	Predlogi za ustrežnejši odziv na epidemijo
C26	Izvajalo bi se prilagojeno izobraževanje	Prilagojeno izobraževanje	Način dela	Predlogi za ustrežnejši odziv na epidemijo
C27	zagotovo pa ne zaprtje šol	Brez zapiranja vzgojno-izobraževalnih institucij	Tehnični vidik	Predlogi za ustrežnejši odziv na epidemijo
D1	Magistra specialne in rehabilitacijske pedagogike in univerzitetni diplomirani socialni in rehabilitacijski pedagog	Specialni in rehabilitacijski pedagog in socialni in rehabilitacijski pedagog	Pedagog	Izobrazba
D2	V Osnovni šoli Glazija	Osnovna šola Glazija	Šola za otroke s posebnimi potrebami	Šola

D3	zdaj že 4 leta	4 leta	Delovna doba v trenutni zaposlitvi	Delovna doba
D4	Skupne delovne dobe pa imam že 13 let	13 let	Skupna delovna doba	Delovna doba
D5	Težko	Težko prilagajanje	Način prilagajanja	Prilagajanje izobraževanja od doma
D6	Načrtovati je bilo potrebno vsako uro dneva, saj sem imela doma tudi sama majhna otroka, ki sta ves čas potrebovala mojo prisotnost	Prilagajanje načrtovanih službenih obveznosti družinski dinamiki	Prilagajanje izobraževanja glede na svojo družino	Prilagajanje izobraževanja od doma
D7	Na hitro je bilo potrebno usvojiti IKT znanja	Usvajanje znanj o informacijsko-komunikacijski tehnologiji	Iskanje novih znanj	Prilagajanje izobraževanja od doma
D8	urediti zadostno internetno in računalniško podporo	Opremljenost s funkcionalno informacijsko-komunikacijsko tehnologijo	Prilagajanje s pomočjo informacijsko-komunikacijske tehnologije	Prilagajanje izobraževanja od doma
D9	Kolikor se je dalo sem se držala učnega načrta	Sledenje učnemu načrtu	Klasično izvajanje učnega načrta	Usklajevanje in prilagajanje učnega načrta za delo od doma
D10	čeprev čisto vedno temu tudi ni bilo mogoče	Prilagajanje učnega načrta	Prilagojeno izvajanje učnega načrta	Usklajevanje in prilagajanje učnega načrta za delo od doma
D11	Še posebej tam, kjer so bile ure povsem pogovorne	Prilagajanje učnega načrta pri pogovornih urah	Prilagojeno izvajanje učnega načrta	Usklajevanje in prilagajanje učnega načrta za delo od doma
D12	Takrat sem učno snov prilagodila	Prilagoditev učne snovi	Prilagojeno izvajanje učnega načrta	Usklajevanje in prilagajanje učnega načrta za delo od doma
D13	Je pa bilo zaradi tega veliko bremena na starših	Prenos bremena na starše	Prilagojeno izvajanje učnega načrta	Usklajevanje in prilagajanje učnega načrta za delo od doma
D14	saj naši učenci niso sposobni sami prebrati in/ali slušno razumeti vseh navodil za delo, ki jih je moral otrok narediti	Prilagoditev načina podajanja snovi posamezniku	Individualizirana prilagoditev poučevanja	Usklajevanje in prilagajanje učnega načrta za delo od doma
D15	V začetku, v prvem valu, od 1 do 5 - za 2	Nekompetentnost	Občutek nekompetentnosti	Občutek kompetentnega in usposobljenega učitelja za poučevanje od doma

D16	Največ ovir in skrbi mi je predstavljajo usklajevanje del službenih obveznostmi z gospodinjskimi	Usklajevanje z gospodinjskimi obveznostmi	Ovire	Ovire in skrbi ob poučevanju od doma
D17	materinskimi obveznostmi	Usklajevanje z materinskimi obveznostmi	Ovire	Ovire in skrbi ob poučevanju od doma
D18	deli v domačem okolju	Usklajevanje z gospodinjskimi obveznostmi	Ovire	Ovire in skrbi ob poučevanju od doma
D19	Potem pa mi je veliko skrbi predstavljajo tudi nezadostno znanje o uporabi računalnika za tak način poučevanja	Računalniška nepismenost učiteljev	Ovire	Ovire in skrbi ob poučevanju od doma
D20	Ponudili so nam izobraževanja za spletna orodja, da smo lahko izboljšali nekatera znanja	Izobraževanje na področju informacijsko-komunikacijskih tehnologij	Pomoč	Pomoč in podpora s strani šole
D21	A hkrati je meni osebno to bila dodatna obremenitev v pomanjkanju časa	Dodatna obremenitev	Pomoč	Pomoč in podpora s strani šole
D22	Vsekakor bi si želela več razumevanja o usklajevanju družinskega in službenega življenja	Razumevanje na področju usklajevanja zasebnega in službenega časa	Razumevanje	Željeni načini nudenja pomoči in podpore s strani šole
D23	Hkrati bi si želela, da bi nam ponudili oziroma krili nakup zadosti kakovostnega računalnika za tovrstno delo od doma	Posoja ali financiranje računalnika	Zagotavljanje informacijsko-komunikacijske tehnologije	Željeni načini nudenja pomoči in podpore s strani šole
D24	Ja, pomoč sem prejela v moževi službi, ki je prav tako zaposlen na osnovni šoli	Druga vzgojno-izobraževalna institucija	Pomoč	Pomoč nudena s strani drugih
D25	Ponudili so mi računalnik, na katerega sem lahko delala vse potrebno za poučevanje na daljavo	Posoja računalnika	Druga vzgojno-izobraževalna institucija	Pomoč nudena s strani drugih
D26	Sama sem pomoč poiskala v moževi službi, kjer so mi, kot sem že omenila, ponudili računalnik za bolj optimalno delo od doma	Partnerjeva zaposlitev	Družina	Iskanje pomoči
D27	Zelo težko	Težko razmejevanje med zasebnim in službenim časom	Prepletanje zasebnega in službenega časa	Potek dneva
D28	Ko pomislim na tisti čas, me spreleti groza	Občutek groze	Negativni občutki ob poučevanju od doma	Potek dneva
D29	strah	Občutek strahu	Negativni občutki ob poučevanju od doma	Potek dneva

D30	živčnost	Občutek živčnosti	Negativni občutki ob poučevanju od doma	Potek dneva
D31	napetost	Občutek napetosti	Negativni občutki ob poučevanju od doma	Potek dneva
D32	preobremenjenost	Občutek preobremenjenosti	Negativni občutki ob poučevanju od doma	Potek dneva
D33	Popolnoma	Nemogoče razmejevanje med zasebnim in službenim časom	Prepletanje zasebnega in službenega časa	Potek dneva
D34	Dejansko sem bila v službi skoraj 18 ur na dan. 6 ur sem povprečno spala, ves ostali čas je bil nekako povezan s službo	Izvajanje službene dolžnosti skozi cel dan	Prepletanje zasebnega in službenega časa	Potek dneva
D35	Nisem bila 18 ur na računalniku, a tudi ko nisem bila, je prišel mail, klic, na katerega je bilo potrebno odgovoriti	Težko razmejevanje med zasebnim in službenim časom	Prepletanje zasebnega in službenega časa	Potek dneva
D36	Moje misli so bile ves čas v načrtovanju tega, kaj in kako pripraviti gradivo na naslednjo temo/uro	Priprava na delo	Prepletanje zasebnega in službenega časa	Potek dneva
D37	Zvečer, ko sta otroka zaspala, sama nisem mogla leči, ampak sem še nekaj ur delala, da sem uspela vse pripraviti	Težko razmejevanje med zasebnim in službenim časom	Prepletanje zasebnega in službenega časa	Potek dneva
D38	Tako, da je bil potek dneva povsem prilagojen službenim obveznostim,	Prilagajanje zasebnega časa službenemu času	Prepletanje zasebnega in službenega časa	Potek dneva
D39	takrat družinske in materinske obveznosti zelo zanemarila, za kar mi je še danes zelo žal in menim, da ni bilo prav	Zanemarjanje družinskih obveznosti	Prepletanje zasebnega in službenega časa	Potek dneva
D40	Na srečo sem poučevala v 1. vzgojno-izobraževalno obdobje, tako da v tistem času nisem ocenjevala	Prilagajanje ocenjevanja glede na starostno obdobje otrok	Brez ocenjevanja	Ocenjevanje na daljavo
D41	V bistvu je niso ravno	Brez prejemanja pomoči s strani šole	Brez pomoči	Prejemanje pomoči na daljavo
D42	Kolikor so jim bili zmožni pomagati starši, rejniki, zakoniti zastopniki	Pomoč nudena s strani družine	Brez pomoči	Prejemanje pomoči na daljavo
D43	Povsem različen od vsakega posameznika	Različni odzivi med otroki	Mešani odzivi	Odziv otrok na poučevanje od doma
D44	Nekaterim je delo od doma odgovarjalo	Ustrezanje poučevanja na daljavo	Dober odziv	Odziv otrok na poučevanje od doma
D45	nekaterim pa nikakor ne	Neustrezanje poučevanja na daljavo	Slab odziv	Odziv otrok na poučevanje od doma

D46	Predvsem so, menim da, kar vsi pogrešali druženje s sošolci in ta socialni vidik, ki ga lahko otroci dobijo le v šoli	Pomanjkanje socializacije	Slab odziv	Odziv otrok na poučevanje od doma
D47	V večini je bilo staršem šolanje na daljavo zelo naporno	Izčrpanost	Slab odziv	Odziv staršev na poučevanje od doma
D48	nekateri pa so to vzeli kot izziv, da poučujejo lastne otroke od doma	Izziv	Dober odziv	Odziv staršev na poučevanje od doma
D49	Le en primer starša je bil, ko so želeli s tem načinom nadaljevati, a vzrok za to je bil večplasten	Nadaljevanje poučevanja od doma	Kasnejši odziv	Odziv staršev na poučevanje od doma
D50	Bolni otroci in učitelji ostanejo doma, vsi ostali smo normalno v odprti instituciji	Brez zapiranja vzgojno-izobraževalnih institucij	Tehnični vidik	Predlogi za ustrežnejši odziv na epidemijo
E1	Po izobrazbi sem profesorica defektologije	Specialni in rehabilitacijski pedagog	Pedagog	Izobrazba
E2	V Osnovni šoli Poldeta Stražišarja Jesenice	Osnovna šola Poldeta Stražišarja	Šola za otroke s posebnimi potrebami	Šola
E3	Tu delam 20 let	20 let	Delovna doba v trenutni zaposlitvi	Delovna doba
E4	Vse skupaj pa 22 let	22 let	Skupna delovna doba	Delovna doba
E5	Veliko sem se posluževala PowerPoint predstavitev, kar je nadomestilo praktični prikaz učne snovi v razredu	Izdelava PowerPoint predstavitev za namene poučevanja	Prilagajanje s pomočjo informacijsko-komunikacijske tehnologije	Prilagajanje izobraževanja od doma
E6	Učnemu načrtu smo morali slediti	Sledenje učnemu načrtu	Klasično izvajanje učnega načrta	Usklajevanje in prilagajanje učnega načrta za delo od doma
E7	Bolj je bilo odvisno od moje iznajdljivosti, na kakšen način posredovati učno snov, ki bi jo v razredu vsekakor drugače predstavila	Prilagojeno podajanje učne snovi	Klasično izvajanje učnega načrta	Usklajevanje in prilagajanje učnega načrta za delo od doma
E8	Na začetku tudi jaz nisem točno vedela, kako postopati	Občutek nekompetentnosti ob začetku poučevanja od doma	Občutek nekompetentnosti	Občutek kompetentnega in usposobljenega učitelja za poučevanje od doma
E9	Potem je bilo lažje, ko sem se posluževala različnih računalniških programov in aplikacij	Uporaba različnih računalniških programov in aplikacij	Stopnjevanje občutka kompetentnosti	Občutek kompetentnega in usposobljenega učitelja za poučevanje od doma

E10	Ovira je bila vsekakor neznanje oziroma računalniška nepismenost populacije.	Računalniška nepismenost otrok	Ovire	Ovire in skrbi ob poučevanju od doma
E11	Veliko učencev ni prav resno vzelo vsega skupaj	Neresno jemanje situacije s strani otrok	Ovire	Ovire in skrbi ob poučevanju od doma
E12	Nekateri so bili tudi pogosto odsotni	Izostajanje od pouka na daljavo	Ovire	Ovire in skrbi ob poučevanju od doma
E13	Šola mi je pomagala pri kontaktiranju staršev otrok, ki niso sodelovali pri pouku na daljavo	Pomoč pri kontaktiranju staršev otrok	Pomoč	Pomoč in podpora s strani šole
E14	Prav tako je nudila vso programsko opremo, če bi jo potrebovala	Posoja informacijsko-komunikacijske tehnologije	Pomoč	Pomoč in podpora s strani šole
E15	S sodelavkami smo bile vseskozi na zvezi in si pomagale z nasveti in dobrimi praksami	Povezovanje s sodelavkami	Pomoč	Pomoč nudena s strani drugih
E16	Pomoč sem poiskala pri sorodniku, ki je več računalniških aplikacij	Sorodnik	Sorodstvo	Iskanje pomoči
E17	Ko pogledam nazaj, sploh nisem imela veliko časa zase in mojo zasebnost	Malo zasebnega časa	Prepletanje zasebnega in službenega časa	Potek dneva
E18	Po cele dneve sem bila pred računalnikom, preverjala in pregledovala sem naloge učencev	Izvajanje službene dolžnosti skozi cel dan	Prepletanje zasebnega in službenega časa	Potek dneva
E19	se trudila s tistimi, ki se niso odzivali	Personalizirano delo z učenci	Prepletanje zasebnega in službenega časa	Potek dneva
E20	Tako da je v tem času zelo trpelo naše družinsko življenje	Zanemarjanje družinskih obveznosti	Prepletanje zasebnega in službenega časa	Potek dneva
E21	za šolsko delo neskončno več dela kot sicer	Več službenih obveznosti	Prepletanje zasebnega in službenega časa	Potek dneva
E22	Praktično ni bilo prostega časa	Brez zasebnega časa	Prepletanje zasebnega in službenega časa	Potek dneva
E23	Ocenjevala sem ustno preko Zoom-a.	Ustno ocenjevanje	Prilagojeno ocenjevanje	Način ocenjevanja na daljavo
E24	Spremenilo se je predvsem to, da smo morali, po navodilih ministrstva, ocenjevati samo osnovno znanje, ko imamo že tako okleščene vsebine	Ocenjevanje osnovnega znanja	Prilagojeno ocenjevanje	Ocenjevanje na daljavo
E25	Imeli so individualne ure preko Zoom-a	Nudenje pomoči preko aplikacije Zoom	Prilagojeno nudenje pomoči	Prejemanje pomoči na daljavo

E26	Otroci so bili sprva navdušeni	Navdušenost	Dober odziv	Odziv otrok na poučevanje od doma
E27	potem pa so si zelo želeli nazaj v šolo	Želja po vrnitvi	Slab odziv	Odziv otrok na poučevanje od doma
E28	Starši so bili zelo obremenjeni	Obremenjenost	Slab odziv	Odziv staršev na poučevanje od doma
E29	večina je bila tudi zelo nemočna	Nemoč	Slab odziv	Odziv staršev na poučevanje od doma
E30	Nimam predlogov	Ni predlogov	Brez predloga	Predlogi za ustreznejši odziv na epidemijo
F1	Po profesiji sem magistrica profesorica inkluzivne pedagogike	Inkluzivni pedagog	Pedagog	Izobrazba
F2	Na Centru za usposabljanje Elvira Vatovec Strunjan	Center za usposabljanje Elvira Vatovec Strunjan	Šola za otroke s posebnimi potrebami	Šola
F3	poučujem 5. leto	5 let	Delovna doba v trenutni zaposlitvi	Delovna doba
F4	Delam že 6 let	6 let	Skupna delovna doba	Delovna doba
F5	Stremela sem k individualnem prilagajanju glede na zmožnosti učencev	Individualno prilagajanje glede na zmožnosti	Prilagajanje izobraževanja posameznemu otroku	Prilagajanje izobraževanja od doma
F6	Osredotočila sem se na temeljne podatke	Osredotočanje na temeljne podatke	Prilagojeno izvajanje učnega načrta	Usklajevanje in prilagajanje učnega načrta za delo od doma
F7	snov smiselno količinsko zmanjšala	Omejen obseg snovi	Prilagojeno izvajanje učnega načrta	Usklajevanje in prilagajanje učnega načrta za delo od doma
F8	poudarek dala na vsebine, ki jih morajo učenci usvojiti pred vstopom v višji razred, kjer jih morajo obvladati in nadgrajevati	Poudarek na vsebinah, ki jih v višjih razredih nadgrajujejo	Prilagojeno izvajanje učnega načrta	Usklajevanje in prilagajanje učnega načrta za delo od doma
F9	Ker sem dobro tehnološko podkovana, mi poučevanje na daljavo ni povzročalo večjih težav	Kompetentnost	Občutek kompetentnosti	Občutek kompetentnega in usposobljenega učitelja za poučevanje od doma
F10	Neodzivnost nekaterih učencev	Neodzivnost otrok	Ovire	Ovire in skrbi ob poučevanju od doma
F11	in njihovih staršev	Neodzivnost staršev	Ovire	Ovire in skrbi ob poučevanju od doma

F12	Tedenski strokovni sestanki preko ZOOM aplikacije, kjer smo si učitelji izmenjali pozitivne in negativne izkušnje s poučevanjem na daljavo ter delili zamisli	Tedenski timski sestanki preko aplikacije Zoom	Pomoč	Pomoč in podpora s strani šole
F13	Mogoče bi si res želela pomoč pri "preganjanju" staršev, ki se za šolanje na daljavo niso zanimali in jih ni bilo moč priklicati	Pomoč pri kontaktiranju neodzivnih staršev neodzivnih otrok	Kontakt s starši	Željeni načini nudenja pomoči in podpore s strani šole
F14	Pomoč sem prejela še od sodelavk učiteljic, s katerimi smo se povezale	Povezovanje s sodelavkami	Pomoč	Pomoč nudena s strani drugih
F15	delile ideje in gradivo	Medsebojno deljenje gradiv za poučevanje	Pomoč	Pomoč nudena s strani drugih
F16	Sama sem našla še pomoč preko učiteljic iz drugih šol	Sodelovanje z učitelji drugih šol	Stroka	Iskanje pomoči
F17	preko spletnih seminarjev	Spletna izobraževanja	Splet	Iskanje pomoči
F18	Zelo težko	Težko usklajevanje zasebnega in službenega časa	Prepletanje zasebnega in službenega časa	Potek dneva
F19	Včasih sem oddelala tudi 12 ur dnevno in prav tako vikende	Težko razmejevanje med zasebnim in službenim časom	Prepletanje zasebnega in službenega časa	Potek dneva
F20	Dnevi so bili zapolnjeni z izdelavo posnete video razlage	Priprava na delo	Prepletanje zasebnega in službenega časa	Potek dneva
F21	popravljanjem domačih nalog	Popravljanje izdelkov učencev	Prepletanje zasebnega in službenega časa	Potek dneva
F22	individualnim delom z vsakim učencem	Personalizirano delo z učenci	Prepletanje zasebnega in službenega časa	Potek dneva
F23	Dela sem imela dvakrat toliko, kakor v času odprtja šol in učenja v šolskih klopih	Več službenih obveznosti	Prepletanje zasebnega in službenega časa	Potek dneva
F24	Z okrožnicami ministrstva in navodili dela, kjer se je število ocen prepolovilo	Manj ocenjevanj	Omejeno število ocenjevanj	Način ocenjevanja na daljavo
F25	sem učence ocenjevala le, če so za to izrazili željo, večinoma za zviševanje ocene	Ocenjevanje le na željo otrok	Brez ocenjevanja	Način ocenjevanja na daljavo
F26	Imeli so možnost individualnih ur preko ZOOM aplikacije, kjer smo utrjevali snov, ki jim je povzročala največje težave.	Nudenje pomoči preko aplikacije Zoom	Prilagojeno nudenje pomoči:	Prejemanje pomoči na daljavo

F27	Če so čutili potrebo, smo izvajali individualne ure vsakodnevno	Vsakodnevno prejemanje pomoči	Prilagojeno nudenje pomoči:	Prejemanje pomoči na daljavo
F28	Učenci, ki so bili obravnavani s strani šolske fizioterapevtke, so se z njo povezali in preko ZOOM aplikacije izvajali fizioterapevtske vaje	Nudenje fizioterapevtske pomoči preko aplikacije Zoom	Prilagojeno nudenje pomoči:	Prejemanje pomoči na daljavo
F29	Nekaterim učencem je poučevanje od doma odgovarjalo	Ustrezanje poučevanja na daljavo	Dober odziv	Odziv otrok na poučevanje od doma
F30	nekateri pa so bili neodzivni in ta čas enačili s počitnicami	Neodzivnost	Slab odziv	Odziv otrok na poučevanje od doma
F31	Starši so bili v splošnem zadovoljni	Zadovoljstvo	Dober odziv	Odziv staršev na poučevanje od doma
F32	saj so učenci za pomoč lahko vedno prosili mene in s tem niso obremenjevali svojih bližnjih	Neobremenjenost	Dober odziv	Odziv staršev na poučevanje od doma
F33	Zagotovitev ustrezne tehnologije	Zagotavljanje ustrezne informacijsko-komunikacijske tehnologije	Tehnični vidik	Predlogi za ustrežnejši odziv na epidemijo
F34	Obiskovanje šole v manjših skupinah	Delo v živo v manjših skupinah	Način dela	Predlogi za ustrežnejši odziv na epidemijo
F35	ali individualno po urniku, da ne izgubijo stika z učiteljem in delovnimi navadami	Individualno delo v živo	Način dela	Predlogi za ustrežnejši odziv na epidemijo
G1	Po nazivu sem magistrica profesorica inkluzivne pedagogike	Inkluzivni pedagog	Pedagog	Izobrazba
G2	Delam na Centru za vzgojo, izobraževanje in usposabljanje, Velenje	Center za vzgojo, izobraževanje in usposabljanje, Velenje	Šola za otroke s posebnimi potrebami	Šola
G3	Tu sem že dobrih sedem let.	7 let	Delovna doba v trenutni zaposlitvi	Delovna doba
G4	Skupna delovna doba je ista, 7 let	7 let	Skupna delovna doba	Delovna doba
G5	Z učenjem uporabe novih orodij	Usvajanje znanj o informacijsko-komunikacijski tehnologiji	Iskanje novih znanj	Prilagajanje izobraževanja od doma
G6	nudila sem pomoč in oporo pri vzpostavitvi komunikacije na daljavo	Pomoč pri vzpostavitvi informacijsko-komunikacijske tehnologije	Prilagajanje s pomočjo informacijsko-komunikacijske tehnologije	Prilagajanje izobraževanja od doma

G7	Večino vsebin se da podati preko informacijsko-komunikacijske tehnologije in spletnih orodij	Prilagajanje s pomočjo informacijsko-komunikacijske tehnologije	Prilagojeno izvajanje učnega načrta	Usklajevanje in prilagajanje učnega načrta za delo od doma
G8	Veliko vsebin sem predstavila s pomočjo video posnetkov, ki so vsebovali rokovanje s konkretnim materialom, predmeti, kot to počnemo v šoli	Prilagajanje s pomočjo videa	Prilagojeno izvajanje učnega načrta	Usklajevanje in prilagajanje učnega načrta za delo od doma
G9	Sprva manj kompetentno	Občutek nekompetentnosti ob začetku poučevanja od doma	Občutek nekompetentnosti	Občutek kompetentnega in usposobljenega učitelja za poučevanje od doma
G10	A smo v času pouka na daljavo pridobili veliko novih znanj za tovrstno obliko poučevanja	Uporaba različnih računalniških programov in aplikacij	Stopnjevanje občutka kompetentnosti	Občutek kompetentnega in usposobljenega učitelja za poučevanje od doma
G11	Dlje kot je poučevanje od doma trajalo, bolj smo bili usposobljeni, več programov in načinov dela smo se posluževali	Stopnjevanje usposobljenosti uporabe različnih programov	Stopnjevanje občutka kompetentnosti	Občutek kompetentnega in usposobljenega učitelja za poučevanje od doma
G12	Neznanje učencev pri uporabi računalniške opreme oziroma programov	Računalniška nepismenost otrok	Ovire	Ovire in skrbi ob poučevanju od doma
G13	kako učence pridobiti, pripraviti do tega, da se udeležijo video konference	Motiviranje otrok za prisostvovanje pri pouku na daljavo	Ovire	Ovire in skrbi ob poučevanju od doma
G14	opravijo zadolžitve	Motiviranje otrok za opravljanje zadolžitvev	Ovire	Ovire in skrbi ob poučevanju od doma
G15	Razkorak med učenci, ki so na daljavo uspešno sodelovali in tistimi, ki so bili slabo ali neodzivni	Razkorak med sodelujočimi in nesodelujočimi učenci	Ovire	Ovire in skrbi ob poučevanju od doma
G16	Šola ni kot taka nudila nobene podpore	Brez nudene podpore s strani šole	Brez pomoči	Pomoč in podpora s strani šole
G17	Želela pa bi si organizirana izobraževanja o spletnih orodjih, ki bi jih uporabljalo več učiteljev	Izobraževanje na področju informacijsko-komunikacijskih tehnologij	Izobraževanja	Željeni načini nudenja pomoči in podpore s strani šole
G18	Smo se pa med seboj neformalno povezali sodelavci in si pomagali	Povezovanje s sodelavci	Pomoč	Pomoč nudena s strani drugih

G19	Prejela sem tudi pomoč šolske svetovalne službe pri vzpostavljanju komunikacije z družinami in učenci	Pomoč s strani svetovalne delavke	Pomoč	Pomoč nudena s strani drugih
G20	Sama sem poiskala pomoč v spletnih predavanjih	Spletna izobraževanja	Splet	Iskanje pomoči
G21	Težko, nemogoče je bilo razmejiti oboje. To je bila zame največja težava	Težko razmejevanje med zasebnim in službenim časom	Prepletanje zasebnega in službenega časa	Potek dneva
G22	V delo smo bili vpeti skozi cel dan, saj je komunikacija z učenci, starši in zaposlenimi potekala od jutra do večera	Izvajanje službene dolžnosti skozi cel dan	Prepletanje zasebnega in službenega časa	Potek dneva
G23	Rutina je bila popolnoma porušena	Brez rutine	Drugačen potek dneva	Potek dneva
G24	Ogromno časa je bilo namenjenega pripravi gradiv za poučevanje	Priprava na delo	Prepletanje zasebnega in službenega časa	Potek dneva
G25	Ustna ocenjevanja so bila izvedena na video konferencah	Ustno ocenjevanje	Prilagojeno ocenjevanje	Način ocenjevanja na daljavo
G26	Pisna so lahko opravljali v obliki kvizov sprva navdušeni	Pisno ocenjevanje	Prilagojeno ocenjevanje	Način ocenjevanja na daljavo
G27	Imeli so individualno pomoč preko videokonference	Nudnje pomoči preko videoklica	Prilagojeno nudenje pomoči	Prejemanje pomoči na daljavo
G28	Odziv posameznih učencev je bil zelo dober, uspešno so opravili vse zadolžitve	Uspešno opravljanje zadolžitvev	Dober odziv	Odziv otrok na poučevanje od doma
G29	na drugi strani se posamezniki na pouk niso odzivali	Neodzivnost	Slab odziv	Odziv otrok na poučevanje od doma
G30	Večina staršev je bila nemočnih pri takšnem načinu poučevanja	Nemoč	Slab odziv	Odziv staršev na poučevanje od doma
G31	Glede na razvoj bi bilo smiselno v šoli uvesti učenje uporabe informacijsko-komunikacijske tehnologije in drugih spletnih orodij v času pouka	Učenje uporabe informacijsko-komunikacijske tehnologije	Učne vsebine	Predlogi za ustrežnejši odziv na epidemijo
H1	Profesorica defektologije	Specialni in rehabilitacijski pedagog	Pedagog	Izobrazba
H2	Poučujem na Centru Gustava Šiliha v Mariboru	Center Gustava Šiliha Maribor	Šola za otroke s posebnimi potrebami	Šola

H3	okoli 25 let	25 let	Delovna doba v trenutni zaposlitvi	Delovna doba
H4	Tu sem že od samega začetka mojega poučevanja	25 let	Skupna delovna doba	Delovna doba
H5	Vsako snov sem prilagodila tako, da sem jo lahko posredovala učencem	Prilagoditev učne snovi za možnost posredovanja učencem	Prilagajanje s pomočjo informacijsko-komunikacijske tehnologije	Prilagajanje izobraževanja od doma
H6	da so kolikor toliko dosegali cilje in standarde znanja	Prilagoditev učne snovi za možnost doseganja ciljev in standardov znanja	Prilagajanje s pomočjo zniževanja učnih ciljev in standardov izobraževanja	Prilagajanje izobraževanja od doma
H7	Izbrala sem vsebine, ki so bile lažje za obravnavo na daljavo	Prilagojeno podajanje učne snovi	Prilagojeno izvajanje učnega načrta	Usklajevanje in prilagajanje učnega načrta za delo od doma
H8	Težje vsebine sem pustila za kasneje, ko smo bili v šoli	Prenos učnih vsebin v kasnejše obdobje	Prilagojeno izvajanje učnega načrta	Usklajevanje in prilagajanje učnega načrta za delo od doma
H9	Bilo je težko - sploh na začetku, saj sem imela premalo digitalnih znanj	Občutek nekompetentnosti ob začetku poučevanja od doma	Občutek nekompetentnosti	Občutek kompetentnega in usposobljenega učitelja za poučevanje od doma
H10	vendar se je bilo potrebno hitro znajti in učiti novih načinov komunikacije	Stopnjevanje usposobljenosti uporabe različnih programov	Stopnjevanje občutka kompetentnosti	Občutek kompetentnega in usposobljenega učitelja za poučevanje od doma
H11	Ovire so se pojavljale zaradi slabega Wi-Fi signala doma, saj smo bili tudi po štirje naenkrat na videokonferencah in včasih preprosto ni šlo skozi	Preobremenjenost domačega Wi-Fi signala	Ovire	Ovire in skrbi ob poučevanju od doma
H12	Šola je omogočila, da smo si domov lahko vzeli računalnik in drugo opremo	Posoja informacijsko-komunikacijske tehnologije	Pomoč	Pomoč in podpora s strani šole
H13	Vodstvo nas je spodbujalo in sprejemalo naše predloge	Obojestransko sodelovanje šole in zaposlenih	Pomoč	Pomoč in podpora s strani šole
H14	Veliko pomoči sem dobila od mojih otrok, ki so me naučili rokovanja z novimi aplikacijami in drugim spletnimi orodji	Pomoč otrok pri spoznavanju novih načinov uporabe informacijsko-komunikacijske tehnologije	Pomoč	Pomoč nudena s strani drugih
H15	Jaz sem pomoč predvsem iskala pri svojih otrocih in	Otroci	Družina	Iskanje pomoči

H16	pri bolj usposobljenih sodelavcih	Sodelavci	Služba	Iskanje pomoči
H17	Ga nisem usklajevala, delala sem le za službo	Izvajanje službene dolžnosti skozi cel dan	Prepletanje zasebnega in službenega časa	Potek dneva
H18	In svojim otrokom pomagala pri delu za šolo	Vmesni čas porabi za delo z lastnimi otroki	Čas za družino	Potek dneva
H19	Šola se je pri nas doma odvijala skozi cel dan	Šola – osrednja tema vsakega dneva v času zaprtja institucij	Prepletanje zasebnega in službenega časa	Potek dneva
H20	Komaj je bil vmes čas za pripravo kosila	Izvajanje službene dolžnosti skozi cel dan	Prepletanje zasebnega in službenega časa	Potek dneva
H21	Bilo je zelo naporno	Naporno izvajanje službenih in zasebnih dolžnosti	Prepletanje zasebnega in službenega časa	Potek dneva
H22	Ocenjevala sem jih pisno, preko orodja Google Dokumenti in programa Kahoot!	Pisno ocenjevanje	Prilagojeno ocenjevanje	Način ocenjevanja na daljavo
H23	Dopolnilni pouk sem izvajala individualno preko videokonference	Nudjenje pomoči preko videoklica	Prilagojeno nudenje pomoči	Prejemanje pomoči na daljavo
H24	Otroci so se dobro držali.	Dober odziv otrok	Dober odziv	Odziv otrok na poučevanje od doma
H25	Bili smo v stalnem stiku preko Messengerja in so me lahko kadarkoli podnevi vprašali, če česa niso znali	Aktivno sodelovanje	Dober odziv	Odziv otrok na poučevanje od doma
H26	Starši so se zelo zavzeli za pomoč učencem	Zavzetost	Dober odziv	Odziv staršev na poučevanje od doma
H27	Nekateri so v prvih tednih potrebovali več spodbud, saj zadeve niso vzeli resno	Nesodelovanje	Slab odziv	Odziv staršev na poučevanje od doma
H28	Potreben bi bil enoten način dela za vso šolo	Enoten način dela	Način dela	Predlogi za ustrežnejši odziv na epidemijo
H29	videokonference preko enakih kanalov	Enoten program za videokonference	Tehnični vidik	Predlogi za ustrežnejši odziv na epidemijo
H30	objavljanje nalog na enak način	Enoten program za naloge	Tehnični vidik	Predlogi za ustrežnejši odziv na epidemijo
I1	Diplomirana profesorica defektologije	Specialni in rehabilitacijski pedagog	Pedagog	Izobrazba
I2	Na Osnovni šoli Roje v Domžalah	Osnovna šola Roje	Šola za otroke s posebnimi potrebami	Šola
I3	sem 9 let	9 let	Delovna doba v trenutni zaposlitvi	Delovna doba

I4	vsega skupaj pa je ravno bilo 15 polnih let zaposlitve	15 let	Skupna delovna doba	Delovna doba
I5	S pomočjo video posnetkov	Izdelava videov za namene poučevanja	Prilagajanje s pomočjo informacijsko-komunikacijske tehnologije	Prilagajanje izobraževanja od doma
I6	priprave podrobnih navodil, ki bi učencem pojasnile, kaj in kako naj doma usvajajo določena znanja	Podajanje bolj podrobnih navodil za otroke	Navodila otrokom	Prilagajanje izobraževanja od doma
I7	Menjala oziroma izbirala sem lažje vsebine	Prilagojeno podajanje učne snovi	Prilagojeno izvajanje učnega načrta	Usklajevanje in prilagajanje učnega načrta za delo od doma
I8	oziroma vsebine, za katere se mi je zdelo, da bom lažje pripravila vsebino za delo na daljavo	Izbira vsebine, ki je primernejša za izobraževanje od doma	Prilagojeno izvajanje učnega načrta	Usklajevanje in prilagajanje učnega načrta za delo od doma
I9	Naloge za vzgojne predmete so bile zgolj opsijske	Izbirna izdelava nalog pri vzgojnih predmetih	Prilagojeno izvajanje učnega načrta	Usklajevanje in prilagajanje učnega načrta za delo od doma
I10	veliko učnih vsebin sem poskušala vključiti v njihov vsakdanjik	Vključevanje učnih vsebin v vsakdanjik otok	Prilagojeno izvajanje učnega načrta	Usklajevanje in prilagajanje učnega načrta za delo od doma
I11	Popolnoma nekompetentna	Nekompetentnost	Občutek nekompetentnosti	Občutek kompetentnega in usposobljenega učitelja za poučevanje od doma
I12	Neodzivnost	Neodzivnost otrok	Ovire	Ovire in skrbi ob poučevanju od doma
I13	računalniška nepismenost učencev	Računalniška nepismenost otrok	Ovire	Ovire in skrbi ob poučevanju od doma
I14	njihovih staršev	Računalniška nepismenost staršev	Ovire	Ovire in skrbi ob poučevanju od doma
I15	je bila pogosto tudi izgovor	Računalniška nepismenost kot izgovor za neodzivnost staršev	Ovire	Ovire in skrbi ob poučevanju od doma
I16	Pa tudi pomanjkanje osnovne računalniške opreme	Pomanjkanje računalniške opreme	Ovire	Ovire in skrbi ob poučevanju od doma
I17	Jaz osebno sem največ podpore dobila na psihični ravni, ko so določeni starši prestopili mejo	Psihična podpora ob neprimernih odzivih staršev	Pomoč	Pomoč in podpora s strani šole

I18	Med seboj smo se sodelavci povezali telefonsko in si izmenjali ideje glede izvajanja dela preko spleta	Povezovanje s sodelavci	Pomoč	Pomoč nudena s strani drugih
I19	Jaz sem pa pomoč našla na spletu v okviru samoizobraževanj	Spletna izobraževanja	Splet	Iskanje pomoči
I20	Zelo slabo sem usklajevala	Težko razmejevanje med zasebnim in službenim časom	Prepletanje zasebnega in službenega časa	Potek dneva
I21	Zasebnega časa ni bilo	Brez zasebnega časa	Prepletanje zasebnega in službenega časa	Potek dneva
I22	pomoč svojim otrokom pri šolskem delu	Vmesni čas porabi za delo z lastnimi otroki	Čas za družino	Potek dneva
I23	kuhanje obrokov	Vmesni čas porabi za kuhanje	Čas za družino	Potek dneva
I24	Delovni dan se je razvlekel čez cel dan.	Izvajanje službene dolžnosti skozi cel dan	Prepletanje zasebnega in službenega časa	Potek dneva
I25	Ocenjevanje je bilo zmanjšano	Manj ocenjevanj	Prilagojeno ocenjevanje	Način ocenjevanja na daljavo
I26	učenci so večinoma izvajali projektne naloge kot pa povzemali vsebino	Ocenjevanje projektnih nalog	Prilagojeno ocenjevanje	Način ocenjevanja na daljavo
I27	Imeli so urejeno individualno pomoč preko Zooma	Nudenje pomoči preko aplikacije Zoom	Prilagojeno nudenje pomoči	Prejemanje pomoči na daljavo
I28	Na začetku jim je bilo verjetno všeč	Dober odziv otrok	Dober odziv	Odziv otrok na poučevanje od doma
I29	potem pa so komaj čakali, da pridejo nazaj med svoje sošolce	Pomanjkanje socializacije	Slab odziv	Odziv otrok na poučevanje od doma
I30	Starši so bili večinoma zaskrbljeni	Zaskrbljenost	Slab odziv	Odziv staršev na poučevanje od doma
I31	Menim, da se inštitucij sploh ne bi smelo zapirati	Brez zapiranja vzgojno-izobraževalnih institucij	Tehnični vidik	Predlogi za ustrežnejši odziv na epidemijo
J1	Univerzitetna profesorica defektologije	Specialni in rehabilitacijski pedagog	Pedagog	Izobrazba
J2	V Osnovni šoli Poldeta Stražišarja Jesenice	Osnovna šola Poldeta Stražišarja	Šola za otroke s posebnimi potrebami	Šola
J3	Sem 5 let	5 let	Delovna doba v trenutni zaposlitvi	Delovna doba
J4	skupaj pa 19	19 let	Skupna delovna doba	Delovna doba
J5	Razlago in primere sem kratko in nazorno napisala, vse natisnila	Priprava delovnih listov	Priprava na delo	Prilagajanje izobraževanja od doma
J6	označila po dnevih	Oblikovanje nalog po dnevih	Priprava na delo	Prilagajanje izobraževanja od doma

J7	enkrat tedensko poslala s klasično pošto	Pošiljanje delovnih listov po klasični pošti	Priprava na delo	Prilagajanje izobraževanja od doma
J8	Povratne informacije so mi posredovali tako, da so izdelke fotografirali in fotografije poslali preko Vibra	Uporaba aplikacije Viber	Prilagajanje s pomočjo informacijsko-komunikacijske tehnologije	Prilagajanje izobraževanja od doma
J9	Messengerja	Uporaba aplikacije Messenger	Prilagajanje s pomočjo informacijsko-komunikacijske tehnologije	Prilagajanje izobraževanja od doma
J10	Kakšno stvar sem učencem poskušala razložiti po telefonu	Kontaktiranje preko telefona	Prilagajanje s pomočjo informacijsko-komunikacijske tehnologije	Prilagajanje izobraževanja od doma
J11	Oblikovala sem kanal na youtube, kamor sem naložila vse razlage	Izdelava videov za namene poučevanja	Prilagajanje s pomočjo informacijsko-komunikacijske tehnologije	Prilagajanje izobraževanja od doma
J12	Z učenci smo imeli tudi video srečanja	Video srečanja z učenci	Prilagajanje s pomočjo informacijsko-komunikacijske tehnologije	Prilagajanje izobraževanja od doma
J13	Ne toliko v smislu razlaganja snovi ampak klepeta	Video srečanja z namenom druženja	Prilagajanje s pomočjo informacijsko-komunikacijske tehnologije	Prilagajanje izobraževanja od doma
J14	Izbirala sem vsebine, ki se jih je lažje obdelalo na ta način	Izbira poučevanja lažjih vsebin	Prilagojeno izvajanje učnega načrta	Usklajevanje in prilagajanje učnega načrta za delo od doma
J15	Nisem sledila zastavljenemu učnemu načrtu	Prilagajanje učnega načrta	Prilagojeno izvajanje učnega načrta	Usklajevanje in prilagajanje učnega načrta za delo od doma
J16	V začetku, ko sem upala, da bo zaprtje trajalo le kakšen teden so učenci utrjevali	Utrjevanje že znane snov ob začetku zaprtja	Prilagojeno izvajanje učnega načrta	Usklajevanje in prilagajanje učnega načrta za delo od doma pomoči
J17	potem sem umestila vsebine, ki niso ključne za napredovanje	Poučevanje vsebin, ki niso ključne za napredovanje	Prilagojeno izvajanje učnega načrta	Usklajevanje in prilagajanje učnega načrta za delo od doma pomoči
J18	Za obravnavno določene učne snovi je bilo pri šolanju na daljavo potrebno nameniti več ur	Večje število ur za obravnavo posamezne učne snovi	Prilagojeno izvajanje učnega načrta	Usklajevanje in prilagajanje učnega načrta za delo od doma pomoči
J19	Pazila sem, da ne bi bilo stvari preveč	Omejen obseg snovi	Prilagojeno izvajanje učnega načrta	Usklajevanje in prilagajanje učnega načrta za delo od doma pomoči
J20	Od začetka izredno slabo	Občutek nekompetentnosti ob začetku poučevanja od doma	Občutek nekompetentnosti	Občutek kompetentnega in usposobljenega učitelja za

				poučevanje od doma
J21	Ali bodo učenci razumeli mojo razlago snovi	Razumevanje snovi	Ovire	Ovire in skrbi ob poučevanju od doma
J22	pa tudi količina oziroma obsežnost predmetov na dan	Število predmetov na dan	Ovire	Ovire in skrbi ob poučevanju od doma
J23	Izkoristila sem možnost uporabe šolskega računalnika. Domačega sta namreč potrebovala sinova.	Posoja informacijsko-komunikacijske tehnologije	Pomoč	Pomoč in podpora s strani šole
J24	Dobili smo tudi v psihično oporo s strani vodstva	Psihična podpora	Pomoč	Pomoč in podpora s strani šole
J25	S sodelavci smo si med sabo veliko pomagali, svetovali, kako se kaj naredi, kje se kaj pogleda	Povezovanje s sodelavci	Pomoč	Pomoč nudena s strani drugih
J26	Pomoč so mi nudili še v krogu družine, predvsem partner	Partner	Pomoč	Pomoč nudena s strani drugih
J27	drugi kolegi v ostalih šolah	Sodelovanje z učitelji drugih šol	Pomoč	Pomoč nudena s strani drugih
J28	Jaz sem jo pa iskala na spletu v obliki spletnih izobraževanj	Spletna izobraževanja	Splet	Iskanje pomoči
J29	Takrat je bilo vse prepleteno, kot da bi bili ves dan v službi	Težko usklajevanje zasebnega in službenega časa	Prepletanje zasebnega in službenega časa	Potek dneva
J30	Dopoldne sem brskala in iskala, pripravljala gradivo, PowerPoint predstavitev	Priprava na delo	Službeni čas	Potek dneva
J31	Hkrati sem bila v oporo svojima sinovoma, ki sta v dopoldanskem času izpolnjevala dane naloge po navodilih v spletnih učilnicah ali imela videokonference z učitelji	Vmesni čas porabi za delo z lastnimi otroki	Čas za družino	Potek dneva
J32	Po kosilu sem s svojima otrokoma vsak dan šla na sprehod — da sem jih zvelkla ven	Popoldanski sprehod z otroki	Čas za družino	Potek dneva
J33	Popoldne sem posnela razlage, prosila koga od domačih, da me je posnel, na primer, risanje daljic. Razlage sem naložila na kanal	Priprava na delo	Prepletanje zasebnega in službenega časa	Potek dneva
J34	Naloge so pošiljali zelo različno, saj so nekateri za šolo delali dopoldne,	Izvajanje službene dolžnosti skozi cel dan	Prepletanje zasebnega in službenega časa	Potek dneva

	drugi popoldne, tako da je bilo treba pregledati in napisati povratno informacijo kadarkoli čez dan			
J35	Poslala sem jim preverjanje, ocenjevanje skupaj s kuverto in znamko in so ga poslali nazaj	Pisno ocenjevanje, poslano preko klasične pošte	Prilagojeno ocenjevanje	Način ocenjevanja na daljavo
J36	Če sem videla, da ima kdo veliko težav – prek telefona	Nudenje pomoči preko telefonskega klica	Prilagojeno nudenje pomoči	Prejemanje pomoči na daljavo
J37	Videoklica	Nudenje pomoči preko videoklica	Prilagojeno nudenje pomoči	Prejemanje pomoči na daljavo
J38	Neodzivni učenci so dobili dodeljenega podpornega učitelja, ki jih je dodatno spodbujal	Nudenje pomoči s pomočjo podpornega učitelja	Prilagojeno nudenje pomoči	Prejemanje pomoči na daljavo
J39	Najprej se jim je zdelo fino	Dober odziv otrok	Dober odziv	Odziv otrok na poučevanje od doma
J40	potem so želeli nazaj	Želja po vrnitvi	Slab odziv	Odziv otrok na poučevanje od doma
J41	Starši so otroke spodbujali, se z njimi ukvarjali	Zavzetost	Dober odziv	Odziv staršev na poučevanje od doma
J42	So pa bili izčrpani. Zelo	Izčrpanost	Slab odziv	Odziv staršev na poučevanje od doma
J43	Po mojem mnenju šol, sploh pa šol z nižjim izobrazbenim standardom ne bi smeli zapirati	Brez zapiranja vzgojno-izobraževalnih institucij	Tehnični vidik	Predlogi za ustrežnejši odziv na epidemijo

9.4. Osnovno kodiranje intervjujev

IZOBRAZBA

Pedagog:

- Specialni in rehabilitacijski pedagog (A1, B1, C1, E1, H1, I1, J1)
- Specialni in rehabilitacijski pedagog in socialni in rehabilitacijski pedagog (D1)
- Inkluzivni pedagog (F1, G1)

ŠOLA

Šola za otroke s posebnimi potrebami:

- Center za vzgojo, izobraževanje in usposabljanje Velenje (A2, G2)
- Center Janeza Levca, enota Levstikov trg (B3)
- Center za usposabljanje Elvira Vatovec Strunjan (F2)
- Center Gustava Šiliha Maribor (H2)
- Osnovna šola dr. Ljudevita Pivka Ptuj (C2)
- Osnovna šola Glazija (D2)
- Osnovna šola Poldeta Stražišarja (E2, J2)
- Osnovna šola Roje (I2)

DELOVNA DOBA

Delovna doba v trenutni zaposlitvi:

- 4 leta (D3)
- 5 let (A3, B2, F3, J3)
- 7 let (G5)
- 9 let (I3)
- 10 let (C3)
- 20 let (E3)
- 25 let (H3)

Skupna delovna doba:

- 5,5 let (B4)
- 6 let (F4)
- 7 let (G4)
- 10 let (A4, C4)
- 13 let (D4)
- 15 let (I4)
- 19 let (J4)

- 22 let (E4)
- 25 let (H4)

PRILAGAJANJE IZOBRAŽEVANJA OD DOMA

Način prilagajanja:

- Težko prilagajanje (D5)

Priprava na delo:

- Oblikovanje nalog po dnevih (B7, J6)
- Priprava delovnih listov (B5, J5)
- Pošiljanje delovnih listov po klasični pošti (J7)

Navodila staršem:

- Priprava navodil za starše (B6)
- Podajanje bolj podrobnih navodil za starše (C6)

Navodila otrokom:

- Podajanje bolj podrobnih navodil za otroke (I6)

Prilagajanje glede na starostno obdobje otrok:

- Izobraževanje brez neposredne informacijsko-komunikacijske tehnologije (B8)

Prilagajanje izobraževanja posameznemu otroku:

- Individualno prilagajanje glede na zmožnosti (F5)

Prilagajanje izobraževanja posamezni družini in otroku:

- Prilagajanje glede na zmožnosti družine (A8, B11)
- Izvedba učne ure za vsakega posameznika (A13)

Prilagajanje s pomočjo zniževanja učnih ciljev in standardov izobraževanja:

- Prilagoditev učne snovi za možnost doseganja ciljev in standardov znanja (H6)

Prilagajanje s pomočjo informacijsko-komunikacijske tehnologije:

- Kontaktiranje preko elektronske pošte (A5, B10)
- Kontaktiranje preko telefona (A6, J10)
- Dostopnost staršem preko telefona in elektronske pošte (B9)
- Uporaba spletnih storitev (A11)
- Uporaba aplikacije Viber (A9, J8)
- Uporaba aplikacije Facebook (A10)

- Uporaba aplikacije Zoom (A12)
- Uporaba aplikacije Messenger (J9)
- Video srečanja z učenci (J12)
- Video srečanja z namenom druženja (J13)
- Izdelava videov za namene poučevanja (C5, G8, I5, J11)
- Izdelava PowerPoint predstavitev za namene poučevanja (E5)
- Opremljenost s funkcionalno informacijsko-komunikacijsko tehnologijo (D8)
- Pomoč pri vzpostavitvi informacijsko-komunikacijske tehnologije (G6)
- Prilagoditev učne snovi za možnost posredovanja učencem (H5)

Prilagajanje s pomočjo sodelavcev:

- Pomoč sodelavcev (A7)

Prilagajanje izobraževanja glede na svojo družino:

- Prilagajanje načrtovanih službenih obveznosti družinski dinamiki (D6)

Iskanje novih znanj:

- Usvajanje znanj o informacijsko-komunikacijski tehnologiji (D7, G5)

USKLAJEVANJE IN PRILAGAJANJE UČNEGA NAČRTA ZA DELO OD DOMA

Klasično izvajanje učnega načrta:

- Sledenje učnemu načrtu (D9, E6)
- Prilagojeno podajanje učne snovi (E7)

Iskanje ustreznih načinov poučevanja:

- Raziskovanje možnosti izvajanja učnega načrta med sodelavci (A14)
- Raziskovanje potreb po prilagajanju poučevanja med učenci (A15)
- Samostojno raziskovanje možnosti izvajanja učnega načrta (A16)

Individualizirana prilagoditev poučevanja:

- Prilagoditev načina podajanja snovi posamezniku (A18, D14)
- Poenostavljanje vsebin za večjo razumljivost (A17)

Prilagojeno izvajanje učnega načrta:

- Prilagajanje učnega načrta (D10, J15)
- Prilagajanje učnega načrta pri pogovornih urah (D11)
- Prilagoditev učne snovi (D12)
- Prilagojeno podajanje učne snovi (H7, I7)
- Prenos učnih vsebin v kasnejše obdobje (H8)

- Vključevanje učnih vsebin v vsakdanjik otok (I10)
- Izbira vsebine, ki je primernejša za izobraževanje od doma (I8)
- Sledenje minimalnim vzgojno-izobraževalnim standardom (B12, C7)
- Osredotočanje na temeljne podatke (F6)
- Omejen obseg snovi (F7, J19)
- Poudarek na vsebinah, ki jih v višjih razredih nadgrajujejo (F8)
- Izbira poučevanja lažjih vsebin (J14)
- Poučevanje vsebin, ki niso ključne za napredovanje (J17)
- Prilagajanje s pomočjo informacijsko-komunikacijske tehnologije (G7)
- Prilagajanje s pomočjo videov (G8)
- Prenos bremena na starše (D13)
- Izbirna izdelava nalog pri vzgojnih predmetih (I9)
- Večje število ur za obravnavo posamezne učne snovi (J18)

OBČUTEK KOMPETENTNEGA IN USPOSOBLJENEGA UČITELJA ZA POUČEVANJE OD DOMA

Občutek nekompetentnosti:

- Občutek nekompetentnosti ob začetku poučevanja od doma (A19, B13, E8, G9, H9, J20)
- Nekompetentnost (C8, C9, D15, I11)

Stopnjevanje občutka kompetentnosti:

- Iskanje novih znanj (A20)
- Iskanje novih znanj – učnih vsebin (A22)
- Iskanje novih znanj – načinov, kako pritegniti učence (A23)
- Iskanje novih znanj – kako razložiti določeno snov (A24)
- Iskanje novih znanj – izdelava videov (B14)
- Iskanje novih znanj – uporaba Zooma (B16)
- Nadgrajevanje že obstoječih znanj (A21, B17)
- Oblikovanje video izobraževalnih vsebin (B15)
- Uporaba različnih računalniških programov in aplikacij (E9, G10)
- Pomoč drugih oseb v zvezi z informacijsko-komunikacijsko tehnologijo (A25)
- Stopnjevanje usposobljenosti uporabe različnih programov (G11, H10)

Občutek kompetentnosti:

- Kompetentnost (F9)

OVIRE IN SKRBI OB POUČEVANJU OD DOMA

Ovire:

- Usklajevanje zasebnega in službenega dela (A26)

- Usklajevanje z gospodinjskimi obveznostmi (D16, D18)
- Usklajevanje z materinskimi obveznostmi (D17)
- Skrb za lastne otroke, ki so zaradi zaprtja institucij doma (A27)
- Razpršenost poučevanja čez dan (A28)
- Nesamostojnost otrok (B18)
- Potrebna podpora s strani staršev (B19)
- Razbremenitev staršev (C11)
- Napor za zaposlene starše (B20)
- Tuje govoreče družine (B21)
- Otroci z različnimi potrebami (B22)
- Iskanje novih načinov sporazumevanja na daljavo (B23)
- Iskanje kvalitetnega načina podajanja snovi (C10)
- Računalniška nepismenost učiteljev (D19)
- Računalniška nepismenost otrok (E10, G12, I13)
- Računalniška nepismenost staršev (I14)
- Računalniška nepismenost kot izgovor za neodzivnost staršev (I15)
- Preobremenjenost domačega Wi-Fi signala (H11)
- Pomanjkanje računalniške opreme (I16)
- Neresno jemanje situacije s strani otrok (E11)
- Izostajanje od pouka na daljavo (E12)
- Neodzivnost otrok (F10, I12)
- Neodzivnost staršev (F11)
- Motiviranje otrok za prisostvovanje pri pouku na daljavo (G13)
- Motiviranje otrok za opravljanje zadolžitev (G14)
- Razkorak med sodelujočimi in nesodelujočimi učenci (G15)
- Razumevanje snovi (J21)
- Število predmetov na dan (J22)

Brez ovir:

- Čas za družino (A29)

POMOČ IN PODPORA S STRANI ŠOLE

Brez pomoči:

- Brez nudene podpore s strani šole (A30, G16)
- Manko informacij o poučevanju na daljavo (B25)

Pomoč:

- Manj stresno delo (C13)

- Psihična podpora (J24)
- Psihična podpora ob neprimernih odzivih staršev (I17)
- Svetovanje o izvedbi izobraževanja na daljavo (C12)
- Posoja informacijsko-komunikacijske tehnologije (B24, E14, H12, J23)
- Izobraževanje na področju informacijsko-komunikacijskih tehnologij (D20)
- Dodatna obremenitev (D21)
- Pomoč pri iskanju kontaktov (A31)
- Pomoč pri kontaktiranju staršev otrok (E13)
- Tedenski timski sestanki preko aplikacije Zoom (F12)
- Obojestransko sodelovanje šole in zaposlenih (H13)

Nevednost:

- Manko informacij o poučevanju na daljavo s strani učiteljev (B26)

ŽELJENI NAČINI NUĐENJA POMOČI IN PODPORE S STRANI ŠOLE

Želja po več pomoči s strani šole:

- Primeri izvajanja izobraževanja na daljavo (C14)

Razumevanje:

- Razumevanje na področju usklajevanja zasebnega in službenega časa (D22)

Zagotavljanje informacijsko-komunikacijske tehnologije:

- Posoja ali financiranje računalnika (D23)

Izobraževanja:

- Izobraževanje na področju informacijsko-komunikacijskih tehnologij (G17)

Kontakt s starši:

- Pomoč pri kontaktiranju neodzivnih staršev neodzivnih otrok (F13)

POMOČ NUĐENA S STRANI DRUGIH

Pomoč:

- Povezovanje s sodelavkami (A32, E15, F14)
- Povezovanje s sodelavci (G18, I18, J25)
- Pomoč s strani svetovalne delavke (G19)
- Izvajanje supervizije (A33)
- Druga vzgojno-izobraževalna institucija (D24)
- Medsebojno deljenje gradiv za poučevanje (F15)

- Pomoč otrok pri spoznavanju novih načinov uporabe informacijsko-komunikacijske tehnologije (H14)
- Partner (J26)
- Sodelovanje z učitelji drugih šol (J27)

Druga vzgojno-izobraževalna institucija:

- Posoja računalnika (D25)

Brez pomoči:

- Brez nudene pomoči s strani drugih (B27, C15)

ISKANJE POMOČI

Družina:

- Partner (A34)
- Partnerjeva zaposlitev (D26)
- Otroci (H15)

Sorodstvo:

- Sorodnik (E16)

Služba:

- Sodelavke (A35)
- Sodelavci (H16)

Splet:

- Spletna izobraževanja (B28, F17, G20, I19, J28)
- Brskanje po spletu (C16)

Stroka:

- Sodelovanje z učitelji drugih šol (F16)

POTEK DNEVA

Službeni čas:

- Priprava na delo (J30)

Drugačen potek dneva:

- Spremenjen potek (A36)
- Brez rutine (B34, G23)

Enak potek dneva:

- Brez večjih sprememb (C18)
- Razbremenjenost (C19)

Brez prepletanja zasebnega in službenega časa:

- Preprosto razmejevanje med zasebnim in službenim časom (C17)

Prepletanje zasebnega in službenega časa:

- Težko razmejevanje med zasebnim in službenim časom (A37, A39, B29, B30, B33, D27, D35, D37, F19, G21, I20)
- Nemogoče razmejevanje med zasebnim in službenim časom (D33)
- Težko usklajevanje zasebnega in službenega časa (F18, J29)
- Priprava na delo (B31, D36, F20, G24, J33)
- Izvajanje službene dolžnosti skozi cel dan (D34, E18, G22, H17, H20, I24, J34)
- Zanimanje družinskih obveznosti (D39, E20)
- Prilagajanje zasebnega časa službenemu času (D38)
- Malo zasebnega časa (E17)
- Več službenih obveznosti (E21, F23)
- Brez zasebnega časa (E22, I21)
- Personalizirano delo z učenci (E19, F22)
- Popravljanje izdelkov učencev (F21)
- Šola — osrednja tema vsakega dneva v času zaprtja institucij (H19)
- Naporno izvajanje službenih in zasebnih dolžnosti (H21)

Negativni občutki ob poučevanju od doma:

- Občutek groze (D28)
- Občutek strahu (D29)
- Občutek živčnosti (D30)
- Občutek napetosti (D31)
- Občutek preobremenjenosti (D32)

Čas za družino:

- Vmesni čas porabi za delo z lastnimi otroki (A38, H18, I22, J31)
- Popoldanski sprehod z otroki (J32)
- Vmesni čas porabi za kuhanje (I23)

Spremenjen način poučevanja:

- Napornejše poučevanje (B32)

Reševanje težav:

- Sprotno prilagajanje na situacije (B35)

OČENJEVANJE NA DALJAVO

Prilagojeno ocenjevanje:

- Personalizirano ocenjevanje (A40)
- Ocenjevanje osnovnega znanja (E24)

NAČIN OČENJEVANJA NA DALJAVO

Prilagojeno ocenjevanje:

- Personalizirano ocenjevanje – zaradi specifik posameznika (A41)
- Pisno ocenjevanje (A42, G26, H22)
- Pisno ocenjevanje, poslano preko klasične pošte (J35)
- Ustno ocenjevanje (A43, C20, E23, G25)
- Govorni nastop (B37)
- Zoom srečanje (B38)
- Ocenjevanje s pomočjo posnetka Zoom srečanja (B39)
- Ocenjevanje na daljavo s starši (A44)
- Ocenjevanje projektnih nalog (I26)

Enak način poučevanja:

- Brez sprememb (C21)

Omejeno število ocenjevanj:

- Eno ocenjevanje (B36)
- Manj ocenjevanj (F24, I25)

Brez ocenjevanja:

- Prilagajanje ocenjevanja glede na starostno obdobje otrok (D40)
- Ocenjevanje le na željo otrok (F25)

PREJEMANJE POMOČI NA DALJAVO

Prilagojeno nudenje pomoči:

- Nudnje pomoči preko videoklica (B41, G27, H23, J37)
- Nudnje pomoči preko aplikacije Zoom (C22, E25, F26, I27)
- Nudnje fizio terapevtske pomoči preko aplikacije Zoom (F28)
- Nudnje pomoči preko telefonskega klica (J36)
- Omejena pomoč (B42)
- Vsakodnevno prejemanje pomoči (F27)

- Nudenje pomoči s pomočjo podpornega učitelja (J38)

Brez pomoči:

- Brez prejemanja pomoči s strani šole (D41)
- Pomoč nudena s strani družine (D42)

Težje sprejemanje pomoči:

- Manjša motiviranost za delo (A45)
- Sprejemanje pomoči z zadržkom (A46)

ODZIV OTROK NA POUČEVANJE OD DOMA

Mešani odzivi:

- Različni odzivi med otroki (D43)

Dober odziv:

- Dober odziv otrok (C23, H24, I28, J39)
- Veselje (A47)
- Navdušenost (E26)
- Aktivno sodelovanje (H25)
- Ustrezanje poučevanja na daljavo (D44, F29)
- Uspešno opravljanje zadolžitev (G28)

Slab odziv:

- Skrivanje za zaslone (A48)
- Pomanjkanje socializacije (B43, D46, I29)
- Težko prilagajanje na nov način dela (B44)
- Neustrezanje poučevanja na daljavo (D45)
- Želja po vrnitvi (E27, J40)
- Neodzivnost (F30, G29)

ODZIV STARŠEV NA POUČEVANJE OD DOMA

Slab odziv:

- Zaskrbljenost (A49, I30)
- Nemoč (A50, E29, G30)
- Izčrpanost (B45, D47, J42)
- Stres (B46)
- Obremenjenost (B47, C24, E28)
- Nesodelovanje (H27)

Dober odziv:

- Izziv (D48)
- Zadovoljstvo (F31)
- Neobremenjenost (F32)
- Zavzetost (H26, J41)

Kasnejši odziv:

- Nadaljevanje poučevanja od doma (D49)

PREDLOGI ZA USTREZNEJŠI ODZIV NA EPIDEMIJO

Tehnični vidik:

- Ustrezno okolje vzgojno-izobraževalnih institucij (B48)
- Podporno učno okolje vzgojno-izobraževalnih institucij (B49)
- Zagotavljanje ustrezne informacijsko-komunikacijske tehnologije (F33)
- Enoten spletni program ali aplikacija za vse (A51)
- Enoten program za videokonference (H29)
- Enoten program za naloge (H30)
- Predvajanje vsebin na nacionalni TV (A53)
- Potrebna prisotnost specialnega pedagoga (B50)
- Brez zapiranja vzgojno-izobraževalnih institucij (B51, C25, C27, D50, I31, J43)

Učne vsebine:

- Poenotene in poenostavljene učne vsebine (A52)
- Učenje uporabe informacijsko-komunikacijske tehnologije (G31)

Način dela:

- Prilagojeno izobraževanje (C26)
- Delo v živo v manjših skupinah (A54, F34)
- Individualno delo v živo (A55, F35)
- Enoten način dela (H28)

Brez predloga:

- Ni predlogov (E30)

9.5. Odnosno kodiranje

PREDLOGI ZA USTREZNEJŠI ODZIV NA EPIDEMIJO

Osebe, ki poučujejo v šoli (C, D, E, I, J)

Brez zapiranja vzgojno-izobraževalnih institucij
Prilagojeno izobraževanje
Ni predlogov

Osebe, ki poučujejo na centrih (A, B, F, G, H)

Ustrezno okolje vzgojno-izobraževalnih institucij
Podporno učno okolje vzgojno-izobraževalnih institucij
Zagotavljanje ustrezne informacijsko-komunikacijske tehnologije
Enoten spletni program ali aplikacija za vse
Enoten program za videokonference
Enoten program za naloge
Predvajanje vsebin na nacionalni TV
Poenotene in poenostavljene učne vsebine (A52)
Učenje uporabe informacijsko-komunikacijske tehnologije
Potrebna prisotnost specialnega pedagoga
Delo v živo v manjših skupinah
Individualno delo v živo
Enoten način dela

ISKANJE POMOČI

Osebe, ki poučujejo v šoli (C, D, E, I, J)

Partnerjeva zaposlitev
Sorodnik
Spletna izobraževanja
Brskanje po spletu

Osebe, ki poučujejo na centrih (A, B, F, G, H)

Sodelavke
Sodelavci
Spletna izobraževanja
Sodelovanje z učitelji drugih šol
Partner
Otroci

SKUPNA DELOVNA DOBA

Osebe, ki poučujejo v šoli (C, D, E, I, J)

10 let
13 let
15 let
19 let
22 let

Osebe, ki poučujejo na centrih (A, B, F, G, H)

5,5 let
6 let
7 let
10 let
25 let

DELOVNA DOBA V TRENUTNI ZAPOSLOTIVI

Osebe, ki poučujejo v šoli (C, D, E, I, J)

4 let
5 let
9 let
10 let
20 let

Osebe, ki poučujejo na centrih (A, B, F, G, H)

5 let
5 let
5 let
7 let
25 let

OBČUTEK KOMPETENTNEGA IN USPOSOBLJENEGA UČITELJA ZA POUČEVANJE OD DOMA

Osebe, ki poučujejo v šoli (C, D, E, I, J)

Občutek nekompetentnosti ob začetku poučevanja od doma
Nekompetentnost
Uporaba različnih računalniških programov in aplikacij

Osebe, ki poučujejo na centrih (A, B, F, G, H)

Občutek nekompetentnosti ob začetku poučevanja od doma
Kompetentnost
Iskanje novih znanj
Iskanje novih znanj – učnih vsebin
Iskanje novih znanj – načinov, kako pritegniti učence
Iskanje novih znanj – kako razložiti določeno snov
Iskanje novih znanj – izdelava videov
Iskanje novih znanj – uporaba Zooma
Nadgrajevanje že obstoječih znanj
Oblikovanje video izobraževalnih vsebin
Uporaba različnih računalniških programov in aplikacij
Pomoč drugih oseb v zvezi z informacijsko-komunikacijsko tehnologijo
Stopnjevanje usposobljenosti uporabe različnih programov